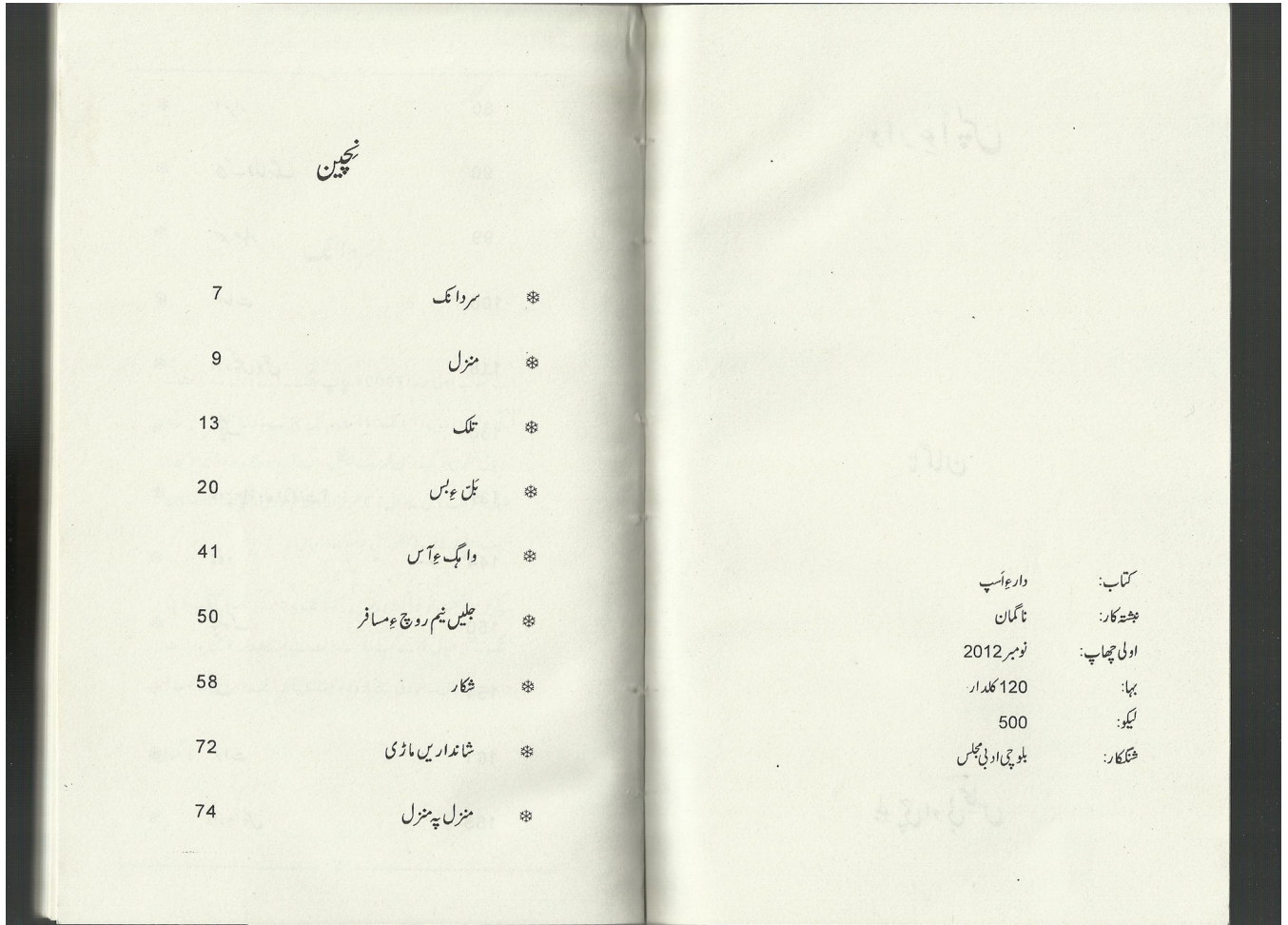

1.jpg

2.jpg

سردانک

اے کتاب ادبی رندا 2003ء چاپ پیگ - اے دومی زند انت -
ایشی و تہا ہوا میں آزما تک ہما انت - بس چیزے زدی کشک - پرے
زدیانی نشون دیگ و من محمد بیگ بنگل، اے آرداد، مجور بدر، منیر مومن،
حنیف شریف، غنی یہوال، قاسم فراز، غلام گوری، شرف شاد، امان
حبیب، حفیظ رؤف و منظور بگل و منت داراں -

کے و منگشت تو دتی زور ترس آزما تک و نام ڈرنگ و کتاب و پر
کنگ - منی خیال و اے گپ راست انت بلے اے زدی و من پر زانت
راست نہ کنناں - منادتی ہے زور و غیبتا لیں آزما تک و سرا بگ کنت !

ناگمان

80	اسرار	*
90	پیرک و مناسک	*
99	سُمر و ہار	*
108	شہمات	*
118	ہو رکیں بوتل	*
130	کچک	*
137	ماہ پر چاڈ و لدار انت؟	*
144	ناؤد	*
150	چچوک	*
154	تنگ	*
161	ٹوات	*
165	دارع اُپس	*

منزل

شیر گوار میں ماہ و چہ کوہ و کنگ و دتی جو تو کیوں دیم ذراکت و پچکند ان و گلزمین و
چاران بوت - شیر چکیں ماہکان ہر ہنگا شک بوت - سیاہ و تہا میں چاگرد و ہر ہے
ذرت - آزماں و دیم اثر پتلیں جمر و پچکے میزاں میزاں و کنزان بوت و پچکینی
ماہ و ژوتانیں دیم و اندیم کنت - ذرا ہیں ہنگا تہا میں و ماٹانت - ماہ و اے گپ
دوست نہ بوت و کشادی و چہ پچک و پخت و سُرک و کنت -

ماہ و جمر و ہر دکیں پچک و نیام و اے ولسا چیں لب داں پتکے بر جاہ بوت بلے زیتاں
پچکے و لے بوت آزماں و ہر اہیاں گار بوت ماہ و سار تیں گیتے کشت -

سیرنگ و سرا پتکیں ہم جان و ہم سار تیں گیتے کشت - آئی و ودارانی گرانیں
سامت بلاں بیت انت خور پیں نور جان لڈان و پیداک ات - ہم جان و
کہ آویت تیان و دیمائے خت و امبازان وے ذرت - دوکیں یکے دومی و
امبازان بے ترک و توار اوشتا انت - دویتانی دل ذریک و ریک و انت - آ
پانچیں کارے و سر پتک انت کہ چائی و خیال و ہم دلائی و ریگ خرد بنت -

دارء آپس

دات آنت کہ دیم پہ وتی منزل ء خزان آت ء نور جان ء چم کے دیر، شیر چلیں
ماہکائی ء چلیں کبیرانی ہنگامہ آنت کہ وتی ٹور وٹریں نال اش جہل جگہ ء
اوشتا تگ آنت۔ دوئیں بے ترک ء توار ء ڈوڑیں جلال سر ء چیر آنت کہ انا گہ ء
ٹی ٹی نہیں مگر ء توار ء پڑ رہیت آنت۔ ہم جان ء گشت۔

’نور جان! نی بریں..... نی بریں کہ مارا روج ء بک نگ ء بیسر چرے آئند ء
ڈرا گئی انت۔‘

دوئیں راہ گیت آنت۔ آہاں دیکھ چار چنگام نہ جگہ آت کہ تیرانی توار ء ہے
تواریں چاگر دیکھتیں۔ غمہم جان ء نور جان جگر سندیں چہاٹ جتان ء سرلیٹ ء
کپت آنت۔

دماکتے ء رند چکلیرے ء پشت ء مردے ڈرا تگ ء حاک ء حوناں چلیں ہم جان ء
نور جان ء کز اٹک ء اوشتا۔ چنگامے اٹک دست ء آت۔

دوئیں زدگ نزیک پہ نزیک کپک ء تگ جگا آنت۔ ہم جان ء ہڈ ء کلک ٹرنگ
آت ء آئی ء رتکلیں آپ گوں آہانی زگریں حوناں ہوار آنت۔ پتنگی نہیں مردکار
اوشتا تگ آت ء آہاں چارگا آت۔

ساہ کندیں نور جان ء چم اوشتا تگ مرد ء سرا کپت آنت۔ ’اٹا آ آ.....‘ چرائی ء
حون ء گلکلیں دپ ء ابا ء لہو حوناں بچان ء ڈرا تگ ء اوشتا تگ مردے

دارء آپس

آہاں چرے مہر دشمنیں ڈیہدے دیر روگ ء فیصلہ تگ ات۔ دوئیں زانت کہ
ادا آہانی واہگانی دوتا کونیں کشار ء ہزگے روگ ہے۔ آہانی مہر ء راز دیکھ پاٹک
نہ چنگ آت بلے پاٹک بیگ ء ترس ہر دہدے ہست آت۔ ہم جان ء نور جان ء غمہم
زانت کہ اے راز ء پاٹک بیگ آہانی مرگ ء جار بیت۔ بلے کہ آہاں گناہ ہے نہ
تگ آت، مہر ء دوستی تگ آت بلے اے مہر کہ آہاں تگ آت ایٹھی ء ڈرتیں
بازار ڈوڑیں آت جیا کہ نور جان زگری ہے آت غمہم جان نمازی ہے۔ نور جان
سیریں کودا ء زمیندارے ء جنگ آت غمہم جان کودا ء ڈگا رانی سرا کار کونیں
بزرگے ء بچک۔

آہانی نیام ء دین، زانت ء ڈریات ء دولت ء کوہیں دیوال مکت آنت بلے آہاں
اے ڈراہیں دیوال پڑشت آت ء عشق ء کوچک ء ایر کپت آنت..... ء اے
چیز مہلوک ء تب ء نہ آت۔ مردمانی زوے اے مزنیں گناہ ہے آت۔ چہ دینی ء قومی
ڈودے زبیدگان سرتابی آت غمہم جان ء نور جان ء شریات آت کہ شش سال پیسر
دوہے ڈوڑیں مہر ء شیدا یانی مردمان آہاں ء گوں تیراں ڈگی تگ ء تگ آت۔

نی نور جان غمہم جان ء دیمادوراء آنت۔ وتی مہر ء دستہ دار بیگ یا چرے ہلک ء
ڈراگ۔ مزنیں چار ء بچارے ء رند آہانی آمید ء تگ وتی مہر ء تگ جہل بوت ء
آہاں چرے ہلک ء ڈراگ ء دگر تگے روگ ء فیصلہ کت۔

ہم جان ء نور جان ء ماہ ڈوشیں گونپ ء نیمگا چارت ء پدماہ ء نیمگا چم شاک

5.jpg

دارء آپس

پد زہیت۔ پہوئی نہیں پتے اے یک ساہ کندیں چکے ء دپ ء ڈرا تگلیں ہما لہر
آت کہ آئی ء تہا ہزار درد ء ارمان، ہزار گلکے غمست مان آت۔

مرد ء وتی چم نکت آنت۔ بلے آہاں پد گوانک آئی ء کوہیں دل ء تکاریں دیوالاں
ٹاٹلیگ ء آت۔ آئی ء وتی چم نکت آنت ء زمین ء سرا کپکلیں ہم جان ء
نور جان ء نیمگا چارت..... مہر ء دوئیں شیداوت مان دت گلا کیش دگر دینا ہے ء سفر ء، دگر
منزلے ء شو باز ء ڈرا تگ آنت۔

کے اوشک ء رند مرد ء دست ء تگ پڑ ء کت ء پخت ء مان دات۔ دیر ٹی ٹی
نیں مگر ء توار پیدا ک آت ء آزمان ء ایوکیں ماہ گوں ملوری دیم پہ وتی منزل ء
کیزان آت۔

من پر چا ادا ہے ٹوئی ڈرنگاں؟ منا پرے حال ء کیا کت؟ اے دراجیں کتہ ہے۔

آ پارگیں گرماگ ء یک دشا ء سہیلیں سہے آت۔ بدل ء منا ء منی اید کہ دوئیں
مہراہان (تکلاں) ء چٹک ء ڈرکت ء دیم پہ وتی پت ء ڈگار ء ہادگ بوت۔ آ
مارا پیرنگ ء برگات۔ منی غمہم دوئیں مہراہانی شپ ء وہمگ ء جاگہ ہسے چک
آت۔ بدل ء شپ ء مارا پیر نکت جیا کہ شپ ء مارا پنگاں، مشکاں یا کڑکاں
شر پیت یا مور ء سلوراں دان برت آنت۔ پیشا روج ء غامٹک ء مرگ گت ء
شپ ء ہسے چک ء تہا آرام کت ء وتی سرٹوست کتہ آدرت آنت۔

منائے روج آت کہ بدل ء آڈ تگ آت ء چیرنگ ء برگات آت بلے من دیکھ چ

دارء آپس

پد زہیت۔ پہوئی نہیں پتے اے یک ساہ کندیں چکے ء دپ ء ڈرا تگلیں ہما لہر
آت کہ آئی ء تہا ہزار درد ء ارمان، ہزار گلکے غمست مان آت۔

مرد ء وتی چم نکت آنت۔ بلے آہاں پد گوانک آئی ء کوہیں دل ء تکاریں دیوالاں
ٹاٹلیگ ء آت۔ آئی ء وتی چم نکت آنت ء زمین ء سرا کپکلیں ہم جان ء
نور جان ء نیمگا چارت..... مہر ء دوئیں شیداوت مان دت گلا کیش دگر دینا ہے ء سفر ء، دگر
منزلے ء شو باز ء ڈرا تگ آنت۔

کے اوشک ء رند مرد ء دست ء تگ پڑ ء کت ء پخت ء مان دات۔ دیر ٹی ٹی
نیں مگر ء توار پیدا ک آت ء آزمان ء ایوکیں ماہ گوں ملوری دیم پہ وتی منزل ء
کیزان آت۔

من پر چا ادا ہے ٹوئی ڈرنگاں؟ منا پرے حال ء کیا کت؟ اے دراجیں کتہ ہے۔

آ پارگیں گرماگ ء یک دشا ء سہیلیں سہے آت۔ بدل ء منا ء منی اید کہ دوئیں
مہراہان (تکلاں) ء چٹک ء ڈرکت ء دیم پہ وتی پت ء ڈگار ء ہادگ بوت۔ آ
مارا پیرنگ ء برگات۔ منی غمہم دوئیں مہراہانی شپ ء وہمگ ء جاگہ ہسے چک
آت۔ بدل ء شپ ء مارا پیر نکت جیا کہ شپ ء مارا پنگاں، مشکاں یا کڑکاں
شر پیت یا مور ء سلوراں دان برت آنت۔ پیشا روج ء غامٹک ء مرگ گت ء
شپ ء ہسے چک ء تہا آرام کت ء وتی سرٹوست کتہ آدرت آنت۔

منائے روج آت کہ بدل ء آڈ تگ آت ء چیرنگ ء برگات آت بلے من دیکھ چ

6.jpg

دارء آپس
مرگ گپت نہنگ ات۔ چے واستاوتی ہمرانی کزا کے پھل اتان کہ آہاں بے
حساب شکار کچنگ ات۔

شکار گرگ غمی بے سوبی و نیون الیش ات کاو لی روج غمن انچو ڈک اتان کہ
منی دان مرگاں برت بلے من نہر پتاں غزی من انچو من اتان کہ و سراوت
نر پتاں غنٹھیں مرگاں بال کت غدا اگر چہ جوہان غنٹھ انت بلے منی نزیک غنہ
یک انت..... حیر۔ نی من زانان کہ تلک چو ڈک ہم مہ بیت کہ مرگ آئی و تلک غ
دان غنورنت غانک مہر بیت غ چو من ہم مہ بیت کہ کوش و تلک غ مہر بیت۔

آسہی بدل غ مارا زرت غ چنگ غ مہر دے جوہان غ اتک کہ ڈگار غ نور اہاں
سیر گلے و سرائوت ات۔ اے جوہان غ بازیں مرگے اتک۔ کپوت، شائل،
ڈرچک، چیتل غ ونگاں ابید، برے برے گولوانی سر ہم کپت۔

آئی جوہان غ بلے شائل غ چیتل غ تلک غ دان غ چنگ غ ورگا انت۔ و ہدے بدل
نزیک غ رست آہاں بال کت غ کے پند نو لے و سرائوت ات۔ بدل غ دو نہیں
تلک غن ایرکت ات غ منا چیرکت۔ کبڑ کے جت غ منا ہمیش و تبا ایر غ
گت غ واروار غ بارے دات۔ پدا تلک غ سرائوگں ستر غ چیتل سہر ویں دان
نہ پ جت غ راکت۔ منی پشی نیگا بلے کڑی کاڈیل ایرکت دانکہ مرگ منا
پشیکا کی مہجت چیا کہ ماچ پشی نیگا آوکیں مرگاں سک سک غ گپت نہ نکیں۔

آخر مے و دارانی ذراں کھیں زمان تلک ات۔ یک شائل غ چہ کبیر و سرائو
کت غ اتک غ جوہان غ نشت۔ آئی و پشت غ دگ دے شائل ڈمب پے ڈمب غ
اتک غ نشت ات۔ بلے شائل آدگ تلکا نی نزیک غ انت غ کیے واروار غ منی نیگا

دارء آپس
مرگ گپت نہنگ ات۔ چے واستاوتی ہمرانی کزا کے پھل اتان کہ آہاں بے
حساب شکار کچنگ ات۔

شکار گرگ غمی بے سوبی و نیون الیش ات کاو لی روج غمن انچو ڈک اتان کہ
منی دان مرگاں برت بلے من نہر پتاں غزی من انچو من اتان کہ و سراوت
نر پتاں غنٹھیں مرگاں بال کت غدا اگر چہ جوہان غنٹھ انت بلے منی نزیک غنہ
یک انت..... حیر۔ نی من زانان کہ تلک چو ڈک ہم مہ بیت کہ مرگ آئی و تلک غ
دان غنورنت غانک مہر بیت غ چو من ہم مہ بیت کہ کوش و تلک غ مہر بیت۔

آسہی بدل غ مارا زرت غ چنگ غ مہر دے جوہان غ اتک کہ ڈگار غ نور اہاں
سیر گلے و سرائوت ات۔ اے جوہان غ بازیں مرگے اتک۔ کپوت، شائل،
ڈرچک، چیتل غ ونگاں ابید، برے برے گولوانی سر ہم کپت۔

آئی جوہان غ بلے شائل غ چیتل غ تلک غ دان غ چنگ غ ورگا انت۔ و ہدے بدل
نزیک غ رست آہاں بال کت غ کے پند نو لے و سرائوت ات۔ بدل غ دو نہیں
تلک غن ایرکت ات غ منا چیرکت۔ کبڑ کے جت غ منا ہمیش و تبا ایر غ
گت غ واروار غ بارے دات۔ پدا تلک غ سرائوگں ستر غ چیتل سہر ویں دان
نہ پ جت غ راکت۔ منی پشی نیگا بلے کڑی کاڈیل ایرکت دانکہ مرگ منا
پشیکا کی مہجت چیا کہ ماچ پشی نیگا آوکیں مرگاں سک سک غ گپت نہ نکیں۔

7.jpg

دارء آپس
ایران ات۔ منی دل غ ڈریگ ثرند بیت انت غ منی خیال غ کبیر غ پشت غ غنٹھیں
بدل غ ہم۔

شائل دان چنان غ وراں غ منی دینا اتک غ اوشات غ پے دان غ پمب جنگ غ
گیگ ات کہ سہ سہت غ دو نہیں کپوتاں کھادی غ چہ کبیر غن بال کت غ جوہان غ
کزا اتک غ نشت ات۔ شائل گوت ات غ بال اش کت غ ہا کبیر و سرائوت غ
نشت ات کہ آئی و پشت غ بدل تلک ات۔ گوں بدل غ گند غ آہاں پدا بال
کت غ دگ نو لے و سرائوت غ نشت ات۔

منا کپوتانی سرائو سک زہر اتک چیا کہ ایٹان منی دست و شکار براہینگ ات۔ اگن
اے مہ پشیکن انت آہا من وتی زند و اولی شکار کچنگ ات۔ یک برے منی دل غ پکن
کت کہ و تار سرائو پیناں پنے اے کپوت گوت غ جدا بال کت غ زوت۔ اگن
آہا منی دست و شکار براہینگ من ہم ادا آہاں چیک و چنگ غ نیلاں بلے پدا من
چارت کہ اشاں پشیکن آسائیں سزایے نہ دیاں۔ اگن ادا من اشاں بال دیاں آدگ
جوہانے یا ملکے و سرائوت غ لاپ غ پکنت۔ شر ترین سرائوش انت کہ من
چیشاں کیے شکار کتناں۔

دو نہیں کپوت کش ماں کش لڈان غ جوہان غ کزا اگر دگ غ انت۔ سہ و ہدے کپوتانی
بال داتیں شائل ہم پدا اتک غ نشت ات۔ منی دل و ش بوت غ کپوتانی سرائو
ہر

بدل غ کپوت چہ منی دپ غ درکت کہ مار تو سک پنگ ات۔ کپوت غے چارت غ
پچندت۔

دارء آپس
ایران ات۔ منی دل غ ڈریگ ثرند بیت انت غ منی خیال غ کبیر غ پشت غ غنٹھیں
بدل غ ہم۔

شائل دان چنان غ وراں غ منی دینا اتک غ اوشات غ پے دان غ پمب جنگ غ
گیگ ات کہ سہ سہت غ دو نہیں کپوتاں کھادی غ چہ کبیر غن بال کت غ جوہان غ
کزا اتک غ نشت ات۔ شائل گوت ات غ بال اش کت غ ہا کبیر و سرائوت غ
نشت ات کہ آئی و پشت غ بدل تلک ات۔ گوں بدل غ گند غ آہاں پدا بال
کت غ دگ نو لے و سرائوت غ نشت ات۔

منا کپوتانی سرائو سک زہر اتک چیا کہ ایٹان منی دست و شکار براہینگ ات۔ اگن
اے مہ پشیکن انت آہا من وتی زند و اولی شکار کچنگ ات۔ یک برے منی دل غ پکن
کت کہ و تار سرائو پیناں پنے اے کپوت گوت غ جدا بال کت غ زوت۔ اگن
آہا منی دست و شکار براہینگ من ہم ادا آہاں چیک و چنگ غ نیلاں بلے پدا من
چارت کہ اشاں پشیکن آسائیں سزایے نہ دیاں۔ اگن ادا من اشاں بال دیاں آدگ
جوہانے یا ملکے و سرائوت غ لاپ غ پکنت۔ شر ترین سرائوش انت کہ من
چیشاں کیے شکار کتناں۔

دو نہیں کپوت کش ماں کش لڈان غ جوہان غ کزا اگر دگ غ انت۔ سہ و ہدے کپوتانی
بال داتیں شائل ہم پدا اتک غ نشت ات۔ منی دل و ش بوت غ کپوتانی سرائو
ہر

8.jpg

دارع ابلِس
بدل ۛ چہ کپوت ۛ زگر یں حوٹاں سے چار پٹ منی نیام دارع سراچہ مُخت واکہ من
شرع ۛ کیشتر مُرگ گپت کماں بے من من پشومانی ۛ زخمیو یں آس ۛ سچان
اتاں۔

چہا روج ۛ رند من بچ مُرگ نہ گپت۔ ہر وہ ۛ کہ مُرگ منی نیک ۛ آتک انت من
وتار انر پیت ۛ چریشی ۛ منی نیک ۛ، ۛ جو بان ۛ چیر یں ایدگہ تلکا فی کز اٹھکیں
مُرگاں بال کت۔ دتی تکیں گناہ ۛ گرائیں بار ۛ سبک ترنگ ۛ بس ہے تکیں راہ
پشپنگ آت۔

بدل ۛ داں پٹکے کپے ۛ او پارکت بلے داں کہ چمنی ناؤدیں سر پگاں یک
روچے سک زہر گپت ۛ مناز وراں کوڑا تے۔ من چرائی ۛ دست ۛ لکشاں تے اے
برزیں کبیر ۛ ٹٹن ۛ ٹیکے ۛ مان اٹکاں ۛ پتا روج ۛ گبر داں روج ۛ مرچی ہدا
ڈرنگاں۔

اگر چہ ہو روج ۛ منی نیام دارع سرا لکٹیں حوٹانی پولنگ ٹھٹک انت بلے
پشومانی ۛ زخم سر یں کانارانی تپ اگت تاؤگ ۛ آؤگ انت ۛ ہر وہ بے کہ
کپوتے ۛ زہیر نالیں کوکواں اٹکناں دل ۛ دردے چست بیت ۛ ذرا ہیں جہاں
ایک بیت۔

دارع ابلِس
’مُودہ دارے تو نو سہرواں!‘ بدل ۛ گوں بے بزگیں گا لو ارے ۛ گشت ۛ چہ
گل ۛ ٹریشکے جتے۔

منا بگ بوت۔ چو نیں ویش زندے ات اشانی۔ تکیں سہت ۛ چو ٹھٹکائی کلات ۛ
کز تک۔ نی چوں بے دس ۛ دل خرک انت بیچارگ۔ ڈر تکیں من اے مر گھٹیں۔
من گوں پشومانی کپوت ۛ نیمگا چارت کہ بدل ۛ مُہر داٹک آت۔ نی بدل ایٹی ۛ
کھیت ۛ ایٹی ۛ مت گماں مریت۔ اے دوہینا نی ناؤدیں مُرگ ۛ زمہ وار مناں۔
من ایٹانی وڑ حالیں زند بر بادکت۔ من وتا ملامت کگا اتاں بلے نی آپ چہ سر ۛ پر
ٹوٹک آت۔ بدل ۛ چہ لاک ۛ داس کشت ۛ دیمے کبلہ ۛ گت ۛ پہ ہلا رنگ ۛ
میک بوت۔ کبیر ۛ سرا لکٹیں کپوت ناگا ات۔

من سک پشومان اتاں کہ اے حون ۛ ناحق پر چاوتی سراکت۔ نی من چوں ایٹی ۛ
چہ ملکوت ۛ ساہ گریں بچگاں رکیت کناں۔ بلے زندے ’پٹ اڑے‘ چہ دردے
وارت کار و حراب پیگ انتت۔

بدل ۛ کپوت ۛ پادوتی راش پادے چہ راغ بازل چیں پادے چہ راکت انت۔ چیں
دست ۛ گت ۛ سرے داشت انت ۛ داس ۛ کپوت ۛ گت ۛ پرمٹان ۛ ’بسم اللہ،
اللہ اکبر‘ واناں بوت۔ چہ مُرگ ۛ ترس ۛ کپوت ۛ وتی چم تکت انت ۛ ہادیں
کپوت بدل ۛ سر برا چہر کی ورگ ۛ گت۔ داس کپوت ۛ گت ۛ ایر کپت ۛ حوٹاں
پیٹو ارست۔ کپوت ۛ پڑ پڑ کی جت داکہ سارت بوت۔

9.jpg

دارع ابلِس
ناکومز ارٹ ۛ چک دیان ۛ کلینڈر جیرل ۛ نیمگا رواں بوت۔ من استاد ۛ پشپت سبت ۛ
ٹھٹک اتاں ۛ آہانی گپاں گوش دارگا اتاں۔ مناکاش ۛ سرا بگ بوت۔ اے پیر ۛ
آز یں مرد یں ۛ پشپت ۛ مر چانی گوئی ۛ پیلکا فی سرا، ایچک جپ ۛ ٹول ۛ تہا چون
نفت کت۔ ایٹی ۛ ابیدر چانی ترندیں بوے منا بے وارنگ آت ۛ دم پہ سہت
چشان اتاں۔ من ناکو توار جت۔

’ادناکومزار! بیا دیا پتہ تو جاگے ہست۔‘

’ہو، منی پک؟ جاگہ ہست؟‘ ناکو گل بوت۔

’دیماد جاگہ نیست، ناگمان! تو ناکوے چیا تو ارنگاے؟‘ استاد الیاس ۛ منی نیمگا پک
جت۔

’من ناکوے دتی جاگہ نادیاں۔‘ من پتو دات۔

’گڑا تو؟ نیائے گوں زانا؟‘ استاد ۛ پتہ حیرانی گشت۔

’چت ۛ رواں۔‘ من پوز کپیت کہ مر چانی بوے پلنگ آت۔

’چت ۛ روے؟ پرچا؟ ہدا پندناں۔‘ گچے تیں۔

’ناں من رواں، اداہر چاں‘ منا چنگ ۛ وار نہ دات ۛ استاد الیاس ۛ کندان ۛ

دارع ابلِس

بلن ۛ بس

’الیاس‘

’ہاں، ناکو‘

’منی پک! منادیا جاگہ نیست؟‘ ناکومزار ۛ چہ بس ۛ استاد ۛ جت کت۔ آہس ۛ
دیو دروازگ ۛ دپ ۛ اوٹھا تگ آت ۛ سبتاں چارگا آت کہ مردماں گپک انتت۔

’اتاں، ناکو۔ دیماد جاگہ نیست۔‘ سبت مردماں گپک انت۔ تو برو پشپت ۛ بہ ہند۔
الیاس ۛ گوں ناکومزار ۛ گشت ۛ پدا کلینڈرے تو ارکت۔

’جیرل! او جیرل!‘

جیرل ۛ چہ بس ۛ پشپت ۛ تو ار پدات: ’ہاں استاد!‘

’ناکومزار ۛ سر یں جاگے نادین!‘

’شریں! استاد بیا ناکو بیا!‘ کلینڈر ۛ چودا کوکار کت۔

10.jpg

دار واپس

لوہیت۔ بل ٹلو رچہ اید کہ ہنداں اکت گستر انت کہ گازی و اولاک کم، مسافر باز و
 دگ سک حراپ انت۔ بس کہ روت الیش و تہا تہیک دز و خاک چست بیت گشتے
 شہ ٹواتے مان شامک۔ بس و ”باڈی“ انچو ڈک ڈک، نوک نوک و تلینگ
 تلینگ کت گشتے بڑے استاکار دیم پ دیم تھک انت و داس و تیر ٹنگ انت۔
 خاک و دز، جپ و جول و نوکاناک و پتی و بس و ٹیب و گواک گواک گوشاں
 کرکت و ہرک گیش و دتی رگر و دار و نہ بیت۔

بس و کلا کے گیش ات کہ روگ و چین و لایج و ات بے دیکہ پ روگ و جاڑی نہ
 ات۔ بس و چپ و چاگرد و مردم و انت و بس و پشی و یاد گرد و کے کار و گلہ گون
 ککا انت۔

’اڑے اوفیش!‘

منی گوشاں نا کو حرا و زہک، شہداد و تواریکت۔ منی فیض زاناں دزکت ات کہ
 گواکارے کت۔

’ہاں شہداد، کے صبر کن، پیدا کاں۔‘

من جہل و چارت۔ ہے و بد و شہداد و منا ویت۔

’اڑے ناگمان! تو تربت و روگاے؟‘ آئی و کنڈان و جست کت۔

23

دار واپس

گشت۔

’چوں کہیں یار، مئے روز یک انت۔‘

من نا کو دتی جاگہ و نادینت و دت بڑا سرکپتاں و تاج (ٹوٹیں ماڈل و ڈبہیں
 بسائی پت و دیم دیمی بہر) و تہا چار وے چت و چک جتاں۔ گرماگی روج انت
 بے گرم نہ ات۔ یکے و دیکہ سبب ات و دومی حیراں ساچاں سنگ ات و کو شے
 ککا ات۔

بس و کم و گیش کلا کے چک ات کہ تربت و روگ و چین و لایج و ات بے دیکہ نہ
 گیشک ات۔ چوٹا یا چہل رور و ہر روج یک بے تربت و شت و دگر و پڑ و داں
 تین و اتک۔ ہے دویں بسائی برکت و تین رور و دکاندار، ہوٹلی، یاگی، ناڈ راہ و
 اید کہ مردمانی کار سوار بیت انت۔ چہ تربت و بساں پ مردماں راشن و دگ سامان
 آورت گوں و چٹو رور و پس، دار، مریج و لہو پ بہا و تربت و تربت۔

آئی کساں دو چنگ ات کہ دومی بس حراپ ات و پھ اڈیک و کراچی و شنگ ات و
 فی استاد الیاس و یکیں بس کہ یک روچے چہ تین و تربت و شت و دومی روج و
 چو داں ادا اتک، سک گسی ات۔

ہرک و کمران و دگان سفر کت آخری و زانت کہ ادا پڑ و چو نہیں دل و جگر

22

11.jpg

دار واپس

’پیدا کاں، نا کو!‘

’پہ من دو کریت امپ و کریتے ٹمانہ بیارگوں۔ بریزڑاں۔ اگن ٹمانہ نہ بیت ٹمانہ
 بیارگوں۔‘

من تاج و تہا و پنگ و مردمانی گپاں گوش دارگا اتاں کہ انا گہ و برکت علی سجاد و
 نرک کت۔

’اڑے بدگمان! تو ادا تھک نے چہاں (بے ایمان)؟‘ گوں منی گندگ و آئی و
 کوکار کت۔ آہر و بد و منا ناگمان و بدل و بدگمان گشت و من ہم آئی و نام کز و تھک
 من آئی و برکتیں (برکت تھیں) شازگشاں۔

’اوہو ہو.....‘ من یاد اتک و غصاں۔ اڑے برکتیں شاز! تو اے باٹو اہ و ہم مئے
 سرانہ کپنے؟‘

سجاد و کندگے جت و غنی کز اچا در و سرائشت۔

’تو کجا روگاے؟‘ آئی و جست کت۔

’من تربت و، غو؟‘

’من ہم تربت و‘

25

دار واپس

’ہو..... کار و کپے بہت گیش۔‘

’اتاں جان! دگر کا نہیست۔ بس منی پت تہی ہم سفر انت۔ تربت و نا کو بہادر و
 لوگاں ایرکیت۔ اول حدا و رندا تہی مبار انت۔‘

’بے میارے شہداد۔ نا کو حیدلاری و من بے گشک و کناس۔‘

’منی چک شہداد! بے گم بی۔ نا کو حرا و چہ بس و دریگ و سرکشت۔ ناگمان جان و
 آئی و دتی سٹ منا داتگ و دت شنگ بڑا تھک۔ حداے بزرگناں۔ نا کو مایک پیا
 نیک دعا کنان ات۔‘

’ہاں اڑے شہداد! تراچہ کار بہت؟‘ منی گیشک ات و دیم پ شہداد و پیدا ک ات۔

’پہ من کریتے بیک بیارگوں۔ شہداد و لہے زرفشی و بیک شہادرت۔‘

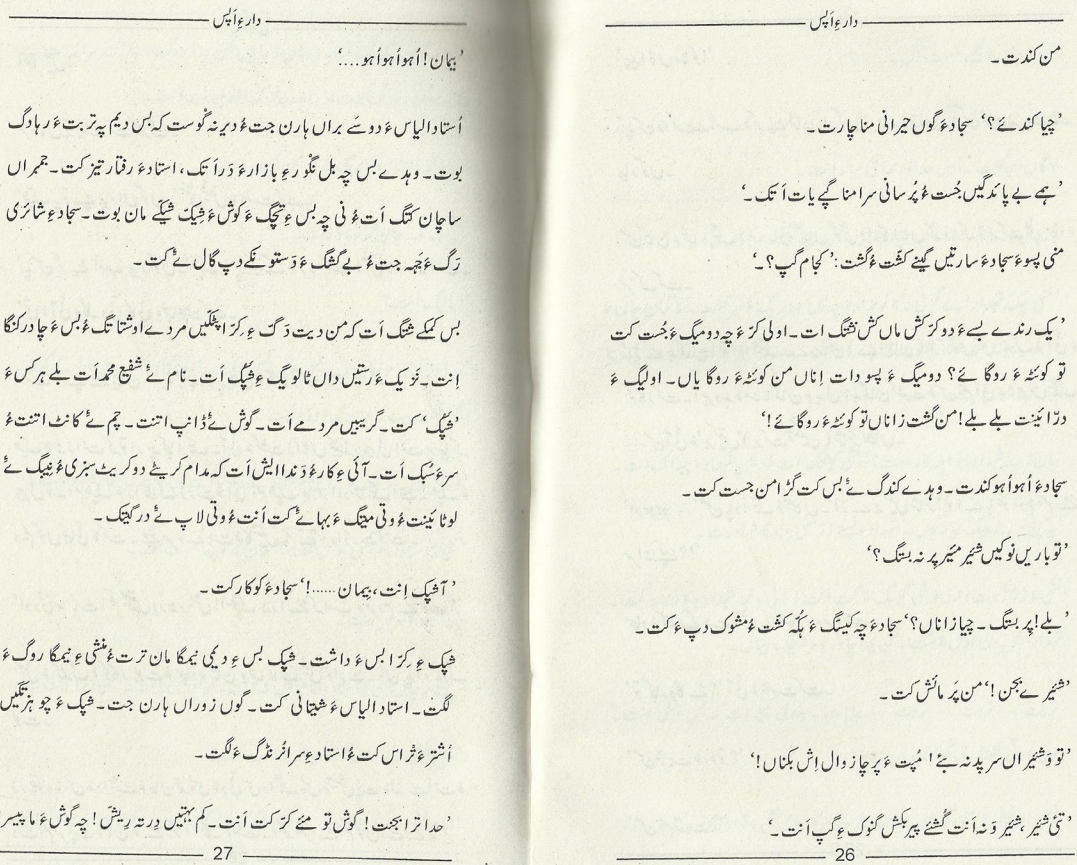
’منی و زرت انت و کٹی کیگ و کت انت و کاپی و تہا شہداد و کار چھ کت۔
 شہداد دیم پ و دتی ہوٹ و شت۔ من پدا چا در و سرائچک جتاں۔‘

’تربت..... تربت..... تربت.....‘ جلدی کن ات کہ بس چٹکی انت۔
 جیل و دتی کلنڈری گواک جت۔

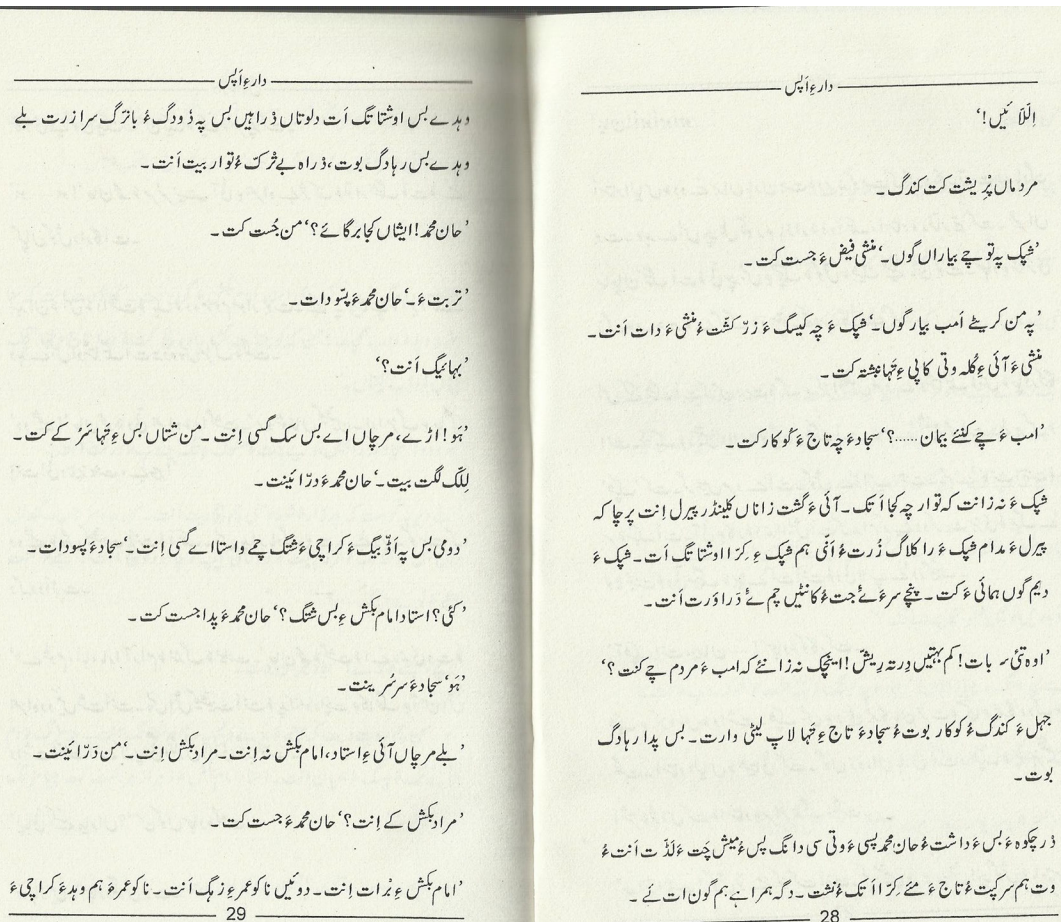
’فیض! اوفیش! منی گوشاں نا کو عبد اللہ و تواریکت کہ منی و تواریکتا ات۔‘

24

12.jpg

13.jpg

14.jpg

دارء آپس

اے گپ منی جندہ سراٹھو گت۔ من وئی کتہ گت۔ ایک رندے بس و پخت
چہ بڑے پیش و مرچکیں وڑالڈ تک ات غمن ہم اچھا تاج و خشک اتان.....

اے گپ منی ات؟ ایش ات؟

انان، دو میگ ات۔ آوہدی استاد امام کش و گون ات۔ منی آدت انت کہ منا
سفر و وید و اب گپت۔ من کہ کوچنوت گڑا چارچ کت و ہدا تاج و ہما چک
چتاں و اب کتاں۔

ہو وودا! سجاد و راہیں ہو یے جت و مشک و تک چہ و درکت انت۔

بلے دیر نہ گوست کہ چہ ڈاہ و شور و منی چم بیج بیت انت۔ من جاہ سز تاں۔ گنداں
داں بس اوشتا تک و مردم پخت و دلتا تانی چہ و چاگرد وچ انت۔ کیے و گشت
میش و بڑے مرگ۔

چے؟ میش و بڑے؟ سجاد حیران بوت۔

ہو۔ من چم ووت دیت کہ میش و بڑے دیم بہ دیم اوشتا تک انت۔ چہ مرگ و دم
اش و تک و ہیک و ہماں انت۔ استاد امام کش و زہرا ہر بست گت چہا مرگ
ات تھا؟.....

چہ دلتاں بست وے گت؟ سجاد پدا حیران بوت۔

دارء آپس

گاڑی بے گون چنگ۔ من یک و یک و سر پکت۔

ہو..... ہو! حان محمد و سر سر نیست۔ آئی و ہمراہ بے ترک و توار خشک ات و منے
گپاں گوش دارگا ات۔

رہدان و بس و داشت و یک و دوم دم سوار بوت۔ لہے چہ پیشاپ و ایر اتک۔
وہدے بس اوشتا تک ات و دوہیں مرگ و گت۔

دو شے! حان محمد وتی ہمراہ و راگشت۔ برو شوماں گشتیں۔ ادا مرگ و جاگہ
انت! اتی و تاپڑ بیت، بے ہیر!

دو شے و پس گشتیت انت و اتک۔ بس پدا ہادگ بوت۔ بلے دیر نہ گوست کہ
دک و دواڑت۔

اے شوم، ابا، مارا آرام و ننگ و بنیت۔ حان محمد و گشت و اے رندی وت و
ہمراہ وونیں شت انت۔ پس ایش گشتیت انت و پدا ہمو داجت و کلا تک و آسن ایش
داشت و گشت انت کہ پانی و گوش داری و چہ گت۔

پانی کتے بیاراں؟ من گون سجاد و گشت۔

ہو باریں۔ سجاد و گوش بوت۔

15.jpg

دارء آپس

اے گپ منی جندہ سراٹھو گت۔ من وئی کتہ گت۔ ایک رندے بس و پخت
چہ بڑے پیش و مرچکیں وڑالڈ تک ات غمن ہم اچھا تاج و خشک اتان.....

اے گپ منی ات؟ ایش ات؟

انان، دو میگ ات۔ آوہدی استاد امام کش و گون ات۔ منی آدت انت کہ منا
سفر و وید و اب گپت۔ من کہ کوچنوت گڑا چارچ کت و ہدا تاج و ہما چک
چتاں و اب کتاں۔

ہو وودا! سجاد و راہیں ہو یے جت و مشک و تک چہ و درکت انت۔

بلے دیر نہ گوست کہ چہ ڈاہ و شور و منی چم بیج بیت انت۔ من جاہ سز تاں۔ گنداں
داں بس اوشتا تک و مردم پخت و دلتا تانی چہ و چاگرد وچ انت۔ کیے و گشت
میش و بڑے مرگ۔

چے؟ میش و بڑے؟ سجاد حیران بوت۔

ہو۔ من چم ووت دیت کہ میش و بڑے دیم بہ دیم اوشتا تک انت۔ چہ مرگ و دم
اش و تک و ہیک و ہماں انت۔ استاد امام کش و زہرا ہر بست گت چہا مرگ
ات تھا؟.....

چہ دلتاں بست وے گت؟ سجاد پدا حیران بوت۔

دارء آپس

اے گپ منی جندہ سراٹھو گت۔ من وئی کتہ گت۔ ایک رندے بس و پخت
چہ بڑے پیش و مرچکیں وڑالڈ تک ات غمن ہم اچھا تاج و خشک اتان.....

اے گپ منی ات؟ ایش ات؟

انان، دو میگ ات۔ آوہدی استاد امام کش و گون ات۔ منی آدت انت کہ منا
سفر و وید و اب گپت۔ من کہ کوچنوت گڑا چارچ کت و ہدا تاج و ہما چک
چتاں و اب کتاں۔

ہو وودا! سجاد و راہیں ہو یے جت و مشک و تک چہ و درکت انت۔

بلے دیر نہ گوست کہ چہ ڈاہ و شور و منی چم بیج بیت انت۔ من جاہ سز تاں۔ گنداں
داں بس اوشتا تک و مردم پخت و دلتا تانی چہ و چاگرد وچ انت۔ کیے و گشت
میش و بڑے مرگ۔

چے؟ میش و بڑے؟ سجاد حیران بوت۔

ہو۔ من چم ووت دیت کہ میش و بڑے دیم بہ دیم اوشتا تک انت۔ چہ مرگ و دم
اش و تک و ہیک و ہماں انت۔ استاد امام کش و زہرا ہر بست گت چہا مرگ
ات تھا؟.....

چہ دلتاں بست وے گت؟ سجاد پدا حیران بوت۔

16.jpg

دارء آپس

زہریاں وٹھان کنت بلے اے شوم مزنگ انت۔ من بے آنگلی
انت۔“

پہا گراٹھ ۽ پچکند ان ۽ گوں من گشت: ”چونا یا واجبہ ناگمان.....“

”یہ اتنی نام گراٹھ ۽ چور زانت؟“

”من زانتاں..... من و ت حیران اتان کہ گراٹھ ۽ منی نام چور زانت۔ حیر، آئی ۽
گشت:

”مسافرانی باز خیر انت۔ لہے حراہیں مسافر انت کہ اید گراں
ہم جنجال کنت چو کہ اے نا شر انت۔“

آئی ۽ یو ۽ میٹش ۽ نیمگا دست شہار دات کہ پیریں گراٹھ ۽ گپاں دگوش انت۔ گراٹھ
کٹگا ات:

”لہے شریں مسافر انت کہ آہانی ہمراہی ۽ دل سیر نہ کنت ۽
لہے انہیں آزاہیں، گرہیں مسافر انت کہ کسی کار ۽ کار نہ
دارت ۽ بے تواری ۽ سفر کنت۔ گشتے گوں نہ انت۔“

”ہو!.....“ من گشت ۽ گراٹھ ۽ نیمگا چارت دانکہ آدتی گپاں برجاہ داریت پر چا
35

دارء آپس

”واجہ امام کش! منا دوسے روج بیت وش نیاں۔ انی
وہدے من بس ۽ سوار پتاں گڑاچس ۽ پچس ۽ بولاں منی پاد
ذہبت انت۔ من میٹش ۽ راگشت کو کنز من چچک ہاں۔
ناذرا ہاں۔ اوشتات نکناں۔ گڑا میٹش ۽ چت ۽ دزائنت تو ہم
گونک نے۔ اداوہنگی جا کہ کج انت! من دست بست انت۔
بلے اے شوم ۽ دل ۽ رحم نہ شت۔ گڑا من گشت جا کہ دیے
بدے نہ دیے، من و تا دور دیاں..... غ من و تارا شنگ کت ۽
دور دات ۽ میٹش منا جنگ ۽ گشت۔ ہیں ہیں۔ آ آں.....
آ آں!“

یو ۽ روت ٹر یوگ ۽۔ استاد امام کش ۽ واری ۽ آزاہی بے آہانی سلاہ ۽ بناہ کت ۽
وٹھان کت انت۔

من چہ پیریں گراٹھ ۽ جمت کت۔ ”تو چے گشتے، کئے میار یک انت؟“

گراٹھ ۽ یو ۽ میٹش ۽ نیمگا گوں زہرناکی چارت ۽ پدا دزائنت:

”منی حیا ۽ اے دوئیں پچور ت ۽ بے آگل انت ۽ دوئیں
میاریک انت۔ پچار اش نی پٹل انت۔ اڑے کدی سز ۽
درگت ۽ مرگ ۽ دل رنجی چک! سز انہیں چیز بے کہ
34

17.jpg

دارء آپس

انت مرچی مڑت انت۔ ”من پتو دات۔ سجاد ۽ گشت ۽ کنت۔ بس کئے شنگ
انت کہ سجاد ۽ کوکار کت۔“

”آشیا بلو ۽ ہوٹل انت! سجاد ۽ گوں ہوٹل ۽ گندگ ۽ گلے چت۔ خد ۽ زانا زور پر
دانک انت۔“

بس ۽ ہوٹل ۽ دپ ۽ داشت۔ مردم ایر اتک انت ۽ ہوٹل ۽ شت انت۔ نان ۽
ورگ ۽ رند من پاد اتک ۽ پیشا پے شتاں۔ وہدے واتر پتاں داں گنداں کہ مردم
بس ۽ سوار انت بلے جا کہ جلل انت۔ من بس ۽ پتر تاں۔ سجادز یک ۽ اوشتا شنگ
انت۔ من جمت کت۔ ”چرگپ بے؟“

سجاد ۽ پتو دات۔ ”دومرد سہقا نی سرامزنگ۔“

من مڑوئیں مردمانی نیمگا چارت۔ یکے چنگیز انت ۽ یکے دیود۔ دوسال ات کہ
دوئیں ڈگار ۽ بند ۽ سرا اؤنگ انت ۽ ہر روج پیشی پاشی ۽ تربت ۽ ربا دگ
انت۔ چنگیز کٹگا ات۔

”اے جا کہ میگ انت۔ ترا زاناں برگی انت کش!“

دیود ۽ گوں حیرانیں پتاں چنگیز چارت ۽ کوکار کت۔

”سیت میگ انت تو زوراں سری کئے دگرگپ بے۔“
37

دارء آپس

کہ مانا گراٹھ ۽ دزائیں دانک وش بیت انت۔ گراٹھ ۽ کوکار کت ۽ گشت:

”انان!!!!!!“

من حیران پتاں کہ آئی ۽ پر چا کوکار کت ۽ اتان گشت کہ ہسے دمان ۽ گراٹھ ۽
خرندیں ڈگر ۽ منی پیشا شنگ ۽ جت..... غ من چہ پتر وکس بس ۽ جہلا دپتاں!!“

”یہ! زرا کشت ۽ فو؟ تو زاناں چے گشت؟“ سجاد حیران انت۔

”من چ کت۔ آئی ۽ سترانا ڈکرے جت۔ من چ چک کت انت۔ بس ۽
شیا بلو ۽ داشنگ انت ۽ بریکانی جنگ ۽ سبب ۽ منی پیشا شنگ ۽ گوں آسنے ۽ ڈیک
وارنگ انت..... غ منی وٹس واپ مجد اسر بوت۔ ”من وتی گپ ہلاں کت ۽
پچکند ان ۽ سجاد ۽ نیمگا چارت۔“

”پکو ووا! سجاد ۽ ذرا ہمیں پکو بے کشت۔ اڑے بدگمان! تو گڑو دے۔“ انجو
ڈروگ ۽ بندگ!

”ڈروگے نہ انت..... واپے انت!“

”واب ڈروگ انت، پیمان!“

”برے برے واپ راست ہم بنت۔ من دلوتانی مرگ ۽ واپ دیتگ انت۔ ایش
36

18.jpg

دارء اہلس

من پکرتا۔

’تو اگل چل کلد ارانگ، من ہم ہنک و سوار نہ پیٹکا! چنگیز و جہڑ ہکت۔

’تو وڑائے وئی چلین کلد اران! اے جاگہ و من منداں۔ دلبود و آؤی تنگ

آت۔

’مندے بہ مند..... جاگہ تی بن انت! چنگیز و گشت و سیٹ و سرائندگ و گشت۔

دلبود و آڑا تیلانک دات۔

’اڑے، سیٹ زانان تی پت یگ انت؟ چنگیز و چم ذرا ورت انت۔

’گزارانان تی پت یگ انت؟ دلبود و پیر دات۔

’زیادہ پت پت کن۔ سلیں زبان و لگام دے! چنگیز و چہ زہر و چچ و تاب و رگا

آت۔

دلبود و چم پت و چنگیز و راہماتے ماں گوشین و عے و روات۔

’تو..... تو مناجت؟ تی مات و من..... چنگیز و آڑا تیلانک زاپے دات۔

دلبود و آڑا دگہ سوچا کیں شہاتے دپ و جت۔ چنگیز و گشادی و لاک و

39

دارء اہلس

چنگیز و دپ پت گشت۔ چو رسیٹ تنگ انت؟ تی ہوش نی بہک و گار انت! اے

سیٹ من پیرا پتک۔

دلبود و ہم دپ پیر کرت۔ ہوش منی ناں تی گار انت! سدان و کہ من سوار چتاں

اے جاگہ و کس نہ تنگ انت۔ من ہداختاں۔ نی تو ذکر وے و گانے کہ جاگہ

میگ انت؟

’اڑے، بے منت! چنگیز و کوار کرت۔ سدان و کہ بس و داشت و سوار پتے۔

اے و ہدی من پیشاپے و ایرانکاں۔ من انچو کہ انکاں بس رہا دگ بوت۔ پیٹا من

دروازگ و دپ و اوشتاں۔ من ترا دیت کہ تو منی سیٹ و سرائشک وے بے من چ

نہ گشت کہ ساہلو و ہولنک انت۔ دہلٹ و اوشتک و مناج نہ بیت۔

’ہوڑے! اے جاگہ و پیرا چنگیز تنگ انت۔ دگہ کیے و ہم چنگیز و گپ گت گوں۔

من دیم کزتاں و گوں دلبود و گشت:

’اڑے دلبود! پروا نیست۔ تو کے بوشت یا زابا منی کز۔ بے چنگیز نہ بیت۔ شا

مہ مڑات، برات مت۔ اے جشیں گپ نہ انت۔

’من پر چا بوشتاں؟ دلبود و براز گت۔ پر چا رواں پت و پیشانی تہا بہ نداں؟ من

چلن کلد ارانک! دلبود و براز گت! دلبود و براز گت! دلبود و براز گت! دلبود و براز گت!

38

19.jpg

دارء اہلس

دواگہ و آس

سرہنزیں و زچکانی و رنگ و رنگ و دلدار و شوبنیں نیانی نیام و پتکائیں و گ و سرا

ایجان و کارگاڑی و وار و روان انت۔ آئی و کش و شرنکین و نلور تنگ انت و ڈن و

لساہیں ندرانگاں چارگا انت۔

جہراں بہو گئے و سیاہ و بزیں ملکورانی وڑا آڑان اندیم تنگ انت۔ سارنیں

کوشے کٹکا انت۔ آپواریں و زچک وئی ناؤرکین کب و ٹالاں لڈینکا انت۔

و زچکانی سرائشکین جھگانی چلی چلی، گلیانی کلی و کپوتانی کوکو و بے و زوریں

زیر سزانت۔ چاگرد و ہریک چیزے گشتے چگل و بال انت۔ پلگواریں بہار گاہ و

موسم انت۔ ہو و دل و سئل و گورنگ انت۔ لد و گیابان۔ کوہ و گوجک ذراہ آباد

انت۔

اے مستیں موسم و ایجان و آئی و ماہ و زوشیں دوست بلور پیل و ساواتے درانگ

انت و آئی آہانی گاڑی سرہنزیں چنگانی نیام و وار و روان انت۔ گاڑی و کاج

چچ انت۔ شینا من کوش گوں بلور و پچیں ملکوران لب و انت۔

41

دارء اہلس

بکتیں و تاس گشت و دلبود و دلند و دو تیر پد ماں پداگ دات۔

’بزی سیٹ و کپن و کن..... بے گت!‘

چہ دلبود و دلند و حوان و نیوار بست و چنگیز و دپ و دیم و چکانی سرائشک انت۔

گول تیرانی لگ و دلبود و پریاتے جت و بنا کیت۔ گوں و تاس و آس برگ و

بس و مردماں ہم کوکار و وادی بناکت و پدراگ و کیے دومی و تیلانک دیان بیت

انت۔

چنگیز و زہراگت ایرنہ تنگ انت۔ آئی و سسی تیر و جنگ و واسا دلبود و نیگا تاس

تچک کت بے ہے ہست و چہ پخت و کلندر پیر و چنگیز و دست گت و تاب دات۔

و تاس و آس برت..... و اے رندی چنگیز و چہا منے جت۔ تیر آئی و گٹ و مان

اتنگ انت۔ و تاس چرائی و دست و کت و آوت چو بڑنگیں و زچک و دلبود و سرا

کیت۔

مردمانی شور و شار گیشتر بیت انت۔ ہر کیے پدراگ و دومی و تیلانک دیان انت

..... بے سجاد گٹ انت و اوشتاں انت۔ دو مردم آئی و دیمایے موت و مرگ انت

و آہانی و گوں تازگین حوان کچک انت۔ سجاد و نچو ملور انت گشتے اے بہت ناں

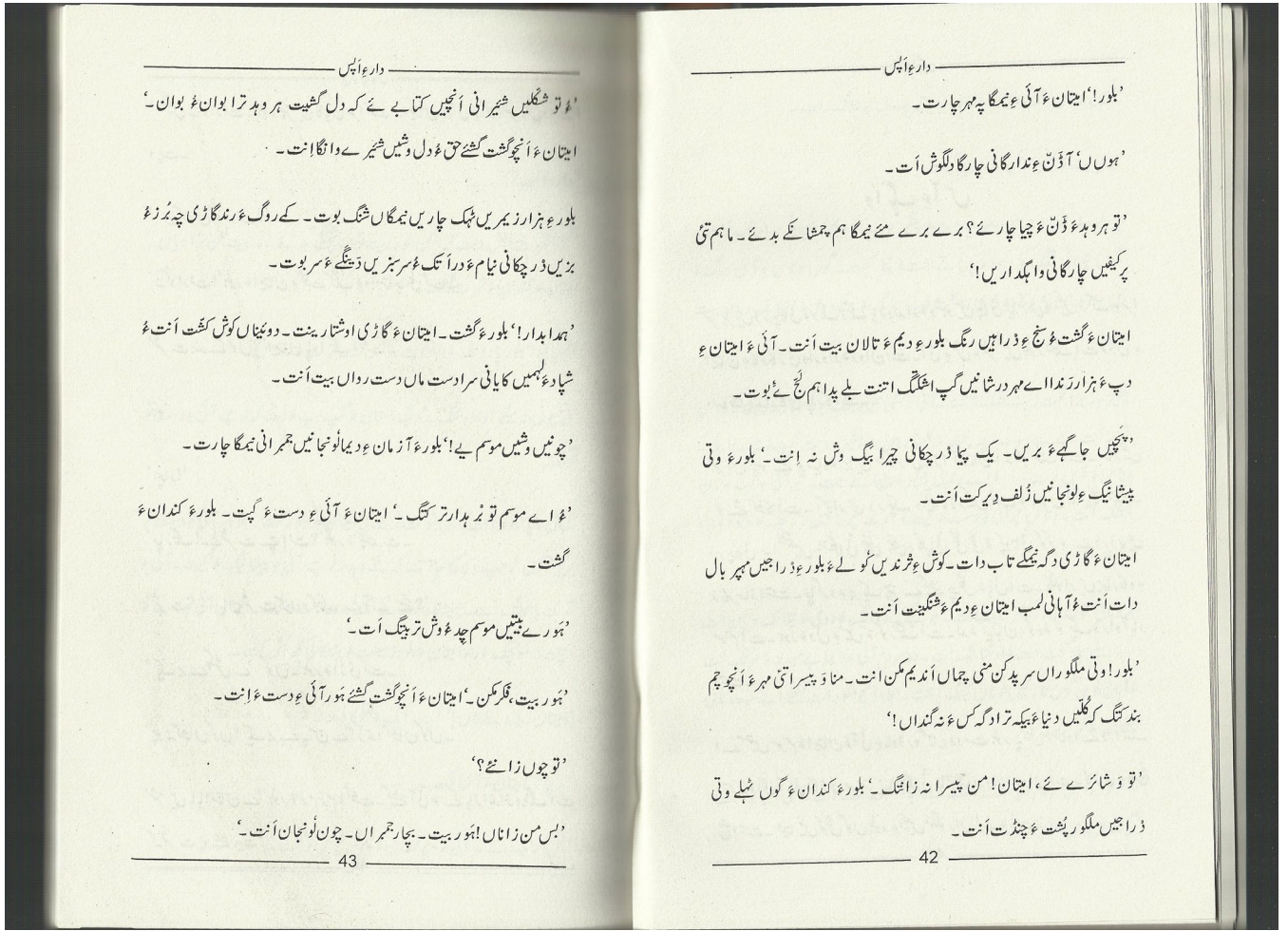
آہست و گرت۔

آخر و ذرا ہیں مردم ایرانگ انت بے سجاد گت ملک انت۔ من آئی و دست و

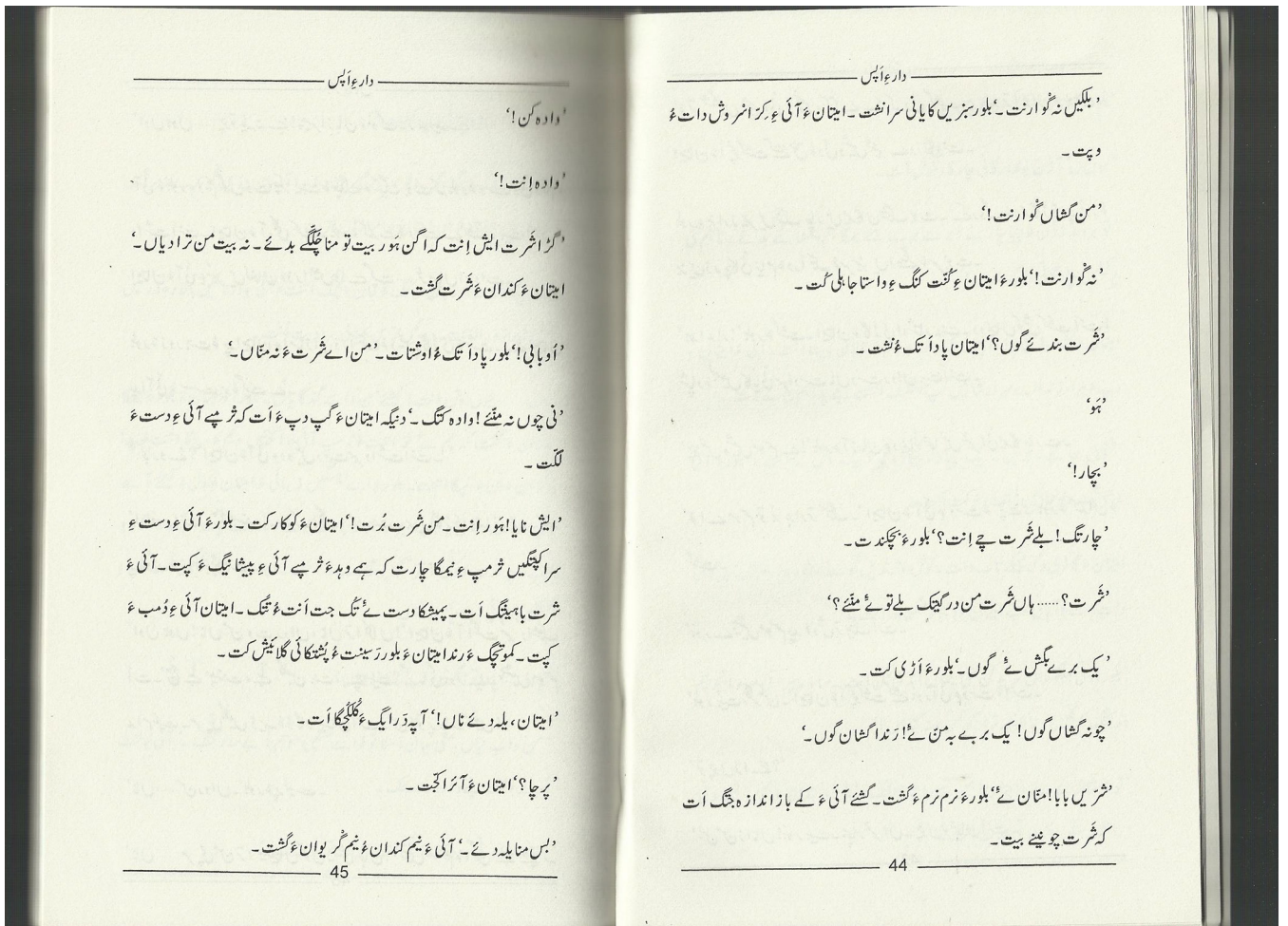
گت و چہ بس و ایر کرت۔

40

20.jpg

21.jpg

22.jpg

دارو آپس
'اوس ہوں..... چوتوید نہ ہے! پیرازبان و نوک۔ زندالید ہے۔'

آئی و بلور و دیم گوں وت چکر بیت و چلک و گیک بوت کہ بلور و دست وتی دیم و
داشت أنت۔ ایتان و آکھی کت۔ بلور و کندت و دست و خلک بیت أنت و
ایتان و آئی و سبریں لغان و ذرا جیں واسے گیت..... شرمپاں ایردات۔

بلور و زور جت و چہ ایتان و امبازاں ذرا تک و دیم و گاڑی و شت۔ بلے ایتان
پدا آئی و سست و پگت ہے۔

'کجاروے؟' ایتان و آئی و دو میں دست سبر داشت أنت۔

'اداہو رانت۔ چچ میست۔ حاک و گل و مین بنت۔ بریں گاڑی و جہا نندیں۔' بلور
پر وگ و زور چگا أنت۔

'اوس ہوں! ناں من وت رواں، ناں ترا کلاں! ایتان و آگت سبر واشیک
آت۔ چچ بلے میست، بلے گلین بنت، چچ بیت؟ گرماگی بوریے۔ چشیں موسم
مدام نیت۔ مرچی گلین ڈیہ و گاڑی مینان انت۔ من و تو پر چامہ مینیں!'

'ناں..... من رواں۔' بلور و پد لیست۔

'ناں..... مرچی من ترا مینیاں گوں۔ منی جان! چشیں موسم و آگن مئے بچے مہ

دارو آپس
'مینیت گزائے ورنائی چہ گشیت!'

ہے و بد و انگر و کر وک و عثر ندیں شے جت و پدا آزمان و تریں کرندے و سر جیں
کید کی مان پجات و بلور ایتان و امبازاں پرت۔

ہو ر چگا أنت۔ بلور و چچ میست و جان و چک انت و آئی و ورنائیں بالاد و ذرتیں
جہل و زور ذرا انت۔ دو میں تریں کایانی سرا و پت أنت۔

'اف..... چوں وں انت! کھنے من واپے گندگیاں۔ بلور! ایتان و بلور و نیمکا
چاران و عشت کہ چم ہے تو انت و شرمپ آئی و اچشیں دیم و چکا انت و پدا
چکڑان و بن و کچکا انت۔ بلور و اے میستیں زیبائی و ایتان و دل و کھنے آسے
مان داشت۔ آئی و دل و ہزار ہا ہند چست بوت و بلور و گیت و کت۔ بلور و
دپ و چلدت و شے و سر سبیں اقرارے در اتک۔ ایتان و وتی تیکیں لٹ بلور و
شکلین لغانی سرا و پت أنت.....

'پادا..... پادا تو آگت واپ ہے! ایتان؟'

'من واپ نیاں، منی جان! منا تو و اے مستیں موسم و بے سار و لگ۔' آئی و لٹ
سرت أنت بلے تو و رندہ تیک۔

'پادا! ہچار، فی روچ ذرا گی انت! آگت تو واپ ہے۔'

23.jpg

دارو آپس

ایتان و گوں آکھی چچ گت أنت..... آئی و مات بڑک و سر میناں اوشتا تک
آت و آزا نا و لگا أنت۔ ایتان و وتی امبازانی تہ و بلور چارت..... بلور و بدل و
سرجاہ آئی و بگل و آت و اندارگ و نام و نشان نیست أنت۔ آئی و وتی چم نکت
آنت دانکہ ہما ڈولداریں ندرگ پدا بیت۔

'ایتان..... تو پدا۔! بچک و بک! ترا کیا گشت دوشی باسکوپ و برو۔ نی واپ وے و
واب ہے۔ پادا۔ برو ہماں شود۔'

آئی و مات کلوگر و پرت و آدل و مات و سرائز نڈاں بوت کہ زند و وں تریں واپ وے
سرجم بیک و نبشت۔ گوں بے تہمیلی پدا اتک۔ چم وے شخت و چاہ و وگ و
لگت۔ شیر چاہ و ٹگٹ گران و آدو شکیں تامر و جبالاں شت کہ وت و آئی و شوا تکیں
سگت بچک و چارتک أنت۔

آہانی میگ و ہوش و دیر ات کئی دی و تامر اتلگ أنت بلے چد و پیر آئی و چچ تامر
نہ چارتک أنت۔ البت بچک و بازار و اید کہ بچکانی دپ و توسیپ وے بازار خلک
آت۔ و دے آئی و بچکانی گپ اعلت أنت، آئی و دل و واک پدا اتک کہ
تامر وے ہچاراں و آخر دوشی وت و بچک و شور کت و شت أنت۔

تامر آئی و سک دوست بوت۔ ندرگ، بچک و چوپ، ناچ و سوت..... ذراہ پہ
ایتان و نوک انت۔ تامر و شرمگ و ہزار داییں چکاں کیے آئی و پیر تکیں دشوار

دارو آپس

بلور و رنگ أنت۔ بلور در کسان آئی و نام گیت أنت بلے ایتان و گرتی و سب و
بلور و بوچہ جیں مات و پت بخت أنت و آئی و سر اش گوں مشقتی بچک و کت۔ ہر
و دے کہ بلور و ہر تکیں جک تامر و زاہر بوت، ایتان و دل و ذرتک ٹرند بیت
آنت و دل و آجیں در دے چست بوت۔ دو شکیں تامر و چارگ و دہ و کھنے آسے
دنیا و نہ أنت۔

دو شکیں تامر و جک و وتی و شیں واپ و جلالانی تہا گار، آئی و بچک کوپ شیر چاہ
گلاٹ انت۔ اے نام و آئی و مات وے بے تکیں لوبر اشکرانی سرا پتک و دو شکیں
چاریں بر تکیں گلاٹانی تل و دات و شپا کوک و أنت۔ ڈے نالے ہم شپا کوک و مان
کت و کٹک وے چہ آپ و پد کت۔

ایتان و چاہ وارت۔ شپا کوک و کٹک وے کوپک و کت أنت۔ چادرے بڈ و کت۔
مکلی و تل وے زرت أنت۔ وتی و شیں واک پیں وے چد و ذر و کت أنت۔ وت و
بچک و بازار و پو کیں پیں زرت أنت و سر دیاں و دیم و پلد و شت أنت۔

24.jpg

جلین نیر وچ ع مسافر

آور ناہیں مسافر دیم پہ وئی منزل ع گام جنان ات اگر چہ روج خرم دات بے
کوش ع روج ع نرا زانی سوچا کی ہر دھنگ ات ع گرماگی آس ٹواریں روچاں
ہمچک ہم باز انت!

پیادگ ع اے سفر آئی ع سہی دہ ع کس ع چر دگ ع کز ع ہوٹلک ع بکچنگ نک ات۔
چہ شہر ع آہس ع اٹلک ات۔ آئی ع انہیں بازار عے ع تر وگی ات کہ اودا دگ نہ
شت۔ آئی ع چہ ہوٹلک ع واہند ع حسرت ع سونج واکیں نیم گارہ گیت۔

دو کلاک ع کس ع یک کج ع ر وگ ع رند آپ دم نک ع کبیر عے ع ساہگ ع نش۔
جگ عے ع بک ع کت ع دہند عے ع کوش ع دات۔ کوش کہ آئی ع ہیدیں دہند ع گت ع سارنی
یہ جان ع ہند عے ع شنگ بوت ع ترندی عے ر واد بوت۔

ہے سہ ع نر یک ع کپوے ع کوکوت۔ آئی ع چم شاک دات ات۔ نر یک ع
کبیر عے ع لڈ وکیں ٹالانی سرا کپوے ع شنگ ات۔ پرے شہری مسافر ع کہ زندے

ہام شہر ع کوکار ع بک ع دز ع دتانی نہا ٹوٹک ات، اے انسنگیں جنگل ع دھیں
کوش، ڈر چکانی لڈگ ع ژامب ژامب ع کپوے ع دل ساچیں کوکونایاہیں نیامت
انت۔

آئی ع وئی زند عے پر ایہیں دمان سک دوست بیت انت بے اے خیال ع آ
ایٹک کت کہ دمانکے ع رند آے ڈراہیں نیامتاں بیلہ دنت ع چد اتوت۔ پد امر دمانی
کزا۔ ہامر دمانی کہ دل ع آرام ع آجام ع بدل ع گم ع گرتی دیت۔ چے مر دمان
وے ڈر چک، اے مرگ، اے کوش شرت انت کہ دل ع چلن ع زنگاں شودنت ع
انہیں دل سہی بے کشتانت کہ دل پہ بال نک ع بکن بندیت۔

اے دمان ع آئی ع دل ع بکن کت کہ آزند ع بکن کار ع چلو بکاں بیلہ بہ دنت ع ہے
وڑیں دل آرائیں گیابانے ع بیت ع بہ بندیت ع وئی سر جیں زند ع ہدا بہ
ٹو از بیت۔ یا نا کام ع آرائیں کبیر عے بہ بیت ع کپوتانی زہیر نالیں کوکونی بے
تواریں گوش داروک بہ بیت۔ کوش ع متیں شیکاں بہ لڈیت، ماہ ع سار تیں رزن ع
بہ چکیت۔ ٹور وڈ، بچ ع شکر بہ بیت ع زند ع چاریں روچاں نالوسر میں مردماں دیر
ہے بہشت گوٹیں گیابان عے ٹو از بیت!

چو نیں سر سبزیں واگے ات! بے سہ ع آئی ع حبالاں تیرے ع شہم کت ع
کبیر عے ع یک ع واگے ماں آئی ع دل ع گیت۔ واہگانی ہم حدے سہ۔ حد ع

25.jpg

بہ ٹو زنت، گیت انت۔

بے آئی ع وچ واہگ پیلو نہ چک ات آئی ع واہگ ات کہ ذہ ع رند دیا بواناں
بے پت رنج (TB) ع بہت ع باہوت کت ع دہ مردم ع لاپ دیک ع ڈو آئی ع شکر
ور ناہیں کوپکاں کپت ع واہگ عے شت۔ چد ع پد آئی ع واہگ ات کہ اکا پیں کارے
بہ ریت بے سالے ع بک ع تاج ع رند ہم بیکار ات۔ گڈ سراسرے یہ "ماسری" ع
کپت کہ منے ٹلک عے زڑ عے بے بستا ریں نوکری بے ات۔ نا کام ع بیلہ دات عے نہ
کت غنی ہمیش انت ہے دیر پکھیں بازار ع بکچی واگیاہ ع لکک ات۔

آئی ع واہگ ات کہ آئی ع واہگ بے حساب انت بے کیے ہم پیلو نہ چک
ات۔ گئے آئی ع ہر واہگ چہ حد ع ہادیم ات! من کلام واہگ ع کناں کہ چہ حد ع مد
ٹو زیت؟ منی واہگانی شہار پر چا چو کسان انت؟

آئی ع پکھلی ڈراہیں گیتے ع پادایک ع بک بوت کہ مورے ع چمے ع کپت
انت کہ کوکی پادے دپ ع ات عے کپان ع پادایان ع روان ات۔ آپ دلوکوش
مور ع چاراں بوت تو ہم منی ڈوینے عے ڈر پد رکی یک انت! تو کسانیں
مورے عے ع من مزنیں!

مزنیں مور ع وئی اے خیال ع سرا پکندت بے من چہ تو دیماتراں۔ باز دیماترا!
کمانی منجبال کباتی! من سرنہانی مڑوری (اشرف المخلوقات) آں۔ پیشا ہر

چہ منی بہر کیشتر انت!!

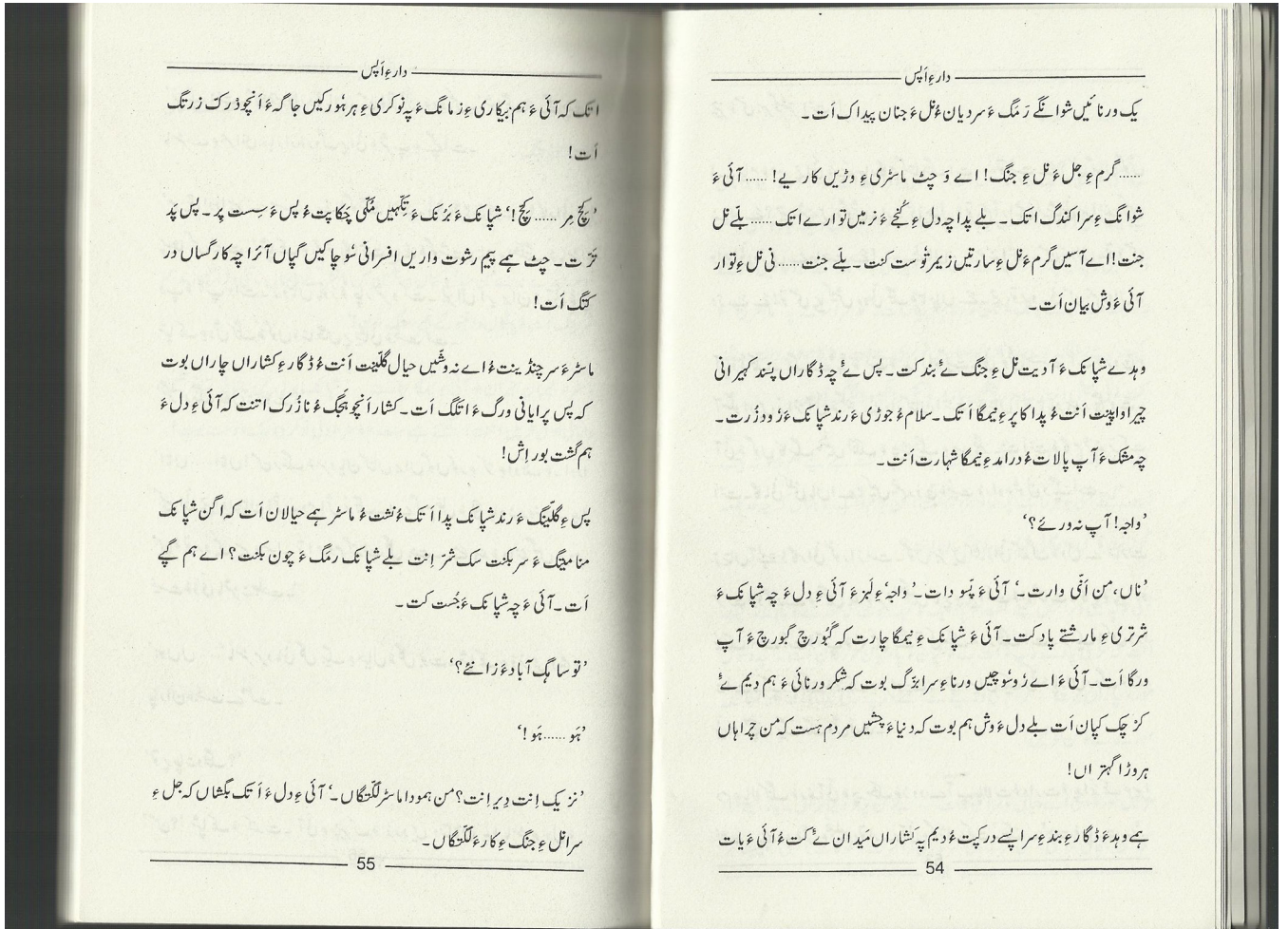
اے نیام ع مور چرائی عے چار گام گستاہک ات تو شت عے؟ منی گپاں گوش
نہ دارے؟ حیر، شریں، گوش دار۔ منی خیال ع تو ہم آرائیں کریشانی سرانند وکیں
واہگانی وڑیں بے حاجت عے! بے ناں چو نہ انت۔ من رداں۔ تو منی
وڑینے عے! تو منی بیکیش ع وئی تگ ع تاجاں عے۔ حیر، تو برو۔ من ہم رواں۔

آپاد اتک۔ بیک عے بڈ ع کت ع پد اراہ گیت۔ نی کوش سست ات ع روج ع
آسٹواریں نرا زانی عے کتر بے وار کناں انت۔ زیاں اسر تاپاد ہیر رنج بوت۔
آئی ع گوں کاسگ جئیں لکک ع پیشا بک ع ہید چک بیت انت ع گام خرم تر کت
انت۔ گامانی کئی ماں اے ٹاکیں نیم روج ع پٹ ع راہ ع ٹول دیک ات۔

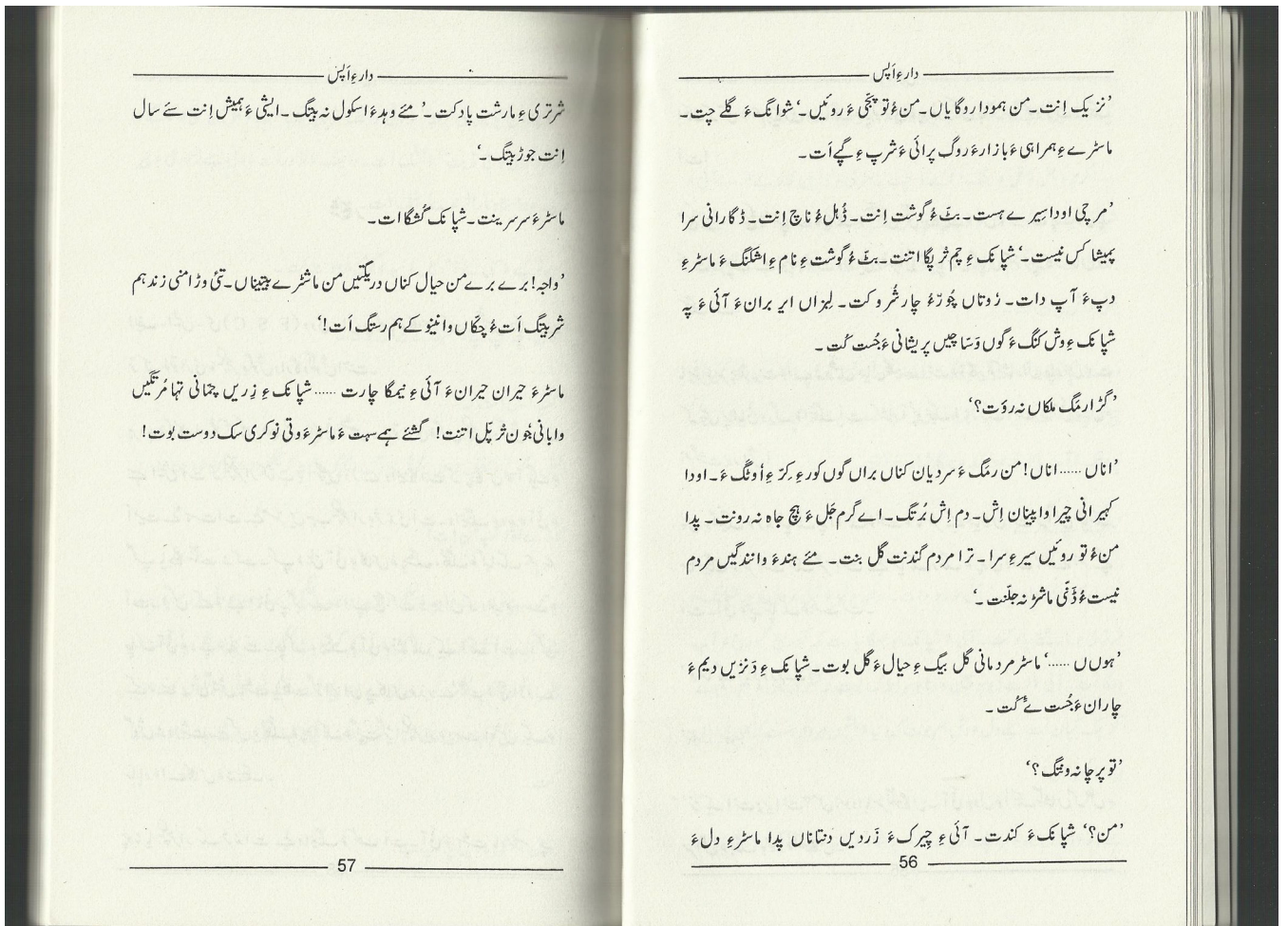
زیتاں آلیے ڈگاری ٹورا رست۔ گوں سبزیں کشارانی گندگ ع دل عے سارت
ترت ع ڈگارے ع پتیں ہند ع سرا پکھیں کا پر ع حیراٹ ع اوشناٹ۔ کا پر ع حیرا دو
بڑک سہت ات عے آپ عے نہا نیں شکتے تو کی دنگ ع ڈرنگ ات۔ نر یک ع کس ذرا
نہ ات۔ آپ دم لکک ع بڑک ع سرا پت۔ انچو دیراں یک کج ع پاداں روگ ع رند
نی اداتچک بیک سک دوش ات۔

دم ع بالا لکک ع رند آئی ع چہ شک عے دے آپ پالات ع وار ت ع پد بڑک ع سرا
نشت۔ ہے وہد ع تل ع پھلیں توارے آئی ع گوشاں کپت۔ چک عے عت ع چارت عے۔

26.jpg

27.jpg

28.jpg

دارء اہلس

ایف۔ ایس۔ سی (F.S.C) دومی سال ء کیسا ء کلاس ات۔ تھیں بچک بے
ترک ء تواری ء لیکچر ء گوش دارگا دگلوش اتنت۔

ہر و ہد ء کو کار ء جگا کنوئیں شیتا نیں بچکا نی چشیں بے تواری ء گوش لیکچر ء دگلوش ء یک
سپے ایٹش ات کہ لیکچر ات کتاب ء آٹھیں درے وائینگ ات کہ چٹکاس ء آیک ء
امیت ء ہست ات بلے مستر یں سب لیکچر ء ترندی ات۔ وائینگ ء و ہد ء آئی ء
گپ یا جگا شکست نہ گت۔ گپ ء یں آئی ء کلاس ء چٹک، ٹلگ ء گہا سگ ہم بند
ات۔ اگن کسے ء بے اتانی پہ گہا سگ ء دپ چٹک نہ براں کہ واجر ء دست ء
چاک آئی ء دپ ء پڑت۔ چاک ء چٹک ء آئی ء نشا گ یک ء ٹک ات۔ اگن
کسے ء براں کیش چٹش یا ٹلگ گڑا براں چٹکاس ء درے ٹک ء چٹ آزرے
گوش نہ داشت۔ ہر کس ء ٹلگ ء پٹاک ء گپٹ گڑا لیکچر ء دست ء پٹل بیگ ء
ساہار ء اے کلاس ء نہ بیک۔

چونا یا لیکچر اسک ٹرند ات بلے وائینگ ء ٹک ات۔ آئی ء ہشت ماہ پیسہ

58

دارء اہلس

’بلوچستان یونیورسٹی کونہ‘ ء دتی وائیک سرجم ٹک ات ء مرنیں چٹ ء تاگے ء
رند ’ڈگری کالج تربت‘ ء ٹک ات۔ وائینگ ء بڑ ورات ء دتی ہے نزدی ء پیر
دیک ء واسا و تارا ٹرندے ٹک ات۔

’سید تو گئے ء سی ء؟‘ دہل ء سید ء گوش ء بکوت کت۔

’افاں، چگپ یے؟‘ سید کے جیراں بوت۔

’گپ ایٹش انت کہ.....‘

دہل پہ گپ ء ٹک ء سید پہ گوش دارگا ء ٹک بوت کہ لیکچر ء آہاں ء دیت۔

’اڑے او! گپ کن ات!‘

دونیں بے تواری بیت آنت ء لیکچر ء پدا وائینگ بچک کت۔ سید ء دل ء دم پہ بہت
ہے گپ پدا ٹک کہ باریں دہل ء چہ گپے گون بلے لیکچر ء ترس ء چٹے نہ گشت۔
پیسرا ٹک آچہ لیکچر ء لبرے لبرے پوہ بیگا ات بلے نی آئی ء دگلوش چٹ دیر
ٹک۔ دل ء تہا داں شکست کشاں چٹیں ء رند آئی ء پدا دہل ء ٹک چارت ء بکوت
کت۔

’دہل! بکیش باریں چہ گپ یے؟‘

59

29.jpg

دارء اہلس

’آئی یں یارا ترند اکشاں گوں‘ دہل ء بکوتی گشت۔

’ناں یار، آئی بکیش گوں‘ سید ء گز بہت۔

’اڑے، واجر نہر گپٹ!‘ دہل ء گشت ء واجر ء ٹک چارت..... آئی ء چم پیسرا
ہینگر سکت اتنت۔

’ٹما پدا گپ ء ات؟ ترنگ نہ کن ات! اگن نال گڑا ٹک آؤٹ!‘

دونیں ٹک ء ٹک بیت ء ٹک ات۔ سید سر زاہر ء لیکچر ء گوش دارگا ات بلے دل ء
تہا پہ دہل ء نیم تواریں گپ ء گوش دارگا ء بے تاہیر ات ء و ہدے لیکچر ارٹھک ء سرا
چیزے ہشت کگا ات سید ء گسادی ء چہ دہل ء جٹ کت۔

’ہاں باریں، بکیش گپ ہے انت؟‘

’گپ ایٹش انت کہ ٹاپوٹھک کراچی ء۔ دہل ء چڑیا تیں جٹاں رگت ء گپ گشت
گوں۔‘

’ہو وودو؟؟؟‘ سید ء جیرا نیں ء چوہر زیں تواریں کلاس ء شک بوت۔ ڈرتیں
بچکاں چٹک جت ء چارت ء لیکچر ء ٹوڑا ٹک چاک ء ٹک چٹکا سید ء جیرا نیں دپ ء
پڑت۔ بچکاں دپ داشت ء کنت۔

60

دارء اہلس

’ٹمے دوہینا نی دپ نہ ادشیتیت! شاہاش، ورا ات..... ورا ات!‘

’واجہ نا.....‘ دہل ء دپ چٹک بلے واجر ء گپ گوش نہ داشت۔

’ناں..... نال، چٹک ات ء! نال وٹ وان ات نال وگراں بکن ات۔ شاہاش
گٹ آؤٹ!‘

دہل ء سید پٹل پٹل ء چٹکاس ء در آٹک ات۔

’تو یار لیکچر ء بہت ء پرچا ٹاپو ء گپ ٹر وٹ؟‘ سید دہل ء سرائڑ گگا ات۔

’سوچ لیکچر ء! داں“ نقل جان“ زندگ انت جیا پڑت جٹے! بڑیں کنیں ء ترا ٹاپو ء
حالاں دیاں‘ دہل ء سید ء دست ء گپٹ ء دیم پہ کنیں ء ٹک ات۔

کالج ء کنیں ء دو کوئی اتنت۔ کستر یں کوئی ء چاہ گرا دینی بکیش (نبی بخش) ء چاہ
ٹر است ء اید کہ مستر یں کوئی ء بچکاں ٹک ء چاہ وارت۔ بچکاں بازی ء سبب ء
آئی ء کسانیں کوئی ء ہم چیزے کرشی جگ ات۔

گورچ ء موسم سارت ٹک ات۔ آئی بکیش ء باریں کوئی ء پڑت ات بلے اودا
جا کہ نیست ات۔ کرشی ذراہ پڑ اتنت۔ آس روک بیگ ء سبب ء کستر یں کوئی ء
گرمگ ء بیکہ نبی بکیش ء دگر کس ٹک نہ بوت بلے زمستان ء باپ ء وٹش

61

30.jpg

دارء آپس

آیانی ٹور شاہ غر شاہاں چنرنگا آت۔ گورچہ دوا باہی انت غ آہانی اے باپ
دیوک چہ دست ع شگ آت۔

اڑے! شادا شگ ات؟

دوئیں چہ دوقی حلالاں گوت آت۔ امید کندان ع پیداک آت۔ امید، سید دہل
کیں پاڑو وندوک انت غ نزکیں گت انت۔ آمد ام ہمراہ انت۔ اسکول ع
زماگ ع سہیں ہم سبق انت بلے امیدہ غ بے نوب بوت غ نی چہ دوئیاں سالے
پشت آت۔

عزیزیں چہ تے ع کھگ ات شادا! کھنے لانچ ات ہڈ گک آت۔ آئی ع کرشی بے
کشت غشت۔

ہو..... انجیں گپ بے غتی لانچ ہم سر نہ بیلگ! دہل غ گشت غ پداڑ رشتیں گپ۔
جت غ دات آت۔ امید ہم چہ پاو وروگ ع حال ع کے پریشان بوت۔

نی نوکینے درگیگ لوٹیت۔ سیدہ غ زت۔

عزرائیں کار بے! دہل ع حیاں آت۔

پدا ہم..... گک غ تاج کھنے رسیت۔ اے تربت انت! امید ع لکناں سرائے امتیں

دارء آپس

آت۔ دہل غ سید دوی سارت تریں کوئی ع شبت غشت آت کہ نورک آت۔

دنی کش! دو چاہ! دہل ع کوکارکت چیا کہ دوئیں کوئی ع شگ انت۔

عزیزیں، عزیزیں! نی کش ع چودا کوکارکت۔ شاپیں ورات گوں، جان؟ آئی ع
کیک ع رائیں ع پکان ع جان، کھگ بیل گک آت!

ہو، ہو! سیدہ پتو دات غ دیم گوں دہل ع تربت۔ نی کش باریں۔ ٹاپو چیا
کراچی ع شگ؟

چت ع برگ۔ وائنگ ع۔

وائنگ ع؟ آڈھرا وائنگ آت۔

چت ع شگیت! واندہ واندیت۔ دہل ع گشت غ سیدہ کبوت۔

بہ! شتیں۔ ماد وائنگ ع مٹا گک آت۔ بابا..... کدنی برگ ع؟

چیری۔

کنہیں ع بچک ع چاہ غ کیک آورت آت۔ دہل ع چاہ غ گتے گتے غ گشتے حیا لے
کت غ سیدہ ع ہم ڈریگ ع بندیں کاچاں ڈن کاچ ع ڈرچاں سک انت کہ گورچہ

31.jpg

دارء آپس

ناں یار، چاہ بس انت۔ کیک مبار۔ پکان ع ہمراہ شیر محمد ع دمان غ گشت غ پداچہ
پکان ع جست ع گت۔ تو کیک درے گوں؟

ناں، دل نیت۔ چاہ بس انت۔ پکان غ گشت غ سہیں گشتے دمانے پکان ع دہیں
توار ع عرہ گار بیت آت۔ آہاں بازیں شریکیں چکے دیگ آت بلے پکان چہ
ڈرستاں دیماترات..... انچورگ ع داگ! انچوگ!

اے دیوان دمانے غ منت۔ گپ ع رپ بوت۔ کنگ ع سکر بوت۔ ودے بلو ع
توار گت۔ پکان ع شیر محمد پدا اک آت۔ آونوکیں بچک انت غ ہرکلاس اش
پابندی گت۔

گوں پکان ع اے ٹوٹیں نیا دہ سیناں شگت کہ دتارا ابدار، مردم دوست ع شر کرد
پیش بہ دارت۔ پکان ع اگن گپے جت بہ آہاں گوں دگوشی غ ہدکی گوش داشت غ
آئی ع سکرانی سرائے انچو کنگ ع بدل ع لاپ لیتی دارت۔ آ”شکار” ع ریک ع
ہمراں زبر انت..... غ ودے دیوان ہلاں بوت پکان حق غ دل آہانی گت جوڑ
چک آت۔

دوئے چک ٹوست غ اے نیام پکان گوں آہاں سک نزیک بوت..... چہ دوقی ہم
کوئی (Room mate) شیر محمد ہمیش۔

دارء آپس

چکندے آت۔ پدا دوئیاں نیمگا چار ان ع جست ع گت۔ شاباریں کس جتانی
چیرا نہ گت؟

دہل ع یک برے سر پاتاں تربت۔ بلے پدا دمان غ گشت ع۔

اڑے، یکے ہست۔ کیس ڈولدارین بے۔ اولی سال ع انت۔

اے من ہم دیگ بلے زاناں کے انت غ چوئیں بے۔ سیدہ ہم آچک یات
آتک۔ توئے امیدہ زانے؟ منی حیاں عتی کلاس ع انت۔

زاناں ع، شزے زاناں! نام ع پکان انت باطل ع دا شگ ع..... امیدہ
گپ دپ ع آت کہ بچک ع سزک گت ع آئی ع گپ بند گت۔ دہل غ سیدہ ع نورک
ہم جت آت۔ چرائی ع آگ ع آہانی مجلس حراب بچک آت۔ آونوکیں بچک ع ک نام
ع شیر محمد آت، اشان ع چیا لے جت غ دروازگ ع نیمگا چارت۔

بیا اڑے! جا کہ ہست۔

یک شریکیں بچکے کہ دوئے کتاب ع کاپی لے دست ع آت پرت۔ سہیں پہنچے آئی ع
دیم پادا تگ آت..... شکار پاد ووت آتگ آت! جوڑی ع رند امیدہ کنہیں ع بچک
توارکت۔ آ آتک۔ امیدہ پکان ع نیمگا چار ان ع چاہ غ کیک ع ”آڈر“ دات۔

32.jpg

دارع آپس

اے بارو! من ہم اٹلگ - یک رو چے من جہاں جُست ہم کت - آہاں گشت مانی
ایس او (BSO) کہوٹوئی ع مردیں اے ڈوگ بی ایس او یا سین ع بچکاں شنگ
کتک آنت۔

پلّان ع جے گپ ع شیر محمد کے بے وار بورت جیا کہ آبی ایس او یا سین ع یا سکے
آنت۔ پلّان ع آئی ع بے واری مُرت ع گوں نرمی گشت۔

شیر محمد! من تی گتقی ع ڈوڑا ہی ع قدر ع کناں بے منی حیاں ع آہم تی بیانی گت ع
ڈوڑا وہ آنت۔ پلّان ع گشت ع گپ جہاں گت۔

یک سُبے کہ پدا گورچ ع سر کتک آت سید، دلپل ع امید کنین ع مسزین کوئی ع مچے ع
ڈوڑا کتک ع چاہو رگا اتنت۔

یار، ایسی ع مارا زت چت کت: دلپل گتکا آت۔

پلّان اے چاں کر زیت! سید ع حیاں آت۔

پُرگ ع مُوڑہ وار کتک ع مویکلین چنڈگ لوہیت! امید ع مُوڑا ریں شکاری ع ڈوڑا
ڈوڑا گیت۔

چو، بو بے من کتکا یاں کہ مویکلین ع چنڈگ کدی بند بیت ع.....

67

دارع آپس

پلّان! کچے کھاں دل ع یارے؟ یک رو چے شیر محمد ڈوڑا گیت۔

ناں..... کتک! پلّان کہ واکا آت گوں آئی ع دگوش بوت۔

تو اے بچکاں! بچو جیا ہمراہ ع؟

کتی؟ امید زئی ع؟

بو۔ من اٹلگ کہ اے شزین بچک نہ آنت۔

بے گوں من سک شز آنت۔ تو دت دینگ کہ چو نہیں مردم دوست آنت۔ واکا ع
بچاگ زوڑ آنت و دگہ گپ بے بے دگہ ہر ڈوڑا شز آنت۔ باور کن من ہر وہد ع
ایشانی ہمراہ باں، منا کلدارے ہم حرج کتک ع نیل آنت ع پمن چو مُرات ع
آنت۔ پلّان ع آہاں! بارو شیر محمد ع گپ دوست نہ بچک آت۔

چو نایا و من ہم سر زہرا آہاں! تہا حرا بی نہ گنداں بے.....

اگن حرا بی یے مان اش زہر بیت! پلّان ع آئی ع گپ ع تہا دور کت۔

چو شزین بے من اٹلگ کہ اے شزین بچک نہ آنت۔ نشہ مشہ کت۔ برے برے
کہ کتکا بنت ڈوڑی داڑی ع ہم چتک ع پند نہنت۔ پیشا من چارت ترا حال بدیاں
کہ تو منی گتے ع عیشیں گپاں چو توجیر دگ بدوا ہی بے بیت۔

66

33.jpg

دارع آپس

آرگ بیت آنت۔

تو چو نہیں تاثر چارے پلّان؟“ امید ع جُست کت۔ ”منی کر زہر وڑیں ہست.....
مطلب ٹوٹیں، نوکس، آرٹ، کمرشل.....

”منا آرٹ دوست تربیت۔“

امید ع دگہ لپے ریلن پلّان ع دیماچ کت۔ پلّان ع کیے گچین کت ع بے پدا کتک
بوت۔ باہیں بان ع ننگ ع تاثر چارگ ع گپ ع رپ ع تہا ساندہ کت کہ کدی شپ
آتک۔ آہاں ہادی سابت وہدے امید ع کتریں برات آتک ع ورگ ع جاڑی
بیک ع حال ع دات۔ دیر نہ بوت کہ تاثر ہم ہنت۔ ورگ آرگ بیت آنت۔ ہا
ورگ کہ دل کشیت! خبر خبر ع ورگ پدا ڈوگ ع سرا ایر آت۔ پلّان وئی چو عزت
دیک ع سک وش بوت۔ ورگ ع چرگ ع زہر وہدے ذراہ پدیک ع ٹوم نش آنت
پلّان ع روگ ع اجازت لوئت۔

آئی روئے؟“ دلپل حیران بوت۔ ”تراہاںل دگہ دے وش بیت!“

ناں یار، وشی ع گپ نہ آنت۔ منا کے واکا! انت۔

”واک! باندا بیت کت۔ مویکل عروج انت۔ شربوان“ سید ع پلّان ع گشت بے
چہ پلّان ع روگ ع گپ ع کتک آت۔ امید ع سید ع راا مینہی بچکے جت ع سید ڈن ع

69

دارع آپس

بو یار! سید ع دلپل ع گپ گت گوں۔ ”نی منا لپز ع گورچیک ع دم بُرگ۔“

شزین گڑا مرچی ڈوڑے کنیں باریں! امید ع گشت۔

بے وہد عسی بیرڈ (period) ع بُلو ع توار کت۔

”مرچی مے اے بیرڈ حالگ انت۔ من رواں پلّان ع کاراں۔ شتا چے گتے؟“

دوہینا منت۔ امید ع گشادی ع شت ع دیر نہ مُست گوں پلّان ع اتک۔ آہاں
پرائی ع چاہو کیک لوٹا گیت۔ کہ دگہ گپ ع رپاں رندا امید ع ڈوڑا گیت۔

پلّان، یار! مانا پدا وادے تہ بچک۔

”داؤت؟“ پلّان حیران بوت۔ ”پرچا؟“

”نی گوش داراں! اے گشت پرچا! تو یار مے شزین گتے۔ ماترا یک رو چے
ناے ہم وار بیت نہ کنیں؟“

امید ع اُنچ گشت کہ پلّان ریانہ بوت۔ داؤت پشے ع شپ ع ٹینگ بوت۔ آدیک ع مویکل
دیما آت۔ بیگہ ع آہاں تاثر عے چارگ ع مراکش کتک آت۔ پشے ع بیگہ ع
امید ع پلّان چہ ہاٹل ع پدا ہت ع دو پچک کت ع وئی مہمان چاہ ع آورت۔ سید ع
دلپل بیسرا وادریک اتنت۔ آپ ع تام ع رندا VCR ع TV گوں ڈرزنے ریلن ع

68

34.jpg

دارء اُپس
'تبی جاگہ تیار انت۔' امیدء مہمان چاہے مجھے ۽ جملیں ثبت ۽ بنیادانی نیلگا دست
شہار دات۔ پٹان بے تمہلی یاد اُنک ۽ بنیادانی سرا جیک بوت۔ سچے ۽ رند آکر ان
داب آت۔ امید یاد اُنک ۽ پٹان ۽ ٹوینٹ بیلے آئند ۽ ساء ۽ اُن آت۔

'اُڑے اے تائمر ۽ درکن یارا! بچک اُنک "آرٹ فلم" چاریت! بیا پے تو پٹنگ
اُنٹ ہدا! دلیل ۽ گول زہرناکیں پکندے گشت ۽ سید ۽ تائمر ۽ رکت۔

'سچے بیلے پر کناں؟'

'گورنچ انت، باپنے پرکن! امید ۽ سلاہ دات ۽ سید ۽ باپیں' تائمر ۽ پرکت۔ پدا
دیوان ۽ شرابی بوتلے ہم بکت بوت!

اندکے روج ۽ سسین سنگت یکے دومی ۽ میار یک کنگا انت۔ چوبوت کہ دوشی آہاں
گل ۽ اشتانی بوتل پٹنگ ۽ سک نشہ بیت انت۔ پدا ۽ لشی ۽ گشت پیرامن۔ آئی ۽
گشت پیرامن۔ گپ ۽ زکپت انت۔ اول سرازہ داری بوت۔ پدا ۽ شت ۽
مکو ۽ ٹی بوت۔ ۽ شور ۽ شار ۽ اشنگ ۽ لوگ ۽ مردم ۽ ہسا گپ ۽ بیت انت۔

دارء اُپس
ڈرائنگ۔
'شیر محمد، تو ت گشتے کہ لوگ ۽ شنگ۔ اودا ایکا تراوش بیت؟' دلیل ۽ بخت کت۔

'ہو، مہا ایکا ننگ ۽ واک دشر بیت۔ پٹان اُنک روگ ۽ حیاں ۽ آت۔

'تو یار کمال کنے! یہ نند گچے جنیں۔ تائمر ۽ چاریں۔ تو یک شے ہم گول ما
گوازیت نہ کنے؟' امید ۽ گول کے گلگ گشت۔ امید ۽ گپ ۽ پٹان گیت۔
سکناں ۽ گیشتر امید ۽ آہنچک عزت دانگ آت کہ آہانی گپ ۽ اٹاں کت نہ کت۔
سید کہ امید ۽ ہنگ ۽ سرازہ ۽ شنگ آت پدا اُنک ۽ جارے بخت۔

'پہر پٹ پٹ انت۔' ۽ پدا دیم ۽ گول پٹان ۽ کت ۽ گشت۔ پٹان! نی تو اے
گورنچ ۽ گنترشت نہ کنے۔ مرچی موسم ۽ اولاک ہر دو مئے بن ۽ آت! سید ۽
گپ ۽ سرازہ رستاں کنت۔

پٹان ۽ پند ۽ دگر تائمر ۽ چالو بوت۔ پٹی ۽ چاہ واری بوت۔ امید ۽ انجیں
وڑے ۽ پٹان ۽ چاہانی تھا تو پٹنگ در مان مان ٹیک کہ آچ سہی نہ بوت۔ البت سید ۽
دلیل ۽ حیاں ۽ رات۔

'یار، مناداب گران انت۔' کمو دیر ۽ رند پٹان ۽ گہاست۔ آئی ۽ چم چوباب ۽
خمار انت۔

35.jpg

دارء اُپس
'ناں، اے چرچے نہ انت۔ میت یے۔ منی حیاں ۽ تہی ہم زور انت! مٹا ۽
ثرند اثرندوڑا نیت۔ پٹنگ ۽ شنگ دات ۽ گشت۔

'چم منی حیاں ۽ گشتے دو بینانی شر نہ انت! اے ۽ مندر یے۔ شرے پٹاں!'

چد ۽ رند ہر یک دینی رہبرے ۽ کوپ آپ ۽ گران کت ۽ گوش کز کونکیں دپ
جا کے رست۔ ہر یکے دتی گپ ۽ سرازہ شنگ آت۔ دگر بازیں زہلو زہدا اُنک ۽
اوشتاں آت کہ باریں چرگپ یے؟ پر دگے اے زچاک کشت ۽ کٹارے ۽ سرازہ
کفیت کہ چہ تماشہ چارو کاں مردے در اُنک۔ ذرا ہیں دینی پیشو کاں نیام ۽ اُنک ۽
اوشتاں ۽ گشت ۽:

'منی وا جہیں پیشو کاں! اے نہ چرچ یے، نہ میت یے، نہ مندر یے۔ اے
عبادت جاہے نہ انت! اے یک نیکیں مردے ۽ آڈیرہ انت کہ گشتے چھاں رستگ ۽
شانداریں ماڑی یے جوڑ چک!'

اول سرا ۽ دینی سرو کاں باور نہ بوت۔ منیں بخت ۽ پدے ۽ رند ہدے باور اش
بوت گرا زہرا زہرا ۽ اُن ۽ دیم پدے دتی عبادت جاہاں شت انت۔ اُحیاں کنان
انت کہ چشیں ۽ گڑ ۽ گشت کونکیں ماڑی بادیں لمبیک بہ بیت!

دارء اُپس

شانداریں ماڑی

گول آشانداریں ماڑی ۽ گندگ ۽ زہلو زہلیں پادری ۽ گانچ کٹ بیت انت ۽ آخر
اوشتاں ۽ آرا چارگ ۽ گشت۔ آئی ۽ پٹاں اے چرچے آت۔ آئی ۽ جم لُترت
انت ۽ چارت۔ ہو، اے چرچے آت۔

آدیکہ ہدا اوشتاں آت کہ مٹا یے ہے ڈولداریں ماڑی ۽ چاران ۽ آئی ۽ کزا
اُنک ۽ اوشتاں۔ آہم گل ۽ حیران آت۔ آئی ۽ حیاں اے سیتے آت۔

دیکہ آجیرانی ۽ جاور ۽ زہر نہ بنگ انت کہ پٹنگے ڈرائنگ ۽ ہدا اُنک ۽
اوشتاں۔ آئی ۽ دتی چہانی سرا باور نہ بوت۔ آئی ۽ دیا ڈولداریں مندرے بک
آت۔

پدا دنیاء ذرا ہیں دینی سروک ۽ پیشو پڑت ۽ اُنک آت۔ ہر یکے ۽ گمان ۽ اے
ماڑی ہائی ۽ دین ۽ عبادت جاہے آت۔

'ادا پجارت! چرچ یے! مئے دین دیماروان انت! پادری ۽ پگل گشت۔

36.jpg

دارۂ آپس

منزل پہ منزل

کوہ مرادۂ زیارت کنگۂ رند زگریانی اے کاروانِ بہتۂ چوگانِ جنانۂ دیم پہ
وئی ہلکۂ وا تر یگا ات۔ سنے بسۂ بہشت بیکپۂ اے گونڈیں کاروانۂ سرکاری
گاہ ہم گون ات۔ یک فوجی گاڑی لیے دیم اتۂ کیے پشتۂ ایشیۂ ابد
دگۂ اے کشۂ آکسۂ چمکۂ غم زگریانی سراپو یزۂ یکۂ ایک سپاہیکۂ ہم اوشتوک
ات۔

پیری سالان زیارتۂ وہدۂ کہ ہر سال 27 رمضانۂ کعبیت، مٹایاں زگریانی
کاروانانی سراپو تھواری کنگ ات۔ کوہ مرادۂ زگریانی بازار کنگ کلاچۂ
سراپبۂ ٹوپ چنگ دانگ ات۔ چیزے ہیران بوتۂ چیزے ٹی۔ اے سالی
مٹایاں پدا بیہار دانگ ات کہ زگریانی زیارتۂ نمیاہنت۔ اگن کایت گواہ رچی
بیت زمرہ واروت انت۔ پیٹھا اے رندی سرکارۂ انتظام شہر تہرانتۂ دیکھ بچ نہ
وٹیں گے نہ چنگ ات۔

اے گونڈیں کاروان دیم کنز ان ات۔ بیکپ دیم انتۂ بس پشتۂ اے۔ بسانی تہا

74

دارۂ آپس

تہیںۂ چک انتۂ چتۂ مردین۔ ہر یک گاڑی لیےۂ مردم وئی وڑا بہتۂ
چوگانِ جنان انت۔ تہا جہنم وئی وڑا حدۂ مہدیۂ تو سیپۂ انتۂ غم زمرہ مردین
وئی وڑا۔ رندی رندی بسۂ تو ارچہ درستان بسز ات۔ بچکۂ چمکۂ وگیشتر کوکار کنگ
انت۔ کیےۂ سند ایے دپۂ ات۔

اے سالۂ نمازیارت کت

غاید گہ گون بڑیں تو ارےۂ پتو دیکھ انت۔

دیمۂ سالۂ یا قست!

بلے بسۂ چتۂ پتھیں آورنا بے تو ار ات۔ یا قست؟ آسداۂ لہرائی سرا حیاں
کنان ات۔ قست پرچا؟ وئی زیارتۂ الوکۂ نیلوک قستۂ نہ انت۔ چیزے
مردم انت! بایاں اے سند اچو بہ بیت۔

اے سالۂ نمازیارت کت

دیمۂ سالۂ یا قست!!!

آما تۂ چہ زورے زیارتۂ آد رنگ ات گون۔ اگن ناں آئیۂ بچ ارادہ نہ ات۔
کیے ماتۂ ہمراہ نیت اتۂ دومی ماتۂ آڑی کت ات کہ سیلانۂ لازم براں

75

37.jpg

دارۂ آپس

گون کہ بہہ زیارتۂ نہ تگ۔ اگن ناں گڑا سن ہم نہ رواں!

پیشا آنا کاش دلے ماتۂ ہمراہ بوت۔ آئیۂ نہ لوٹ کہ اے رندی ہم ماتۂ
دلۂ رنج کناں۔ آئیۂ آئیدۂ ہما شپ اگت یات ات۔ ماتۂ گشت برد وگرۂ
..... آئیۂ زگرۂ دیاۂ کلین دینانی حلاپۂ وا زغر وکت۔ نو اند گین ماتۂ آئیۂ
گپاں شریۂ پوہ نہ بوت بلے اسچکۂ زانت کہ کفری گپ ات۔ آئیۂ اول
سرا و حیران حیرانۂ وئی ورنائیں بچۂ نیمگا چارتۂ پدا ارسۂ رتک ات۔
سیلانۂ مہر ت کہ آئیدۂ شیش شپۂ ماتۂ دلۂ کبر کنگۂ آئیۂ شہ نہ کت۔
آئیۂ ماتۂ گلابیش کتۂ وختان کتۂ دیمۂ پدا زگر اندۂ شت۔

'اڑے، تو جیسا نہ جھنے گون سیلان؟' سگتےۂ آڑا چہ حیاں درکت۔ چدۂ پیر
کہ آجواب بدنت دگرۂ گشت۔

'زیاد ہیں چوگاناں گتۂ شہک!'

درستان دپۂ سند ایلداتۂ کنت..... چدۂ رند کو چرائیۂ مسکرا بچ بوت۔

'آٹا ہے! کیے کو کار کت۔'

درستان چکت جنت۔ یک اچھیں ہرے ڈنۂ سرا اوشتا تگ اتۂ آہانی نیمگا چارگا
ات..... درستان پڑیش کت کنگ۔

76

دارۂ آپس

'مکندات، بمب جنت! دگرےۂ کنڈانۂ گشت۔ یک برے پدا کنگۂ غوکا ب
بوت۔

آئیۂ ہم کنگ ایک..... اے مردم گپۂ مسکراۂ زبر انت بلے دینۂ سبکۂ سرا
چوں شرمب چار جوڑ بنت۔ بگ نہ زانت کہ دین انسانۂ واسا جوڑ چنگ ات۔
دانکہ آئیۂ کارۂ بیانت۔ اے بسۂ بیا۔ بس مردمۂ یک چاہےۂ دوی جاہۂ سر
کنتۂ دینۂ زور داں بہشتۂ اولاک انت..... بلے مرچاں گشتۂ دین پیچر
انت۔ انیرلاک انت۔ یا انجن اش حراب انت پیشا منزلۂ سر نہ بنت۔ راہۂ نیم
ۂ ذروہنت۔ گاڑی کہ حراب بیت آئیۂ استادۂ کلندر آئیۂ چنڈۂ چاند کت۔ اگن
آہانی دستۂ آڈمہ بیت مستری لیےۂ مرکز اہنتۂ بلے..... بلے اے دین، اے
کلڈیں بس کہ حراب انت۔ راہۂ نیمۂ اوشتا تگ انت۔ کس اش آڈمہ کنت۔ مردم
ہم سوار انت۔ تاجو کاں 'مگان' دستۂ انت۔ درستانی حیاں رواں انت بلے
اصلۂ اوشتا تگ انتۂ بہہ منزلۂ سر نہ بنت۔

منزل پہ منزل

واجبۂ مقامۂ

مردماں گپ بند کتۂ ہے بہت دپۂ کت چیا کہ بازارے نزدیک ات۔ دگ
بازارۂ تہا گوست پیشا وہدے گاڑی بازارۂ تہا اہر کت انت، رفتار اش سست

77

38.jpg

دارعالبی
.....کلیں ع چارگ ع نکندگ چوروش آنت! سیلان ع دل ڈریک ڈریک ع گلت۔
اے وڑیں دکشیں آدا آئی ع چہ کجہل گنگ؟ تاہری چکانی ع کلیں ع وڑیں
نواہنگ ع لوگ مندیں چکانی ناز ع ادا پر چاکت آنت؟

اے آجیں یک رنگی ع خیال ع آئی ع لٹانی سرا جرائیں نکندے آتک۔ اے نیام ع
کلیں ع چم پدا چہ گد ع ویر آتک آنت ع گوں سیلان ع جہاں ڈچار پکت آنت ع
سیلان ع وٹی نکند ع پتو رست۔ کلیں ع نکند گشے آترا کھکا آت تو سر پد نہ
بے چکانی اسرار!!

زاناں داں کدیں ع تنی چارگ ع نکندگ منی دل ع وٹیاں آزمان ع بال دینت!
سیلان ع آزمان ع نیمگا چارت کہ گورچ ع کبارنگ آت۔ آئی ع خیال کت کہ آئی ع
دل کاٹو و بے ع کلیں ع مہر آئی ع داڑو ع بال دیوکت انت بے آئی ع اے ہم
زانت کہ دین ع تیزیں مانجا آئی ع دل ع کاٹو و ع چہ کلیں ع مہر ع بندیک ع کجام نہ
کجام بہت ع جزگت ع سست کت آف اے دین ع شکانی حیزہ۔ ڈریکٹیں من
زگری بے چینیاں منی پت ع نماز کتیں یا ڈریکٹیں کلیں ع پت ع ہم نماز کتیں گوں۔

آئی ع گوں نکلی کتاب چست کت ع بے ارادی کتاب ع سرا کلیں ع نام پخت کت ع
کلیں ع پت نا کو سادین ع نیمگا چارت کہ یک کج ع ساد پخت کت۔

.....اے ساد پختیں۔ پاہو ع مہریں لو پے رستیں ع ڈگر نماز دکلیں آنت! ایٹانی

دارعالبی
نیمگا چارت کہ گد ع ڈوچک ع دگوش اتنت وہرے اے جنگ بلک بنت بلک
شوشل ع وڑا وٹی رستہاں کارنت! آئی ع نکندت۔ بے کلیں پیرمبات! دائم ہے
ہیم جوان سال ع شرننگ بات!

آئی ع چہ کسان سالیں کلیں ع سرا وشتات آنت کہ نی چٹے نہ ات بے جینے ہم نہ ات۔
ورنائی ع بندات ع اے وہر آتین بے کہ جان ع بند بند ع بہر گشے چہ کرنائی
داب پادیکت ع ہرکس ع وٹی آگئی ع حال ع دنت۔ ڈرستاں گیش جم نہ اوشت
آنت۔ برے ایٹ ع چارنت برے آئی ع۔ کھٹے کسے ع شوباز ع آنت۔ انچنے ع کہ
چکلیں چمانی بے آرمی ع اوشت ع آراے بدنت۔

بے اے کلیں ع چم چیا چست نہ بنت پمنی چارگ ع؟ یک پیا گد ع سکت آنت۔
پیراؤ گد ع گیش گوں من دگوش پچک بے نی بیت کت آئی ع پیرا باز براں
چارنگ بے من وانگ ع دگوش پچکاں۔ ہو دنیا ع دکشیں چیز باز انت۔ انچین کہ
چدوست ع مستیں چارگاں ہم وڑش تر آنت!

کلیں ع کش ع شورو چکانی نیمگا ڈرجمی چارت۔ ہرکس گوں وٹی ٹوٹو ع گد ع گیکر
آت۔ آئی ع چم بان ع تہا سیلان ع نیمگا شت آنت۔ بے تاہریں دیدگاں ڈیک
وارت۔ تنکیں لٹاں نکندت۔ زریں دلانی تہا وٹی ع مستیں چول چست بیت
آنت۔

41.jpg

دارعالبی
سیلان اے ندرارگ ع سرا نکندگا آت گندے مردم پانی وڑا تہیں، تماشبے ات!
ہرچی دل ع لوٹ، تنگ آت! بے سن چوں تنگ آت کہ کلیں ع آئی ع سا
بوت کہ اے انسان ع ادا پار ع ڈنیں کاریے!

جنگ اگت و ت ماں و ت بلوٹ کنگ ع کندگا اتنت۔ بلک شوشل ع چکانی کنگ ع
بلوٹ و ش نہ بیت آنت بے ادا پارے کت۔ بے آخرد پے دا شت نہ کت۔

’شمارا لچ نہ کت، چکاں! کنگ ع شکک شمارا دگر دے و ش بیت! کہ یہی گد
کوٹان آنت۔ ڈٹے نہ جھٹ۔ جھک کئی کئی کدنت!‘ ع چکانی کنگ ع
شکک ہادمان ع اوشتات آنت۔

سیلان ع بلک ع اے گپ موچے ہم دوست نہ بوت۔ بلک تیار انت کو دگیں چکانی
سرا بے لچی ع بیہام ع بندگ ع۔ و ت زانا پیرا انچیں جگے نہ چنگ؟ ہے وڑیں
ندرارگ نے نہ دیگ؟ ہے و کنگ ع مسکراے نہ تنگ؟ زاناں اے بلک جیری ع
پر چاکانی تیں پارا جوڑ بنت! ہاریں کلیں ہم ہلکی ع انچش بیت؟

آئی ع گوں جھکیں جہاں کلیں ع نیمگا چارت۔ جہاں ڈیک وارت۔ لٹاں
نکندت تو سر پد نہ بے چکانی اسرار!! کھٹے کلیں ع نکند ع پودوات۔

آجیں گپ بے!!! سیلان جیراں بوت۔ ہر وہرے کمن انچیں حیا لے ع ہاں۔ کلیں

دارعالبی
بیک ع نہ بیک! چہ کھٹے منی بانک؟ آئی ع وٹی دویش دوچکر ع نیمگا چارت۔
جتاں پدا ڈیک وارت۔ لٹاں پدا نکندت۔ کھٹے اے رندی کلیں ع نکند کھکا
آت تو سر پد نہ بے دین ع چکانی اسرار!

ہے بہت ع بلک ع ڈیک کہ بلک ع نام ’شکک‘، تنگ آت، چہنگے تچان ع ذرا تنگ ع
دیم پرینگر آتک۔ سے چار چن لو لار ع آئی ع ڈمب ع اتنت ع آئیگر آنگر
چری جتان آت۔ وہرے راہے نہ بوت گڑا اگر دگر نکلیں چکانی تہا پخت ع گنت
گت بوت۔ یک تیاریں پاچے آترا پھرت۔

’اؤ، بابا! ہریک جگے ع چن کج ع کوکارے جت ع وٹی دیم ع گران ع پادانک۔

’کج مرک! چکاں! کلیں ات ع سوچ ات بے زاناں! کنگ ع مرن ع پد وخت۔‘
بلک کوکار کسان ع پادانک ع نہفت بے تیاریں پاچن ع گنگ ع ایرموش بوت ع مرم
نرم ع گشت ع۔ ’بے پاچے شہیں ڈمب ع۔ ڈرے کن ات آکشت ع، چکاں۔
بے یک ع دوپادے وخت۔‘

چکاں چوٹی کرزاں کلیت آنت بے ہے ہرا ہر وے کیے ع چن گار بوت۔ کیے ع
اڈکلیں سا کو لہ پساں رت گوں۔ کیے ع ٹکان پانی کاناں ورت۔ نا کو سادین ع
ہم یک برے ہمگیر دگوش کت۔ کد گے جت ع پدا ساد پچک ع گیکر بوت۔

42.jpg

دارِ عِائِلِی —

منہ چارہ نہ دے چنگد بے گشتے آئی ع چنگد گپ جنت ۔ مرچی وار کساں گھان ے
گول۔ آہم جران بیت میلان ے چم پدا ڈن ے کلین ے نیمکلا شت آنت ۔ پدا
آہانی چم دو چارکت آنت ے لٹاں شنگد ت ے پدا گشتے کلین ے چنگد ے مانایے ہست
..... تو سر پدن ے چنگدانی اسراواں !!

’میں..... میں..... میں‘ پے عذ و دگ عتوار ا تک ع بلک ع دمان ع گشت۔

’ہاں! کپتر ءِ توار انت۔‘

کچھ تکلیفیں عوامات تھیں اس سبب سے اس کا نام آتا۔ آئی عوامی و قریبی گستاخ ناکوٹان و
 میری نیس پاچن و کرا برنگ ات کہ شکستے میری زادگ بہ بنت غشیر و شکست ہر دو
 گشت بہ بنت۔

’جنگ! تو دیر کنگ۔ کپترء یک و دو پادے دات؟‘ بلکہ چروتی نشارء پچئی و دو
جست کت۔

’ہو۔ پادے دات ہے۔ باند اپد امان ہے۔‘ آئی عگتاج کا پرء دارء بست۔ دیم
گوں ناکو سادین عکت غور ائینت۔

‘میارا تلگ ات۔‘

دارِ عِوِا پس -

’ہوں، چہ حال ہے کت وتی دمنگ؟‘ نا کو سادین ء ساد چو پان ء جست کت۔

’بدیہا حالے کتے؟‘

ذراہ و لگوش بیت اُنت۔

’سیٹ کمالانءِ دومردم گشتگ‘

چیریلان ۽ دست ۽ کتاب لکشت۔ جنکائی کچھن اوشتات آنت۔ بلک پادائیک ۽
نفت۔ ناڪو ۽ سرچو پ چست تنگ آت بلے ساد ۽ سراجنگ ۽ بدل ۽ تنگ تنگ ۽
چنچ پ ۽ سراجیرگت ۽ تپیان ۽ نیک گاجارت۔

’مردم کے پیگب اُنت؟‘

’کیے وقتی نہیں زُرک بیگ و دوی دگر بچکے..... چو بیگ کی پُری سیٹ پہ کارے
شہر و شینگ ووشی کو واکرت دان گدیت کہ زُرک و بچک یک جاہ اُنت..... گُڑا
وَتاس و کَشیت و دویہاں جنت‘

’ہو ووو!‘ بلکہ ذرا جییں ہو یہ کشت کہ آئی عتہا حیرانی عترس عہمراہی عو دحی ہم
مان ات۔ گشے بلکہ عہو، کشکا ات کہ چشیں کارانی آبکت بایدیں ہے بہ بیت!

’سیٹ ءِ وقی اولی جنین ہنوں گی کت ءِ ہمے گت ءِ اے بے نگ ءِ وقی دیم سیاہ کت۔

— ارعائیس —

شر، گڑا حال نہ کثرت کہ بچک کے پیٹنگ؟، بلکہ جست کت۔ دگر کس زو لگ نہ کت۔

’بچک سبز لبتگ۔‘ تلپهان ءؑؑودات۔

‘سبز ل؟ کچام سبز ل؟’ بلک ءؑ گیر نہ یتک ۔

’سبز لکینی۔ ہمہ چک گندے وتی فٹیلیں گہارے گوں بچکے ویت غوونینے
گوں تیرے ڈھکی کت وکشت انت۔‘

’اے سبز؟؟؟‘ بلکہ چہ حیرانیء کو کارکت۔ آئیء سبز ء اے کارشزیات
 ات عمدا مساڑات ے۔

’ہو، ٹوا۔ ہمہ سزل۔ دگرے چشیں کارے کنت کشتے۔ پداوت تزن تہے
وژ کشت۔‘

”جو ہو۔۔۔ بلکہ آپ کا راجہیں ہو یہ کشت۔ اسے ہو عہد کیا ہے۔ بے داری کے درگاہ مان
نیت اُت۔ آدگرے بے شرک عتوار ہے ہوش بریں حال عسراں کنگ انت
تہیاں وتی دوستیں گتاج عٹوٹکے کاہ دیما دیگ عرند لوہیک عآپاں کنزیک
آئی عزبک تر کنگ اُت۔

دارعائیس -

اناگہ، پہلے انا کے سیانہ اے خیال اتک گھسنے اے گپ پیسرا ہم چنگ آنت۔
 بلک، نا کو سادین، کبکین، ایڈر جنگ آئی ع جند ذراہ ہے وڑ ہے جاہ
 ہند وک چنگ آنت۔ ہے بیم گورچ چنگ۔ ہے ڈول تلہیانہ سیٹ کمالانہ
 دستہ زک غنزلہ ع لٹنگ ع حال آدرنگہ ڈول ذراہ ملک غ حیران چنگ
 آنت۔ ہر جی کہ آئی چنگ آگٹے گھسنے پیسرا ہم پٹ ہے وڑ آئی ع دیما گھٹک آت۔

بلے ایک مرد سے دو برسوں تک بیٹ؟ چرے گپء آرا باور لوت کر اے جتنا
گاریں خیال ہے بلے..... بلے آئی دل ءے ممکنیں مارشت ہم است کہ گشتے
اے ذراہ پیرا پیگ آنت۔ آجہیں کشتاں چیلے ءے پیگ آنت۔ آہمیچک خیال
کناں آنت۔ ہمیچک آرا باور بیان آنت کہ اے پیگ غٹوئیں گپ آنت۔ ہو.....
اے پیرا ہم پیگ آنت۔ ایک رندے ناں، جزار رنداں۔ بلے حساب رند۔ چہ
کرنا فی کرن ء۔

سیلان و کتاب و سرالکین و پنشنیں نام کو رکت و پداپتہ کت و آئی و نیگا چارت
..... چٹاں پداڈیک و اوت بلے اے رندی آہانی و دیگ ہو رکت اتنت و چہ لغناں
نیکد گارانتت۔

— ارعائیس —

شر، گڑا حال نہ کثرت کہ بچک کے پیٹنگ؟، بلکہ جست کت۔ دگر کس زو لگ نہ کت۔

’بچک سبز لبتگ۔‘ تلپهان ءؑؑودات۔

’سبز ل؟ کچام سبز ل؟‘ بلک ءؑ گیر نہ یتک ۔

’سبز لکینی۔ ہمے پچک گندے وتی فٹیلیں گہارے گوں بچکے ویت غوونینے
گوں تیرے ڈھکی کت وکشت انت۔‘

’اے سبز؟؟؟‘ بلکہ چہ حیرانیء کو کارکت۔ آئیء سبز ء اے کارشزیات
 ات عمدا مساڑات ء۔

’ہو، ٹوا۔ ہمہ نزل۔ دگرے چشیں کارے کنت کشتے۔ پداوت تزن تہے
وژ کشت۔‘

”جو ہو۔۔۔ بلکہ آپ کا راجہیں ہو یہ کشت۔ اسے ہو عہد کیا ہے۔ بے داری کے درگاہ مان
نیت اُت۔ آدگرے بے شرک عتوار ہے ہوش بریں حال عہد اسرا حلیہ کنگ انت
تہیاں وتی دوستیں گتاج عہد لکھے کاہ دیما دیگ عہد رند لویک عہد آپاں کنزیک
آئی عہد زبک تر کنگ اُت۔“

دارو آپس

’ہی! تو مات نہ دے گئی؟‘ کماش نے چہ نماسگ و بخت کت بے نماسگ و پیش
زال و پندوات۔

’شیرین و گشت کہ بریں بے ایٹی و گشت اگن پیر یا (پیریں ابا) گون انت من
کایاں گوں۔‘

کماش و ہیک دیان و نماسگ بڈ و گشت و پیشانیک چلت۔ چرے گپ و کماش و
دل و ش بوت کہ آئی و نماسگ مات و گیش ٹوٹائی و چٹک۔ ہے سہت و کیر و سرا
نشتیں کیو تے کوکو و گشت۔ گوئد و دلوکش ہاگرشت۔

’پیر یا؟‘ آئی و گوں کماش و گشت۔

’ہاں منچو! (منی چک)‘

’پیر یا! منا کیو تے بدے۔‘

’کیو تے؟ چون و کٹنے؟‘ کماش و کندت۔

’لوگ و بران و گوں۔ بے ہمودا کوکو کنت۔‘

’چو گرگ نہ بت۔ منچو! ہال کنت۔ من رندا دام و سرا پتو کیو گراں کاراں گوں۔
آئی من دم بڑتک۔ شد بیگاں۔ نکلن وراں۔ شریں؟‘ کماش و گشت و ساسکیں نماسگ

91

پیرک و نماسگ

آکماش چو ڈگار و سے چل ماش و رنگ و نو سگانی سرچنگ و رند، ڈگرزیں کیر و چیرا
پہ دم رنگ و چٹک ات۔ گرماگی نیر و چاں ہر و بد و کہ آئی و چہ کار و دم بڑت،
ماسارگ و ہے پیریں بے ساسگ داریں کیر و چیرا اٹک و نشت۔

اسے نی آئی و عادت جوڑ چٹک ات۔ چو ڈگرزیں کیر و چیرا و چند و زوٹکاں اے عادت و
زوٹک انچو ہل شٹک انت کہ کماش و دگر چٹک کیر و چیر و ش نہ بوت۔ اید کہ کماشاں
آزاد رہے برے کلاگ زرت کہ اے کیر یک روچے تہی چند و چیر تہیت بے آئی و
پندو مدام ہمیش ات کہ کوٹیں ہرا ہائی بلہ رنگ گراں انت۔

آئی و دل پہ و اب و زوگی ات کہ بے تواریں چاگر و پادہ مشے گوٹان و پکت۔
چٹک و بخت و چارت وے۔ آئی و چٹکانی مات و سہارگ گون ات و پیداک ات۔
ہر دیکس رگت وے ہم گون ات۔ آگوں نماسگ و گندگ و گل بوت۔ آئی و نثار
مرچی و تی مات و پت و چارگ و کور و آدست و بازار و شٹک ات۔ جٹکو کہ نوک
شیر و چٹک ات، بڑتک ات وے گوں بے رگت ہدا ات۔

90

45.jpg

دارو آپس

رازیک بوت بے گوش وے اگت کیو تے کوکو ان انت۔

نماسگ و گپاں کماش و تی کیسین چٹک و خراٹک و پزینت کہ ذبی و کار و ات۔ آئی و ہم
کسانی و کیو تے کوکو دوست بہت انت۔ رگت رنگ و دانگ و پت و داریں سر
ات و گپ و عادت وے ہم ہائی بیک انت۔ چٹک و دوسال و نیم ات کہ دلا بتان
ات۔ آدہی کہ آشت رگت نوکی چیر و چٹک ات و جٹکو نثار و لاپ و ات۔

’ہو..... دیر وے گت!‘ کماش و دپ وے بے ارادہی ذرا تیک۔ پیر زال و کہ باریں
چہ حیا لان ات و گوت و غوتی مرد و نیم کاؤک و کوک و چارت۔

’کیا دیر کت؟ من؟‘

’ناں..... تو ناں۔ رگت جان و پت و۔ آئی و ہم کیو تانی کوکو دوست بہت۔‘

کماش و گشت و پیر زال و ٹر پکیں دیم و اچھکی یے و مانشت۔ دو بتیاں پہ دوستی
و تی نماسگ و نیم کا چارت کہ کیو تے کوکو اں دلوکش ات۔ کماش و گوں گز گزیں
تواریں کوکار کت۔

’کوکو..... کوکو و نماسگ و پیر زال ہر دکان آئی و سرا کنت۔‘

’زوڑ و دہرے کماش وے لچے کاہڈا ات و دیم پہ لوگ و روان ات نہ کیو تہی چھکی یے

92

دارو آپس

ہم گون ات وے۔ دام و چٹک و رگ نہ پھٹک ات بے ڈگرزیں کیر و چیرا ہے چھکی
ڈگر تیک ات کہ چو تی کدو و کچک ات۔ گوں نشتیں دستاں روگ و شر تر انت کہ
ایٹی و ہراں گوں۔ کماش و دل و گشت و چھکی زرت گوں۔ آدہیکہ چہ لوگ و کے
ویر ات کہ رگت پہ گل و اُمت کندان و ٹر بیتان، تچان و بٹک و چنان، آئی و دیا
اتک۔

’پیر یا! اے چٹک یے! رگت و چھکی ذرگران و پگل و حیرانی گشت۔‘

’ہو..... منچو! اے تی وڑیں یے!‘ کماش و چٹکنت۔

’اے کوکو کنت؟‘

’اناں، دیکھ کسان انت۔‘

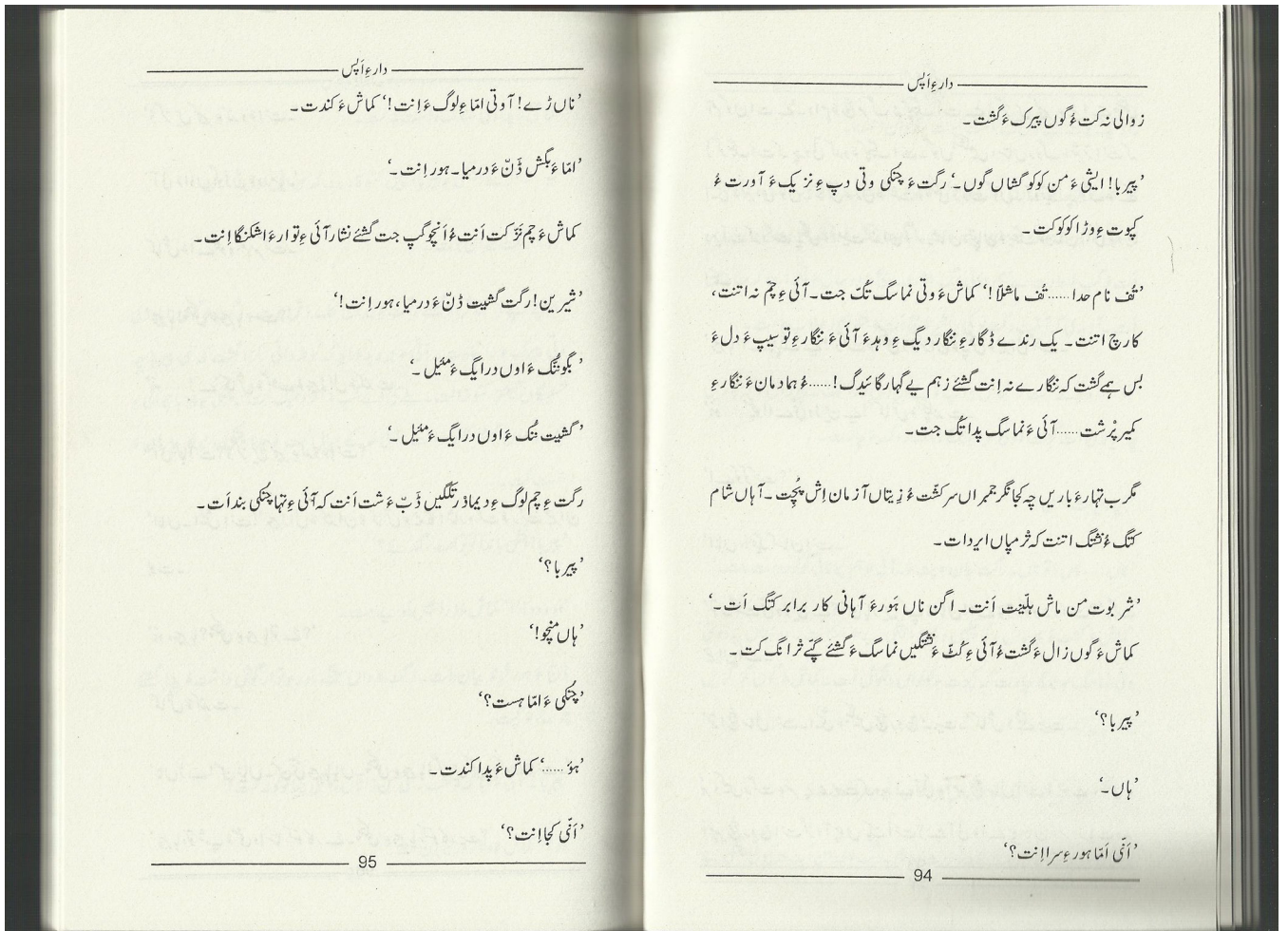
’تو نہ گشت تی وڑیں یے؟ من باریں گپ زاناں! اے چوڑ کوکو نہ زانت؟‘ رگت
حیران ات۔

’تراشی سال انت۔ ایٹی و بکلیں شیخ روچ نہ بیت۔‘ کماش و بکے جت۔

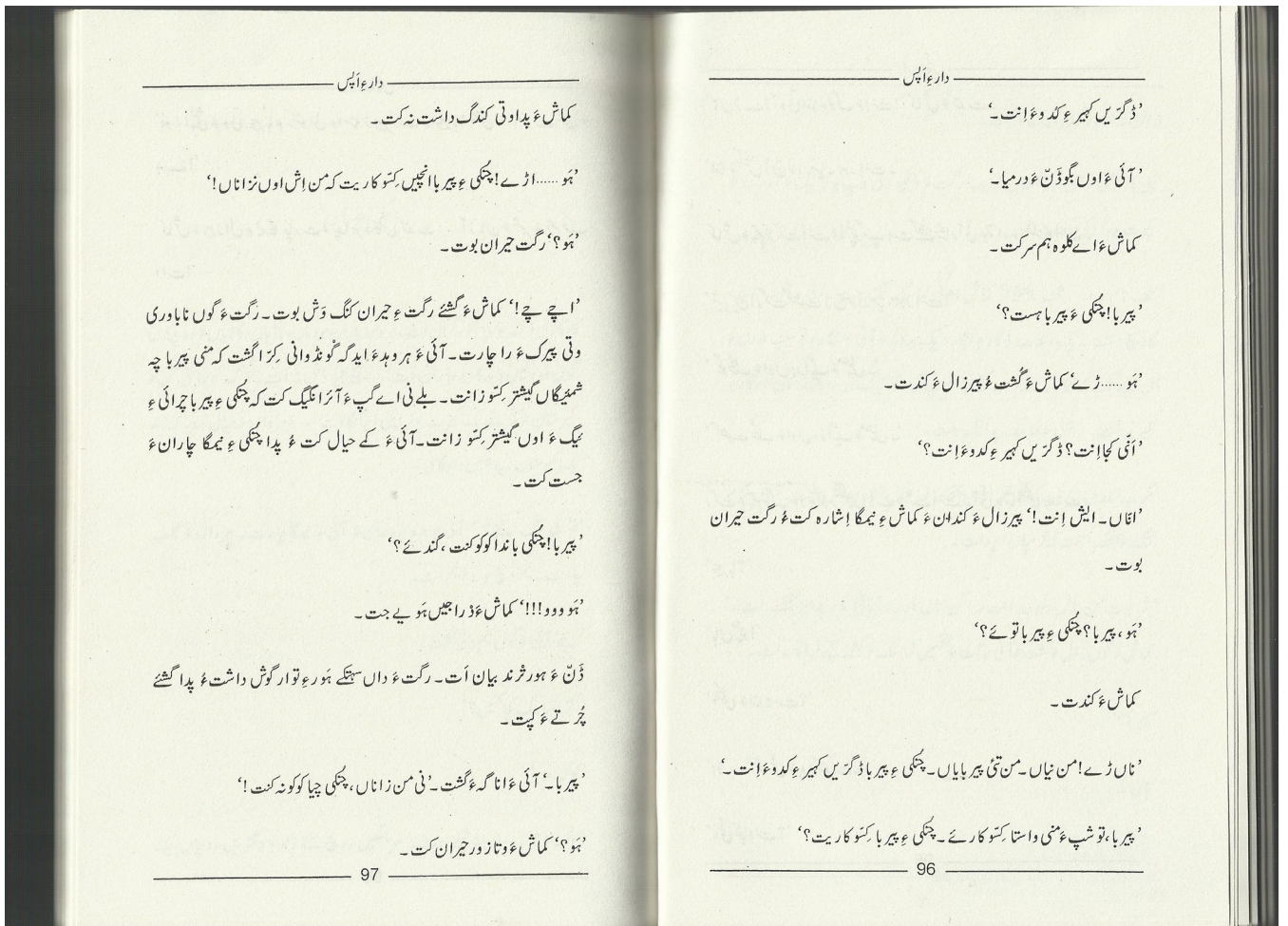
ہر دیکیں رگت و سر پر نہ بوت کہ دہے آئی و امبر شیخ سال انت و کیو تے چھکی و
امبر شیخ روچ انت گزا آچوں یک انت؟ بے آئی و اے چچستان و سرازیات و دہ

93

46.jpg

47.jpg

48.jpg

دارع اُپس
'ہو! ایسی دقتی پیریا رکتوانی واستا زہیرکت۔ پیریا! چکیا رکتوے بجن دے
بدے!'
کماش پیرزال و نیمگا چارت دے پداہر دکاں کندت..... آزمان و حمر و ہم ٹیک
وات!

سُہر ہار

کارگازی دگ و سرشتو رگران ات۔ مروارد بازار و مردماں، ماڈیاں، گاڑیاں و ڈر چکاں
گوں پورکس دیدگاں چاران ات..... چچ چیز و ش نہ ات۔ دگ و راستی کش و
کبرستان و کماشے یک کبرے و سرائیں ایرکگا ات..... و مروارد و حیاں کت کہ زند
یک کبرستان یے پلےں واپگانی!

'تو ٹھیک بنے؟' آئی و مرد زرحان و آئی و نیمگا چارت۔ مروارد و نیمب
چارت۔ نیر و چ و د و نیم ات۔

'بلے' آئی و گوں نیم دلی گشت۔

'گڑا سبارگ کچائیں؟'

'لوگ و۔'

'لوگ و؟' زرحان و ٹیکے جت۔ 'مرچیکیں روچ مے زند و شتریں روچاں یک

49.jpg

دارع اُپس
یے۔ لوگ و کے نہریت و کونایت!
مروارد و چچ نہ گشت۔ پرائی و مرچاں ذرا ہیں روچ یک اتنت!
'گڑا؟' و شتام رینٹورنٹ، چون انت؟ زرحان و کار و ادیک و تھا آزا
چارت۔

'دگہ جاگے نہ روئیں؟' مروارد و توار لرزگا ات۔

'دگہ کچا؟ و شتام و شتریں و رگاہ ہست؟' زرحان و یک برے پداگوں بے
پروائی ٹیک دات و گاڑی دگہ و گئے و تاب دات۔ دیماہشت و نہ و شیں چوک و
ٹریفک چو سرتیں لوڈ و چکزی و ران ات و آبانی و وزغ و ویتاں ہرندارگ و رور دیم
کتک ات۔ مروارد و انچہ مابوت گئے اے ویت و وزغ و باز آئی و زند انت۔
آئی و چند انت۔ دل و چوک..... گم و ٹریفک..... رنج و وزغ و دیت..... آئی و پے
بے آرمی دستانی ٹھک کیے دومی و اڑینت انت۔

مرچی آبانی سیر و اولی سالروچ ات۔ آئی و شہر و ش و ٹور و سہر میں جابانی ترو
تاب و پیک و پیداک اتنت۔ جنگل و گیابان سک و ش انت۔ ڈر چکانی ٹٹانی سرا
نہشیں مرگانی دل آرائیں توار ہر نیمگا شنگ ات۔ کوہستانی کش و کور و آئی تہا ٹرہ
لاپیں مابیاں ایگر آگر چری جت۔ مستیں کوش و بہر تاکیں ڈر چک لڈان

دارع اُپس
انتنت۔ آپادانی و جنگل و گشت ات۔ گاڑی و سرا و ولداریں جاگہانی سیل کرت
انت۔ و شیں جاگہ و شیں ساہت انتنت بلے پے مروارد و بے لذت انتنت۔ آ، دم پے
سہت دوہتیں و شراگ و کپت۔ پنگے چیش آزاد و تین و نمدی یے رنگ ات۔ آچہ
پیسراہن ات و نمدی و ٹیل و کارکت و نی آشپ و روچ و دقتی اولی و گڈی مہر
دوہتیں و جلالان ات۔

آئی و مات و پت و واہگ ات کہ آسیر و داستا پے زرحان و بوہکت۔ زرحان مزہیں
سیٹی پکے ات۔ دوہیں کنول شہر و کار و باری و ایدگہ چست و ایراں کیے دوی و
زیک انتنت۔ ہر دوہیمگ و کماشانی و واہگ ات کہ آچہ و گیشتر زیک بہ بنت بلے
مروارد و زرحان پے دوست نہ ات۔ آئی و وابانی سالوچک چکسانی و آئی و
ہساگیں پچک دوہتیں ات کہ مروارد و مردماں چچ مان نہ ٹیک۔

'تو گئے من گوں دوہتیں و سیرکناں؟' آئی و مات و یک روپے آڑا مان بندکت۔
'تو چون نہت کئے اے آڑا لانی تہا؟' دوہتیں و چند کنگا کیں تاکا ریے۔ پت و
نیز گاریں شازریے۔ مات و ٹھڈائی جت یے..... دوہتیں و گرے پداہرے؟'

پت و ہم بچک نادوست ات۔

'تو مے پکس پکاتے مروارد و امانہ لوٹیں تہی زند برباد بہ بیت۔ منی مات! امن اے
بچک و آئی و مردماں شتر زاناں۔ اے پے یا تہی مت نہ انت۔ تو شہر و ستریں سیٹ و

50.jpg

دارو آہیں
'دوستاں دوست تریں مرو!' دو تین عیشک ات۔ 'زی منے حالتا ک ع کار گس ع
جکے دتی کارے اتلگ ات۔ باور کنی داریں سر ات! من آدل ع سیر ع چارت!
..... نی کہ تو چمنی دست ع شگ عے باید میں من تر ابھال کنناں بلے چوں کنناں کہ
ماہکانیں شپ، ساچا نہیں روج، سمنیں سہب ع اٹیکیں بیگا ع ڈرستاں گیش ادو
شرنگیں جک مناتنی شو شگ ع ٹیکنت۔'

اے وش گئیں دوستین ات..... پہ سیر ع دوستین ع کش ع ٹورا جک ع کی نہ ات بلے
آئی ع دل انگت پرانی ع بند ات۔

'منی مرو جان! زند ع سفر جمل ع بُر ع پڑ انت۔ اگن زند ع چپ ع چوئیں راہانی
مسافری ع تو دم بُر ت، بیا پمن۔ من انگت تنی دوار ع نشیگاں۔'

'مروادو! تنی جان جوڑ انت؟' زرحان ع تو ار ع آراچہ دوستین ع دنیا ع درکت۔

'ہو، بس کے دم بُر تگ۔' آئی ع چکند گ لوٹ بلے لٹھاں ہمراہ داری نہ کت۔

'شر..... کوئی گن وریں۔' زرحان ع دتی کرشی دیترا کنزینت۔ 'ورگ ع رند وریں
دکان ع۔ من ترا مچی گئی سوگاتے دیاں۔'

کے دیر ع رند آشر ع تہا سہت ع زیور ع ستریں دکان ع پتر گانت کہ مچی گیشتر گسی
ات۔ اے مزن شامیں دکان ع واند زرحان ع جند ات۔ 'گرا کانی چنی ع راہ
103

دارو آہیں
جک عے۔ وتی ع منی عزت ع کے خیال ع کن ع پدا زرحان ع لوگ ع ترا ج ع کمی نہ
بیت۔ بودناکیں بچک یے۔ من دل ع جڑاں یک رو۔ پے آشر ع ستریں 'بزنس
مین، بیت!'

آئی ع وابانی سالو ک دوستین ات بلے آئی ع مردماں مرگ کت ع آرا گوں
زرحان ع سیر دات۔ مروادو ع سیر ع رند دوستین دلپرو وش بوت ع ونا حالتا ک ع بچا ہی
کار گس ع کہ دگر شرے ع ات، بدل عے کننا نیت عنی ہما گرا ات۔

'وشتام ریسٹورنٹ ع دپ ع گاڑی ع داشت۔ ہر دوا بر اتک ع تہا پتر ات۔
ریسٹورنٹ انگت ہما وڑا ات۔ چچ چیز بدل نہ چک ات۔ کارندہ، کرشی، ٹیل،
دیوالانی دیا جھیں اکس..... گل ہما انت۔ اگن بدل چک ات تہ آئی ع ہمراہ.....
مرچی دوستین ع چاہ ع زرحان ات!

مروادو ع چم دیوال ع جھیں ہما اکس ع شت ات کہ آئی ع تہا بچک ع جکے یکیں
نروپ ع بچی ع کت چکا انت۔ دوستین ع ہر وہد ع کہ اے اکس دیت پسر گرا گت عے
'اشاں نروپ کت ع ایر کت!'

مروادو ع دست بے انانی پندو ع شت۔ آئی ع لٹکاں دوارو ع ہما کا گد گپت کہ
دوستین ع ہما گواؤ کیں نہ کیں سکتے ع گوما گوں کت ات۔
102

51.jpg

دارو آہیں
مروادو ع دل پرے ڈڑیں ورناء بے ناہیں ہمدردی بے پیدا چک ات۔ آچہ
دکان ع ڈر اتک۔ ڈوگس ورناء ڈگ ع کزاک پٹک ات ع نارگا ات۔ مروادو ع لوٹ
کہ ورناء کزاک براوا ع آئی ع حون رتھیں سر ع کوئد ع کنناں ع بکھاں..... من
ڈر دیکھاں کہ تو گرگ بیت عے!

'اے دڑ بے! ہارے گون انت۔ بکت عے۔' زرحان ع گوں دکان ع کارند ہاں
گفت۔ آہاں دز پکت بلے ہار اش نہ دیت۔ مردماں شلک ع بکوت ع شروکت۔
زرحان کے بے وار بوت ع گفت عے۔

'من چم ووت دیت۔ ہارے دست ع ات۔'

ٹپی نہیں ورناء دروانی بکاء بوش ع نازگا ات۔ مروادو ع آچارت نہ کت ع پ دکان ع
روگ ع پد حرت کہ انا گد ع اوشیات..... ورناء ڈڑ گئیں ہار آئی ع دیا کپک ات۔
مروادو ع ابگر آگر چارت۔ مردمانی دلگوش گوں ٹپی نہیں بچک ع ات۔ آجہل
بوت ع دتی بادانی دیا کپکیں ہارے چت ع چت ع کت ع پندو ع لگ ع گیک ات
کہ زرحان آئی ع نزیک ع اتک۔

'ایشی ع اسپتال ع نہ ات۔' زرحان ع کیے ع راگت ع مروادو ع دست عے ع گپت ع
دیم پکار گس ع راہ گپت۔
105

دارو آہیں
کنان ع ہر دودیم پ دکان ع کار گس ع روان بیت ات کہ دکل (کاوٹر) ع راستی
کش ع ات ع زرحان مدام ہمو داشت۔

انا گد ع مروادو ع یک بچک دیت کہ سہر ع ڈولداریں ہارے ڈڑگا ات! مروادو ع
گام کت بیت ات۔ سہر وہد ع ڈڑو ع چم ہم پرانی ع پکت ات۔ ڈڑو ع چمانی تہا
انجیں بڑگیں ع زحم لوٹیں ڈڑ بندی بے زاہر بوت کہ مروادو ع کشادی ع دگر نینگے
چارت۔ انجی براں چق ع سہی نہ انت۔ گشے آوش ات کہ دکان ع ہر چیز انجی ڈڑگ
بہ بیت..... دکان ع واند زرحان ہم!

مروادو ع دیماروگ ع ارادہ کت بلے زرحان اوشتا تک ات..... آئی ع ڈڑ دیتگ
ات!

'گبر ات آچک ع! سہر ع ہارے دڑنگ عے۔' زرحان ع بڑزیں تواریکت۔ ہال ع
ساڑی میں ڈراہیں مردماں یک جت۔ ڈڑچان بوت ع چنر یک تریں درواگ ع
ڈرخت۔ دکان ع دوسے کارندہ ع ڈن ع گات دارو ک ڈڑو ع رنداکت ات۔

انا گد ع ڈن ع گاڑی یے ع بریکان چیلک۔ ت۔ کسے ع چہاٹ چست بیت
انت ع مردماں دیت کہ ڈڑگ ع سرائیٹ گران ات۔ گاڑی تاچوک ع کہ ورناء
کپک ع دیت، گاڑی عے عیز کت ع شگ ع سیاہت۔
104

52.jpg

دارء انہیں

بے تو از آت گشتے ہار چکے ناں بلیں آئی ء دژنگ - گوں شہمات ء جنگ ء
 زرحان ء زہر کم تر آت - کے ہشل بوت ء مروارد کو پگان کے گہت ء پادکت -
 'مروارد! تو اگن گپ ہتیں منی دست چست نہ چنگ آت - تو پر چا حاموش ء؟'
 زرحان ء گالوار نرم آت - مروارد ء چچ نہ گشت - آئی ء چم ارس اتنت بے ارسیں
 ہتہائی تہا سر کشی ء گروک شہم کنان آت ء اے سر کشیں شہم چہ سر ء ہار ء ڈرچش ء
 زکش ء باز ژژ نا تر آت!

انا گد ء مروارد دیمائے کزت - ہارے چہ زرحان ء دست ء چامپت ء گشادی ء ڈن ء
 ذرا تک - زرحان چہ جیرانی ء گشت بوت ء چارت ہے۔

ہے بیگہ ء مروارد بالی گراب ء سوار دیم چہ دو تین ء شہر ء روان آت - آئی ء سر ء
 ہارے ہم گورا آت - اے پرانی ء آدگارے آت - اے ہا ہار آت کہ آڑا سر ء
 مگرہ ء دگہ بازیں چہ گندیں ہار ء تو کاں چہ آڑا تے ء کر تک آت!

دارء انہیں

'مردم گشت بلیں ڈڑے نہ انت - من انچو شک گنگ بے من ہم ء وٹ دژی ء
 دیت - کم بخت ء ہار باریں کجا چیر دات - زرحان گشکا آت - مروارد ء چچ نہ گشت
 آئی ء ہاریں دست اگت زرحان ء چنگ ء آت -

کارگس ء پترگ ء زند زرحان ء آئی ء دست بے دات ء دم بلیں مردم ء وڑا
 ڈمبک ء کرشی ء سرانفت بے پدا یکدم چست بوت ء شک ء جیرانیں مروارد ء
 زانت کہ پرچا ڈرپٹو کیں ہار ء لمبے چرائی ء چچ ء لوجان آت ء زرحان ء
 دینگ آت -

'اے اے چہ کتا انت؟' زرحان ء ہار چرائی ء دست ء چامپت ء چارت -
 مروارد ء خرگک نہکت -

'اے ہا ہار انت کہ بیک بے ڈوگا آت! تنی کز اچون آتک؟' زرحان ء گالوار
 زہرات - آئی ء اگت چچ نہ گشت -

دیکش ناں! اے ہارتی کز اچون آتک؟ تو چت؟' زرحان ء آس گواریں چم
 آڑا سکت اتنت ء آچوت ء گنگ آت -

دیکش تو پرچا چوکت؟' زرحان ء گزت - 'منی عزت ء لہا م گنگ لوٹے؟' دیکش!
 شت ژرندیں شہماتے ء مروارد شران ء من ء کپت بے ڈوگک ء نہکت - آآنچو

53.jpg

دارء انہیں

'بے تو منادوست نہ ہے! آئی ء گوں ژرندی گشت ء پشت مان دات -
 'منی گپ ء گوش دار! من گوں تو سیر کنان من انچو سر بیک ہتیاں کہ آئی ء رندا
 کپتاں ء دست ء گپت - آئی ء دیم ترینت ء سوچا کیں شہماتے منی ٹو شمن ء
 گور دات ء گوں آس گواریں ہتیاں منا چار ان ء شت -

من وتی شہمات دار بلیں گشت لرت ء دل ء سگند دات کہ اے جنک کہ مہر ء نام ء
 اگشت شہمات جنت ایثار من وتی مہر ء دوستی ء زور ء انچو بدل کنان کہ یک روچہ
 کیت منی ہے گپ ء چلیت!

وڑو دے حیر ء جنال دیمائے تک بے من پد نہ کزتاں ء آخر یک روچہ انہیں ہم
 آتک کہ ماچیر کاکی نند ء یاد شروکت - پدا دیر نہ گوست کہ من پرانی ء گواچار دیم
 دات ء آمنی دشتار بوت - پدا سے سیر بوت ء مہرچی ہا ہا چاڑیں جنک منی مہر ء انچو
 بدل گنگ آت کہ من وت برے برے جیران ہتیاں -

ہیکیں گونک آت اے جنک ناں نہر ء ایٹاں عد ہست ناں مہر ء - من حیاں
 کت ء چکندت - ہے وہد ء آئی ء تا کے لہیت ء منی بیگ چارت - منا چکندگ ء
 دیت ء نہ جواب ء چکندت ء پدا واک ء گت -

'باز مدوان - شتر نہ انت - ڈولداریں چم ایوکا واک ء واستا نہ انت!' من

دارء انہیں

شہمات

آزمتانی بیگہ ہے آت - گورچ ء شیک شیکہ چیر آت - لین ء پچو (ہیئر) ء کوئی داں
 حدے گرم داتگ آت بے مہرچی چہ ڈر تیں روچاں گور تر آت -

من داں دلہند ء کبل پرداتگ آت نہ چنگ اتان - دل ء نہ گشت کہ چلوگ ء دریاں - دل ء
 واک ہم نہ لوٹ - ٹی وی ء دوروچ آت کہ حراب آت ء مہیک ء مستزی ء گورا
 کپنگ آت - من زانت کہ چہ بکناں - من کش ء لیناں ء ٹیپ ء نیمگا چارت -
 اگن ایوک چیتاں سوتے گوش داتگ آت بے منی کش ء لوگی وچنگ آت ء وتی
 پسند ء کتابے واکگ آت ء من نہ لوٹ کہ آڑا نکلیک بکناں -

ہے وہد ء آئی ء تا کے لہیت - منی بیگ چارت - چکندت ء پدا شرو بوت واک ء -
 من حیاں کت اے ہا ہا چاڑیں نہیں جنک انت کہ یک وہدے منادی جتے ہم نہکت - منا
 بات انت آئی ء مستزیں گہار ء سیر ء شپ ء کہ آوت ہم چو باور ء سہجگ آت من
 وچ کت ء وادی ترندا آئی ء کز گشت - 'تو مناسک دوست ہے!'

54.jpg

دارء اہلس

کتب و ہنگا دست شہار ذات۔ آئی کتاب ویرداشت و گشت۔

میں دنی تھی اوت نہ دوائے، منا ہم نیلے!

من کہ نہ واناں تو چیا وائے؟ من چید کے پاتک۔

اللہ..... اللہ! توین۔ بس تاکے پشت کپتک اے درے۔

آئی کتاب و دپ پدا چ کت و من زہرنگ و وڑا دیم عزیت۔ من زانت کہ آ

منی و خان لنگ و دیر نہ جنت و راستی دیر نہ کوسٹ کہ آئی ع تاک بلیت و پشیکا کی منا

گلانش کت۔ من چ نہ گشت۔

اپو، زہرکت واجہ؟ ایش انت نہ واناں۔ نی ویش نے؟

من دیکھ چ جواب نہ داتک ات کہ ڈک (گیٹ) و یٹو و توارکت۔

ایش نایا! کیے اتک۔ باری شرف انت۔ اے گو رچ و ہم آرام نے نیست۔

من گو نیم ہزار ی گشت۔

اناں واجہ! اے تئی زولیس سنگت نہ انت۔ منی پت انت۔ مرچی نیروچ و فون نے

کت۔ گشت نے بیگہ و بلیکس شے چارگ و بیباں۔

110

دارء اہلس

کتب تئی پت ہم منی بلا ہیں سنگت ہے۔ آ ہم زول ہے؟ من کنت۔

زول تئی چند انت! آئی اگوں غیلے گشت و کشادی و گیت و گشت۔ پدا کہ ایک ت

پت و بدل و منی سنگت سلیمان نے گون ات۔ آچو گو وڑا ہنگا ات و بے سلام و

چچکا و شو و دیماشت و گشت۔

زال و چاہ آورت۔ سلیمان مرچی پریشان ات۔ سرے مہبل ات و بے تواری چاہ

ورگا ات۔ من زال و ہنگا چارت۔ آ ہم حیران ات کہ ویش زولیں سلیمان و مرچی

چے انت۔

سلیمان چہ بازار وڑتیں مردماں جتا ات۔ آ آجیں حیلانی واہند ات۔ مردماں

آئی و حیلانی سرا کنت بلے منا دوست بیت انت۔ چونا یا سکلیں یک ڈکے ہے

ات۔ کس نے نہ مزیت بلے منی گپ ہے بیہ نہ گشت۔ آئی و منی باز عزت کت

کندے اے و استا کہ من بازار واید کہ مردمانی وڑا آزا گونک و گودال و نام نہ

دات۔ آئی و کپان و گون و گلو ش و گشت و آہانی سرا گپ و خان کت۔

منا یات انت یک رندے آئی و کشیں پت منی گورا اتک و حال و دات کہ

سلیمان و پتکے بیت تپک انت۔ و دا و زمان و نام و گرے جہر و کت۔ تو و ت ہیا

نہیں وے۔ بلیکس تئی ہمز و گپت۔ من شتاں داں ہو۔ تپ و ڈوک ات۔ من گون

زنی گشت۔

111

55.jpg

دارء اہلس

مردمانی گپگان و گرگ و سب زہر ات۔

من ہیر گرگ لوٹاں! آئی و گوار و زہر ات۔

ہیر؟ چونیں ہیر؟ منایات نہ ات کہ سلیمان یا آئی و مردماں گون کسے و دشمنی ہست

ات۔

من چہ گرگو و ہیر گرگ لوٹاں!

چہ کسے؟ گرگو؟ من حیران بیتاں چیا کہ گرگو آئی و زال ات و آہانی سیر و دیکھ نے

چار ماہ نہ گونک ات۔

گپ چے انت سلیمان؟ گرگو و چے گپ؟ منی زال و گون زنی بخت کت۔

سلیمان و سیکے و چ نہ گشت۔ پدا کہ جل و ہدار یک و رند گشت وے۔

سیر و پیش و گپ انت۔ یک رو پے من گون گرگو و گشت تو منا سک دوست ہے!

من چہ و کسان آئی و دشنا راتاں۔ دشنا کہ چشیں گپے جنت بایدرں جبک گل بہ

بیت بلے آ زہر گت و گشت وے ڈک پر اگوں من چشیں گپ جن۔ منا سک زہر

اتک کہ چشیں و شیں گپے جنگا یاں۔ اے اکت ہجاز انت۔ من آگیت و زہر و خند و

گلانش کت و زوراں چلت! زانے گرگو و جواب وے کت؟ زورے جنت۔ چہ

منی امبازاں ورا اتک و شہما تے منی دیم و جت..... ہمار وچ و من سوگند وارت کہ

113

دارء اہلس

ہاں ڈے پتکے بیت کپک وے۔ ناں اپتال و اتک وے ناں منا حال داتک۔

و آئی و منا انجیں پتو ہے دات کہ من کت۔ ناڈ راہ من باز دیکھ بلے کسی دپ و

چشیں ہمز نہ اٹک۔ آئی و گشت۔ منا تپ ویش بیت!

چوں؟ ناڈ راہی و نہ ویشیں چیز ہے۔ من حیران بیتاں۔ آئی و جواب دات۔

من و ہدے تپک باں، جان و ہڈ و بنداں انجیں شیر کنیں لبیں دروے تپت کہ

چے کشاں..... و پدا انجیں پڑ لڈ تپ و اب گنداں کہ گپ و جن! مرچی من و اب

دیت آ زمان و دیم بالان۔ دیم پے روج و رواناں۔ پدا چہ روج و بے کسا سیں

نہرازاں آپ باں و زمین و سرائو اراں۔ منی خرپ ہر چاہ کپت۔ آ جاہ ٹک

بیت و چہ ہے ٹنگاں مور و سلور و گرم و کپت و دیم پے روج و بال کت۔

سلیمان و دگہ انجیں آجیں و ابانی کتہ آورت کہ یک برے و منی دل و ہم تپک

یک و پتے چست بوت۔ من کے دیراں آئی و کز اختاں۔ آئی و گپ گشت داشت

انت۔ پدا پگلا و گلو دو واد و زمان واریت و انکلاں۔

ڈاکٹر صاحب! سلیمان و گرائیں تو وے منا چہ حیلان و رکت۔ آ امبر و چمن کتر

ات بلے ہر و ہد و منا پے نام تو وے کت۔ پپشا آئی و دپ و ڈاکٹر صاحب و کز منی

گوشتاں ویش نہ بوت بلے پدا من دل و گشت کہ بلیکس کسے و کیگناں گرگا انت۔ آ

112

56.jpg

دارو آپس

زال ء منی نیگا چارٹ ء ماہر ڈکاں ٹہک دات بلے سلیمان ء لغانی سرا نکندے ہم نہ یک۔

’بلے اے ذراہ تو دشاری ء پیش کت آنت.....‘ سلیمان ء لٹ انچو لوجان انت گھنے آئی شہمات ء وارنگ ء پیداک انت۔ ’گر کو منا باز دوست ات بلے ہے بہت ء کرائی ء مناراشہمات جت منی دل ء آئی ء مہر مٹ ء ذہر ء سرچست کت۔ من ہما وہدی دل ء سوگند دات کہ چرے جنک ء دتی ہیر ء گراں ء من دتی ہیر ء گراں، ڈاکٹر صاحب!‘

آئی ء توار چوکہ ء مہر ات۔ من زانت کہ سلیمان اے رندی منی گپ ء گرگ ء وڑا نہ انت بلے اگت ہم من تسلّا دات۔ ’مے چاگرد ہے وڑانت سلیمان! ادا جنک آوڑ بیت نہ کھت کہ من ء تو لوٹیں.....‘

’تو ہم؟.....‘ تو ہم انجیں گپ جئے؟‘ آئی ء پھون نکندے۔ ’ترایت انت یک رندے تو دت گھٹک ات کہ راستیں مہر ء پابندی داشت نہ کھت۔‘

’شتریں.....‘ سلیمان! تو ہیر گرگ لوٹے بروگر!‘ من گھنے دست چست کت آنت۔ زال ء منی نیگا انچو چارٹ گھنے من گراں آئی ء ہیر ء گرگ ء سرگھٹاں۔

داں سہتے بے توار ی بوت۔ منی زال ء سلیمان زاناں چہ حیلان انت البت من

115

دارو آپس

چہ گر کو ء دتی ہیر ء گراں۔

من کنت۔ اولی ترندامن سہی پتیاں کہ چمن ابید ادا دگر بازیں ورنایانی سرا ہم اے رحمت رنگ۔ من کندان ء زال ء نیگا چارٹ۔ آئی ء ہوا دیس کندے جت ء گوں سلیمان ء گشت۔

’نی چون انت گر کو، گوں تو؟‘

منا انچو ساہوت گھنے زال اے گپ ء منی گوشاں جنکا انت کہ جنک سیر ء پیش گوں بچک ء ہر وڑ بہت پروانہست۔ اصل گپ سیر ء رندیک انت۔

’نی گر کو شتر انت گوں من۔‘ سلیمان ء ہیر نہ دات۔

’نی کہ شتر انت گڑا ہیر چیا گرے؟‘ من گشت۔ من دیت کہ منی چرے گپ ء سلیمان گھنے دلپر دوش بوت بلے زال ء دیم زونا تر بوت ء سر پدکنگ ء رنگ ء گوں سلیمان ء گشت۔

’پیش ء من ہم انچو بھگاں۔ ہر سندی ء پیش یک رندے ایٹی ء ہم منی دست ء گپت ء انجیں گپے جت کہ تو گوں گر کو بھگ انت۔ زانے سلیمان، من ہے کت؟‘

منا انچو بوت ء انچو سر بھگ پتیاں کہ شہماتے جت!

114

57.jpg

دارو آپس

’ہر کیے دتی ہم ریش ء گپ ء گپت!‘ زال کئی کئی کندگا ت۔

’ہے؟‘ من آڑوک ڈوک ء چارٹ۔

’آپے ہے!‘ منی سو ہے ات تو دات! اگن گر کو شہمات ء بدل ء آڑا دگر شہماتے بھت گڑا؟‘

’گر کو سلیمان گر یوان بیت پدامنی مرکز اکیت۔ من گھاں پرواکن ورنّا! بروگوں سوت ء ہیر بگر۔‘ من ٹہک دات۔

’داں کدین ء؟‘

’داں باندا.....‘ باندا من رواں کھیتان اش۔

’اگن اودا ہم بے سر ء پادیں فیصلے کت گڑا؟‘ زال شتانی ء تب ء ات۔

’آہاں یں.....‘ دتی خیر ء بلوٹ! منی من دتی ہیراں گراں۔‘ من آئی ء بھگ ء گپت۔

’دگر شہماتے ورگی انت زاناں واجہ!‘ آئی ء پھلے گشت ء من گلائش کت۔

’نا شام کتاں اتیں کہ سلیمان ء ناکوڑ کتے کہ اپتال ء منی پھر اتقی ات، تیان تیان ء اتک ء حال ء دات۔‘ سلیمان ء گر کو ء راسے شہمات بھگ ء سون داتگ انت!

117

دارو آپس

ہے بھرت ء کھٹک اتاں کہ دتی اے یک ڈکین سگت ء زند ء چہ زہر ء کھٹک ء آس ء چوں بڑ کھتاں۔

’سلیمان۔‘ من آئی ء کوپک ء دست ایرگت۔ ’من ترا ہیر گرگ ء آسانیں راہے گھاں گوں۔‘

آئی ء گوں پڑا ہیتی بلے زال ء گوں نکا نرسی منی نیگا چارٹ۔

’تو چون شہمات ء بدل ء آڑا شہماتے بھن.....‘ بس ہلاں!

من دیت کہ منی چرے گپ ء زال ء دیم ء مان شاکلیں پریشانی گار بوت بلے سلیمان گوں ہورکیں دیدگاں منا چارگا ت۔

’اگن دل نہ منیت آڑا دوشہمات بھن، سے بھن۔ دتی ہیر ء گوں سوت بگر۔‘ من کندان ء سلیمان ء بڈ شت۔

’سوت ء گپ منا دوست بیت۔‘ آئی ء چٹاں زونے ء شہم کت۔

’کلیے رند آشت۔‘

’منا اے اہیت نہ ات کہ اے گہر مہرجی منی گپ ء گپت۔‘ من سارتیں گیتے کشت ء گوں زال ء گشت۔

116

58.jpg

دارو آبس

’مناگم پر نیست!‘

’گم ہر کس پر۔ زیادہ مانجائی کمن، بیا۔‘

بزل کے خیال کت۔ پدا گاڑی و دروازگ سے بچ کت و اسلم کش و نشت۔
بلے بچے نہ گشت۔ کے دیر و رند دوئیں شرع ویر کوہے ووش کوشیں ملن و نشتگ
انت۔ پیکے و رگ و رند بزل و اسلم و گپ ترانگ کت۔

’اسلم! تو بچے گشت گے تا چھینیں؟‘

’ہو‘

’چہ شراب و درگ و گم نہ تچت بلکیں ماوت تچیں!‘

’چون؟‘

’انچہ‘

’بلے تو کیش چوں؟‘

’بچار! وہدے گاڑی تچیت سوار یانی ہتاں زیک و کوہ، ڈر چک، لوگ ذراہ گوں
ڈر اب و روان آنت بلے چونہ انت۔ اسے شراب ہم گاڑی و وڈا امر دمانی دل و

119

دارو آبس

’ہو رکیں بوتل‘

’بزل‘

’ہاں‘

’بیاروئیں کوہ و۔‘

’چیا؟‘

’شرابے کیں۔‘

’شرابے؟ پر چا؟‘

’یک برے موسم و بچار! زندا کش پر چا‘

’ام م م..... چارنگ۔ من نیایاں گوں۔‘

’شریں..... بابا! گے تا چھینیں!‘

118

59.jpg

دارو آبس

’وئی گم و در کیک نہ کت و اسلم و بار و اجبال سے کت بلے سر زاہر و اسلم و کر کز اہم
چق و کی نہ ات۔‘

’اسلم! اتنی گم ہے انت؟ تو پر چا شراب و گاڑی و سوارے؟‘

’منی گم؟..... منی گم! ایش انت کہ منی کش و ٹو راشر تکیں جنک و انت۔ من لوٹاں کہ
یکے و سر عاشق بیاں۔ بیکہ آئی و مناد کہ کسی خیال معیت۔ آئی و سراگونک بیاں بلے
گوں من نہ بیت۔‘

’اسلم و گشت و بزل و وئی بے نائیں گم دست گپت۔‘

’منی ہم انچیں جیز دے بلے..... بزل و گشت بلے اسلم کش و وئی کسہ و نہ ات۔‘

’اگن جنکے گوں من زیک بیان بیت من دل و کشاں اسے جنک آئی و شر انت بلے
باریں دیا چون بیت۔ گندے منی لوگ و بیک رند چہ من و شر تریں۔ پیکے دوست وے بیت و
گوں من بے وفا کی کت یا نا جوڑی بے کپت وے و من جنجال بیت و منی ہر کم کت
..... ہے تمیں و سوسانی تہا مان کیشاں و اسے فیصلہ کت نہ کتاں کہ گوں اسے جنک و
دوئی کتاں یا ناں۔‘

’اسلم و وئی گپ تو ام کت و بزل و سر سر نیست۔‘

121

دارو آبس

’وش کت۔ وڈوک و خیال و گم تچان آنت بلے اصل و آئی و چند تچان انت۔‘

’ہوں لں‘ اسلم و وئی پیک و ٹکے گپت و سر سر نیست۔ ’تنی گپ راست انت
بلے مردم گاڑی و چیا سوار بیت؟‘

’گاڑی و چیا سوار بیت؟ جاگے روگ و و استا۔‘

’بزاں سر آہانی مجبوری ہے!‘

’ہو..... تو گشت کئے۔ بزل و خیال کتاں و گشت۔‘

’انچہ کہ گاڑی ترا یک جاہ و دوی جاہ و بارت، ہے بیم شراب ترا چہ یک
وہدے و دوی وہدے بارت۔‘

’اسلم و گپ و گشت بزل چرتے و دور دات..... من یک وہدے و دوی وہدے سر
بیک و و استا شراب و گاڑی و پر چا سواراں؟ منی گم ہے انت؟ آئی و دل و پیک
پنت انت بلے بچہ چشیں گم وے دست نہ کت کہ شراب و درگ بہ پر مایت۔ آذراہ
جانیں ورنایے ات۔ رنگ و دانگ و شر ات۔ دانگا ات و پرائی و باندات و
سمبیک و شر تریں کار و نوکری ایر انت و گر نہ آئی و نوکری و کار و ہم حاجت نہ
ات۔ اسے ذراہیں وئی و آسرا وئی جاگے بلے پدا ہم گشتے آزاگے ہست ات۔ یک
بے نائیں گے۔ یک بے نائیں وئی و آسرا وئی جاگے۔ بلے کچام؟ آئی و چق نزانت۔ وہدے

120

60.jpg

دارء اہلس
 باہوٹ غ جان بی بی چون انت پہ کیے دومی غ مزار غ راتون - پنڈل غ زبید.....
 ذراہ مئے ہم سر و انت - پہ کیے دومی غ چون شیدا انت.....
 'ماچوں کنیں یار؟' سلم غ آئی غ گپ غ تہا دور کت - کشت کہ آورنائی ورنائی یے
 نہ انت کہ بے عشق غ بگو زیت - ماچوں کنیں کہ دوقی ورنائی غ ورنائی کت کنیں؟
 'سیر کنیں، چون انت؟' پداگوں جناس عشق کنیں! 'سزل نیم دل غ نیم مسکرا انت -
 'اے و' دقلی، عشی بیت -

'دگہ ڈے کنیں - چہ باہوٹ، مزار، پنڈل غ چے پچکاں بخت کنیں کہ شاپور عشق
 کتک..... مارا ہم سر غ سوچ کن انت - 'سزل اگلت مسکرا غ تب غ ات - سلم غ
 'چکاندت بلے قچ نہ گشت - سسی پیک اش انچو بے تواری غ حیرگ ہلکت - وہدے
 چاری پیک کنیل بیت انت نہ سلم غ سک دیر چاران غ درآینت -

'سزل! اودا پچار! دیر ہمودا کہ زمین غ آزمان ڈکت -
 'اوساں، گندگیاں -
 'مئے چماں زمین غ آزمان ڈکت انت بلے چو نہ انت - اے نہ نور پچک انت،
 نہ بنت!

دارء اہلس
 'من تی گم غ سر پہ بیتاں سلم! منی ہم انجیں کہ بے منی جنال ایش انت کہ منا
 چہ چکاں خربت! من دل غ کشاں اگن جکے عکرا دوقی دوستی غ زاہر بکناں آباریں
 بے دل کا ریت - چو مد بیت کہ منا عشق بازیں، یلہ پڑیں جکے سر پہ بہ بیت غ منی
 مہر غ قدر مکت - اے دڑیں گپ دل غ کاراں نہ ہمت نہ بیت کہ گوں جک غ دوقی
 دوستی غ زاہر بکناں - انچو، انچو، آخر آجک دلہر دوش بیت غ دگہ جکے غ نیمگا روت -
 من حیراناں کہ آدگہ پچکاں اے ہمت چون بیت کہ گوں جکے غ گشت: تو مناد دوست
 بے!

'اے و حیر مکت نہ انت - 'سلم غ درآینت - جک عکرا دوقی غ زاہر کنگ
 ٹرانیں کارے نہ انت - منی خیال غ ٹران ترین کار ایش انت کہ من جک غ سرا
 گنوک غ شیدا بیک لوٹاں بلے ہاں - منی سر پہ گپ غ در نہ روت کہ شے مرید پہ
 ہائی چو گنوک پچک - اسچک سکی غ سوری آئی و دیماتنگ آپر چا نہ جک - آچوں
 سیک پچک کہ ہائی بے دوقائی نہ کنت - من پر چا مرید و درآینت کت نہ کناں؟

پہ دمانے دوقی بے تواری بیت انت - سلم غ سائیلیں آزمان غ نیمگا چارت -
 'جمراں بگ - چو نہیں عاشقی موسم یے بلے ما بے عشقیں! منی خیال غ مہر غ دور غ
 نہ تگ.....

'ناں چو نہ انت - سزل غ دوقی نیماں بلور غ گئے گپت - 'مہر غ دور نہ شگ -
 122

61.jpg

دارء اہلس
 آئی غ دوقی ہو کیوں گلاس غ شراب نکات غ بے آپ غ گھا ناں بوت - سزل غ آنہ
 داشت - آئی غ دل ہم انجیں بخت گوں داکگا ات غ پوچ بیت ات - آئی غ ہم
 دوقی گلاس چہ دگر یں شراب غ کنیل کت غ پچنگ کت غ دمانے غ پد..... بوتل ہلنگ
 ات!

سلم غ بوتل دست غ کت غ بھانی نیک غ آورت گشتے بوتل غ تہا ایرتیں چیزے
 چارگا ات -

'بے شراب غ بوتل قچ کار غ غیت! آئی غ بوتل مان بُرت کہ کوہ غ بن غ شت غ
 کپت غ ٹکڑ ٹکڑ بوت - 'غ بے عشق غ ورنائی بے کار انت - سزل! بیادوقی اے بے
 کار یں ورنائی غاے بے کار یں بوتل غ وڈا گوزا میں ٹکڑ ٹکڑ کنیں!

'چتور؟' سزل حیران بوت -

'نیا دور کنیں چدا! آختران غ پادا تک بلے سزل چدوقی چاہ نہ نرت -

'سزل! چیا خیال کنتے؟ من دل غ سدا کاں کہ مئے ورنائی پہ بُرت روت - ماہیہ عشق
 کت نہ کنیں غ بے عشقیں ورنائی چو شراب غ ہو کیوں بوتل غ انت کہ بید غ پد وھگ غ
 دگہ قچ کار غ غیت - بیا سزل! ہما جہان غ ترویں کہ اودا نہ گم ہست ناں دشی - ناں
 ورنائی ہست ناں عشق - بیا روکیں ہمودا کہ واجہ جداء غ مکتیں انت..... غ چرائی غ

دارء اہلس
 'ہو بلے تو چہ گشت لوئے؟
 'من ہے گشت لوٹاں کہ مرید ہائی، لہا، بھون، رومیو جویٹ انچو نیک نہ پچنگ
 انت چو کہ ما ایش گند یں -

'بلے سلم! آہاں پہ کیے دومی غ ہر سکی غ سوری سگٹ.....

'مئے چماں ہو بلے گندے اے گپ زدا انت - انچو کہ آئی مئے چم زور گدا انت غ
 زمین غ آزمان غ ہو رکا گدا انت -

'ناں یار! چو نہ انت - عشق مردم غ یک دل غ یک جان کنت - زمین غ آزمان دلی
 دوست نہ انت - اے چو ہما بے مہر یں مرد غ جن غ انت کہ مردمانی ہماں نور انت
 بلے آہائی دل کر تانی ویری غ انت - دوی نیک مرید غ ہائی بلے جتا پچک انت بلے
 آہائی دل نور پچک انت - سزل غ گوں جرم گشت سلم کنتے چو پیوری گپ غ
 بخت -

'یار! ماکدی ہے بیم ہیں؟ مارا کدی عشق بیت؟ آروچ کدی کیت کہ ماہم کسے غ
 دودار غ شپاں روچ غ روچاں شپ کنیں؟ آروچ کدی کیت کہ ماہم کسے غ زامریں
 بیکانی سارتیں ساگب غ ہاڑا سکیانی سوچا کیں لواں سگتیں؟..... آروچ کدی
 کیت؟؟؟ سلم غ توار لرزگا ات -

62.jpg

دارء آپس

’نویچ ایٹاں.....‘ اسلم زہر گیت۔

’ناں یار! جرگہ و ماہادڑا میریں۔ ایٹانی تماشا و ہجاریں۔‘

سبز و گپ دپ و ات کہ ہور و خرپے آئی و لٹھاں لگت۔ آئی و لٹھاں زبان پر مٹت..... نوکاپ و تام چہرہ بیک و وٹرا ات!

’مہہ جنگ یک و دوی و پٹت و بال کنان و دگر نیگے شت و گار بیت انت۔ ویر گزوک و جت و گرد و نکلیں توارے اتک۔ تھر گوارگ و وڑا انت۔ چہرے کپوتے و کوکو و توار گوشاں کپت۔ سبز و جہم ہوداشت انت کہ اودا آ زمان و زمین یک و دوی و امبازاں گران انت۔ اناگہ سبز و وڑا بیت۔‘

’اسلم!‘

’ہاں!‘ اسلم لڈان و گشت۔ آہے و دار و ات کہ کدی سبز و وڑنگ و جاڑی بیت۔

’ما و نکلیں کنگا نیں؟‘

’وٹکشی؟‘ اسلم بیک دات۔ ’ناں یار۔ وٹ کشی زندگیاں کت! ما و پیرا نکلیں!‘

’چوں؟‘

127

دارء آپس

جست کنیں کہ وٹے و وڈے پر چا ہور کیں بوتل نوشہر کنگ؟

اسلم و سبز و دست و گپ، زچت و یادکت۔ ہر دو بے گپ و حیر و دار و ار و، شران و شت و کوہ و کلانگ و اوشتاں انت۔ سبز گشتے اسلم و گپاں سہر کنگ ات۔

ہے سہت و ڈپک و چیزے آبانی سراٹوست۔ ہر دکاں برزا چارت۔ دو مہہ جنگ یک و دوی و دپ و بال کنان انت۔ برے اینگر چری اش جت برے آنگر۔

بکدے آحق و دل مرگا انت یا بکدے ساچا نیں موسم و مست کنگ انت۔

’اوحدا! تو مارا ہور کیں بوتل دات و ما ایٹرا ٹکڑ ٹکڑ کنگا نیں۔‘ اسلم و گوں لٹیں زبان و وڑا بیت بے سبز و دگلوش مرگان ات۔

’سبز!‘ اسلم و آٹو بیت۔

’ہاں!‘ سبز گوت۔

’بیانی و ورنیں!‘

’کے بھل یار! اے چھواں چاریں۔ باریں کے گیش بیت!‘ سبز و اے دیم و آ دیم چری جنو کیں مرگانی نیگا چارت۔

126

63.jpg

دارء آپس

کت کنیں کہ تامانی بادشاہ انت! غے سپا نیں روگن ہم مان کت کنیں کہ ماش بت و سرا سک وٹ انت!

ماش بت و سپا نیں روگن و سرا اسلم و نکندت۔ اے آئی و دل پندیں وراک ات!

کوہ و وٹ کوشیں لٹ و آہاں تاں دیراں نشت و گپ و پ جت و کنت..... نی ہور کیں بوتل پر اہاں کارا مدیں چیزے جوڑ چنگ ات!

129

دارء آپس

’آزندہ کہ ہر عشق مد بیت مرگ و وڑو رانت!‘

’بلے اسلم! اے وٹیں کوش، اے نود و ساچاں، گرد و گزوک، ذرچک و دار، کپوتانی کوکو و موسانی مستی..... ما اے وڑستاں یلہ دینگا نیں۔ مارا پ ایٹاں زہیر نہ کنت؟‘ سبز گشتے جنگ ات۔

اسلم و برزا لوجا نیں تہرانی نیگا چارت۔ کوہ و چپ و چا گرد و گوں کوش و لڈ و کیں وڑچکانی نیگا چہرہ شک دات انت۔ دیم کے گوں کوش و کت و چہرہ کت انت بے بچے و گشت۔

باریں چچو دمان انچو ٹوست۔ سبز و اسلم و دست و گپ۔ اسلم گوت و آئی و نیگا چارت۔ دو دنیاں داں سیکے یکے دوی و چٹانی تہا چارت و پدا سبز و اسلم وڑت و شران و شت و وٹ و پیشی جاہ و نشت انت۔

’اسلم! زندوش انت۔ چو یلہ دیگ نہ بیت۔ ٹری عشق بیت یا نہ بیت۔‘ سبز و گشت۔

اسلم چو بت و بے توار ات۔

’اشتاپ کن، اسلم! زندگی بیت یک روچے دوستی و عشق ہم بیت۔ اگن مد بیت ہم، تہی اے گپ و دانت کہ بے شراب و بوتل بے کار انت۔ ہور کیں بوتل باز کار و کیت۔ ہور کیں بوتل و ما آپ مان کت کنیں کہ زندہ بیاں انت! بیتک کے مان

128

64.jpg

دار واپس

یہ ہے گپ چہ زبان و درکت آنت۔

نرس و آشری و چار و گشت۔ 'ناں..... منا ہوش نہ کت۔'

'من مہے پئے پیش ہمد اخل پیگاں۔ مالاری و گپگ آت۔'

'ہاں..... ہاں۔ نی مایات آتک۔' نرس و خرائگ کت و پداشری و چاران و جت و کت۔ 'نی تو وختے ناس؟'

آئی و دل و اکب بکھاں کہ من چرانا ذرا ہی و ش پیگاں بے دگرے و گورجگ و ایٹی و علاج تو دتے! دوا و درمانی کارے نہ انت..... بے دپ و گشت ہے۔ 'ہو نی وختاں۔'

'تو آنچہ ہیدا تے و ذرگا اتے کہ من پریشان بیتاں۔' نرس و کنران و گشت و آکے پشل بوت۔ نرس و پدا آئی چاہے لونا بیت بے آئی و سر جہل آت و بے توار آت۔ نرس و آئی و نیمگا چاران و جت کت۔

'ڈاکترتی نام کے انت؟'

'نام..... ناگمان انت۔' آئی و آنچہ پتو دات گشتے آمید گس و قاضی و دیماد و شتا تک۔

دار واپس

'منابر اتے ہست۔ تنی امبر و بیت۔' ہماگر فیصل آباد و انگ انت۔ نام و نعمان انت۔ نام و تنی و ڈین یے و وڈ پیچیم و ہم نیک انت۔ تنی و ڈین لچے۔ لوگ و ہم چوہمان و انت۔ اے و وڈ و جبک جھیل لچہ نہ بت۔ نرس و کنت۔

آئی و چچ نہ گشت۔ بس بچکنت وے..... نی براں ایٹی و منا و تنی برات کت!..... ناس..... ناس، پے دپ و گشت و چچ سادی نہ غیبت..... چو، ہو بے اے کہ منا برات و حساب و چارگا انت ایٹی و مرکز امن کام دپ و آپ و جھیل گپے بیتاں؟

'ڈاکٹر! تنی چاہ سارت بیت۔' نرس و گشت و آکے گشت و اشتاپ اشتاپ چاہ وے چت کت۔ دست و آنچہ لڑکا انت کہ چاہ آئی و استہیل کوٹ و دامن و ہم رتک۔ آئی و سارتیں چاہ و گشت و گشت..... آپا ہید و سرنگ آت و لڑکا آت۔

'تنی جان جوڑ انت، ڈاکٹر؟' نرس کے پریشان بوت۔ چوتی چاہ و پدا اکب و آئی و ٹورا اکب۔ راستیں دست آئی و پیشانیک و ایرکت۔ آچوہت و شنگ آت۔ ناس و پے، ناس گپے۔

انگ و آئی و دست سرت آنت و دومی نہت و نرس و دست آئی و دستاں آت..... آئی و نرس و دست و پخت و تنی پختیں لٹ ایرکت آت۔ ذرا ہی بوسگے گت وے و گشتادی و کتاب و اسٹھ وے ڈرٹ آنت و ٹپک و چو کوئی و ذرا اکب۔

دار واپس

نرس بہ و بکوا و شتا تک آت۔ داں بککے آنچہ حیران حیران و اوشتا و دست و پخت و چاران و اے انجیں بچک و بار و حیاں و کت و پدا آئی و لکنا تی سرا بچکنت وے آتک۔

'نعمان و جند انت!،' آئی و بچکنت ان و گوں دتا گشت..... و پدا و تکیان و دیم پ و وار و شت!

ماہ پرچا ڈولدار انت؟

ہے روچ و کتے سیر و سالے توام بوت۔ ہے روچ و جند و منی زال کت و بککیں چکے آورت وے۔ پیشا مچک و نام سالان ایرکت۔

ماہ و روچ گوزان بیت آنت۔ سالان بچ ماہ و بوت۔ نی من آڑا پدا کت۔ لب داشت۔ گوں آئی و گپ جت و پدا و تکیان پتو دات۔ سالان ایدگہ بچکنا تی وڈا آت۔ بے پرواہ، بے زانت بے دوستکنا۔ البت آئی و یک چیزے چہ آدگہ چکنا جتا آت..... من آڑا بچکندگ یا کنگ و نہ دیگ آت البت ٹر یوگا زبر آت۔ من آبکی کت۔ دستاں کت، گوات و مان بڑت و پدا گپت۔ آدیک پیش داشت۔ آئی و دیماد و شادی و ماہ کت بے یک رند و ہم آئی و لکنا تی سرا بچکنت وے و زانہ بوت۔ اول و من و زال پریشان بیتیں بے پدا و حیاں کت کت و تنی و ہدی کسان انت، دیماد بککیں و شتر بیت۔

ہو..... ہو، سالان رست و بککرت بوت۔ نی اسکول و ہم وڈا لڑکا آت بے کنگ و نیامت و انگت زہر آت۔ منی گت و گمان و ہم نہ آت کہ منی وڈیں و شتیں

دارء آپس

چیردات کندان و گشت۔

’اگن تو کند گے چنے گز اتر اگھاں گوں۔‘

کندگ وتی جاہ و آئی و زہرت غشت مات و کش و وپت و داں پنگے و گوں من گپ نے نہ جت۔ چید و پد آئی و اے حسرت چمر چمن نہ کت!

آشہی سالان و حسرت و مناوتی کسان و غرا نگ و پزینت۔ منایات انت کسان و یک برے من چر مات و حسرت کت۔

’اماں! ماہ پر چاؤ دلدار انت؟‘

یک برے و آئی و مناشری و چار و پد اگشت۔

’زناناں، منی چک۔ حداء کنگ۔‘

زنداد ہدے من مسز بیتاں، وانگ و شتاں گز انت کہ ماہ چو زمین و خاک و سنگ یے۔۔۔۔۔

بلے اے گپ و مناکیشتر انت کہ ماہ کراصل و دگر و زانت، مئے ہنجاں پر چا دگر و زانت؟ و زوری و زکی ندر اگاں چیا منت کت؟

وہد و تیر گامیں پزگ تران ات۔ سالان کہ چرائی و پد ماراچ چک نہ بوت، زست و مزن بوت۔ آنچو کہ من دل و اندازہ جنگ ات، زانتجاہ (یونیورسٹی) و آئی و غمخراقی

139

دارء آپس

مردے و چک چشیں گران تے بیت۔ من حیران اتاں کہ ایٹی و چ کیا کنگ۔

من، منی زال، مئے ہر دکانی مات و پت، اید گہ سیا د و وارس، و زست و زو و مسکرا باز انت۔

ماسالان و کز اتر پیش داشت و زراچیں باب دانت۔ و زستانی کنگ ایٹی ات کہ دگر حساب و چک سلامت انت۔ البت اے نہ کندگ و عادت بکندے ایٹی و چہن ہیرک یا ہن یکے و ز رنگ بلے و کز اتر اے ہم گشت کہ مزن بیت و انیت و دنیا و گندیت گز اٹکیں وتی اے عادت و یلہ بدنت۔

سالان و نہ کندگ و عادت مناسک نادوست ات بلے آئی و دگر عادتے منا باز دوست بوت۔ چیا کہ اے منی تھا ہم حسرت ات۔۔۔۔۔ ماہ و ماہکان و دوستی۔ یک گرماگی سر شپے کہ لین کنگ انت۔ مالوگ و چت و غشت و وپتیں۔ ماہ و چار و دہ ات۔ سالان و منی راتیں دست چو سر جاہ و سر و پیرا ات و چمے ماہ و سکت انت۔

’اپا؟ آئی و انا گہ و گشت۔‘

’ہاں‘

’اپا! ماہ پر چاؤ دلدار انت؟‘

من پادا کنگ و ہنجاں۔۔۔۔۔ منی زہک منی حسرت و چمن کنگا ات! بلے من وتی حیرانی

138

69.jpg

دارء آپس

’اگن شمنے زضا انت گز اہو۔ آئی و آنچو گشت گشتے آئی و ناں بکلیں مئے سیر و گپ بیگا انت۔‘

اند گہ روج و ماسا دے و نو راشیں۔ مردماں منت بلے وہدے جنگ سہی بوت تہ آئی و اڑی کت کہ من چشیں مردنہ گراں کہ کندگ ہم زانت! ماہے مراد و پدا اکلیں۔ دگر دو مئے جاہاں شیں۔ ہر جاگہ مات و پچاں منت بلے جکاں اڑی کت۔ جکانی مسترین! پر و سالان و نہ کندگ ات۔

یک شپے من سالان مان بند کت۔

’تو وتی اے شو میں عادت و پر چا یلہ ندے؟ ماچچو جاہ و قتی و اسنا شیں۔ مات و پت مقبت بلے جنگ اڑی کت۔ ذراہ ہے قتی بدیں عادت و سبب و۔ وتی گراں مئی و یلہ دے اگن ناں تیوگیں زند و لڈ بی بہ نندا‘

آئی و زو دنگ نہ کت۔ چمار و چ و رن من پرائی و جن و شو ہا یلہ دات بلے مات و دلے زیں۔ اگت گنگ و تاج و ات۔ یک روچے آئی و منا حال دات کہ من جنگے در گینگ۔ جنگ سالان و جب و شرعی انت چیا کہ سالان و شاگرد انت۔

اے و شیں حالے ات و بدیں ہم۔۔۔۔۔ جنگ و جنگ و شیں گپے ات بلے شاگردی و گپ و منا کنگ کت۔ چو مدہ بیت اے ہم بے کند گے بہ بیت بلے زال و پکا کنگ

141

دارء آپس

(فلسفہ) زرت و وانگ و سر جم کنگ و رند ہودا لیکچرار بوت۔ انچک وانگ و دینا گدی و رند ہم آئی و لغانی سرا یک برے کسے و پنگندے نہ دیت و پرے و اسنا آتیوگیں شہر و کش و غور و ہنداں نام و زپ ات۔ من غمی زال و دیر ات کہ آئی و اے عادت قبول کنگ ات و آراچ نہ گشت۔ یک روچے منا آنچو خیال ات کنگ کہ اگن سالان سیر بکنت بیت کت گوں وتی جن و پنگاں گیز و دنگ و ملہا بہ بیت و نہ کندگ و عادت و کم کم و بہ پزینت۔ من گوں زال و گپ جت۔ آگل بوت۔ شپ و ماسالان گت کت۔

’سالان! سیر و بار و قتی خیال ہے انت؟‘ من حسرت کت۔

’چ! آئی و گوئیں جوابے دات۔‘

’اگاں ترا جکے دوست بیت بکش۔‘ مات و آراچ انت۔

’ناں۔ آئی و پو پدا کسان ات۔‘

’ماہ تو دشتر و شو ہا زکینیں؟‘ مات و آئی و دست و گپت۔

’مستز و ات۔ آئی و گا لوار و تہا ناں بیزار ی بہت ات ناں ہد و ناکی۔‘

’بلے تو سیر کتنے ناں؟‘ من پکا کنگ لوشت۔

140

70.jpg

دارع آپس
کیس گھگ پادانگ - ہر دور زاشت انت۔

مائی وی چارگ و دگوش اتیں کہ انا گہجے و توار انک - گالوار گھگے سالان نیگ
آت کہ چلوگ و سراپید اک آت۔ بلے کس باور نہ بوت۔ سالان چوں کندیت؟!
منی دل جت کہ چومہ بیت 'خبر' انتیں سالان گونگ انت۔ زبیل نے چلوگ و
سراپن مان نرنگ و موت کندگا انت!

ماشتاپ اشتاپ پند یا نکاں سرکپان و نر زاشتیں..... اودا اوجہیں ندر گے آت.....
زبیل و سالان ہر دور کندگا انت۔ ماہنشین۔ سالان و کندگ؟؟ ہے کیس دمان و
منی دل ہزار گپ آرت۔ من سالان و دست و گپت و غیہ نرہی جنت کت۔

'سالان! بابا..... چہ گپ ہے؟'

سالان و کندان و پودات۔ 'ابا! زبیل گھیت..... ماہ پر چاڈ و دلدار انت؟'

143

دارع آپس
آت۔ گشت نے ونگ رگ و دانگ و ہم شر انت و غ و دم نے ہم و ش انت۔

پدا سالان سالوگ کت۔ نثار راستی و ش گپ و پل کند گے آت۔ بلے ہما اندازہ کہ ما
جگ آت راست نہ بوت۔ نثار و ش زوئی و سالان و نران تہی برت نہ کت۔

سالے کپے پدا آہاں گچے بوت۔ جگے آت۔ سالان و جگ کہ نام نے زیباآت
بیرک بوت۔ زبیا و کہ ماہ دوستی زبیل گشت چہ مات و کٹنگ آت۔ انجیں و ش
گپ و ش کند گے آت کہ ذراہ پرانی و ٹنگ انت۔ مائی سالان و بے زوئی و
بار و احیال نگ ہم یلہ دانگ آت۔ مارا زبیل بس آت۔ زبیل و عادت و تب چہ
پت و چٹ جتا انت۔ البت یک عادت آئی و چہ پت و زنگ آت۔ اے ہما آت
کہ منی تہا ہم ہست آت..... براں ماہ و ماہکان و دوستی۔

یک ماہکان شے و گپ انت۔ ماہنشین ٹی وی و دیما ٹنگ و حالاں چارگا اتیں۔
زبیل و دم برت۔ منی دست و گپت و گشت نے۔

'نرہیں نرزا۔'

من زانت کہ ماہ و چارگ لوٹیت۔ من گشت۔ کے صبر کن، منی مات! من حالاں
چاراں۔ پدا من و توروں۔ 'بلے آئی و نہ منت۔ دیت نے کہ من نہیں پت آگ و
وژا نہ انت گز اوئی پت و بڈ و پت۔ سالان زاناں چہ حالاں شرار چنگ آت کہ

142

71.jpg

دارع آپس
اے نابودے۔ لائیں مردے دیوانے و مندوک پ بیت گز امر دم آئی و چوڈا لچار نہ
کشت۔ گپ و تہا برے برے آئی و نیگا چارنت یا جنت گزنت کہ 'انچو نہ
انت و اجہ؟' جنت گرگ و تی جاگہ و کس و یک رندے آئی و نیگا نہ چارنت ہم و
آہم بے توار آت۔ من کتے ہے بے وائیں و رتا و بار و احیال کت بلے پدا من گوں
دیوان و دگوش جتاں۔ یکے کٹگا ات۔

'ہیز وک و کیے و تی ڈگار و شکر کٹنگ کہ پتے زودت!'

درستاں کنت۔ و ہدے کندگاں تم کت، من دزائنت۔

'بند و گپ اے وژانت کہ ہے مردکار و ڈکانے و 'سراکاری' ساتے زرتنگ۔
اند کہ روچ و تی چکے و دیم دانگ کہ برودکان و سات و بڑ و ڈگار و سراہر۔
ڈکاندار گوں گراں گت چنگ۔ چک و سات و بدل و ہر گیں شکر گونی ہے
بڈ و کنگ و برنگ۔ شپ ماہکانی چنگ۔ کماش و ہے شکر و گونی زرتنگ و ڈگار و
چنڈاں کنگ۔ اند کہ سب و شنگ داں ڈگار سیاہ سیاہ انت چہ مور و!'

ٹیک پدا رست انت۔ بے تواریں نابود ہم چکندگا ات۔

'دگہ لہتے ہر وکلیاں زانے چہ کنگ؟' کیے و کوجا رکت و دیوان گوں ہمائی و
دگوش بوت۔ 'جر نیٹراش تیلاک دانگ کہ چالو بہ بیت!'

145

دارع آپس
نابود

دشیں دیوانے آت و غنی چد و شر بیان آت۔ سیاست، لبر اک، تاثر و دگہ بازیں
چیزاں پنی دیوان ہیر و کلیاں بڈ و کپنگ آت۔ ہر کیے آہانی کچی و کہناں آرگا
آت و اید گہک دیان انت۔

من زانت کہ چوں بکناں چیا کہ منی مسترین نرات و ہما گوسا کنگ آت و غنی نیم
ہیر وکی ہے آت۔ اے پیہم ہم چار کے، چنڈ کے ہیر وکی ہے اتاں۔ آہانی
سکراپانی سرا من کندگا اتاں بلے گوں ٹکلیں۔

دیوان و چیزے درادیں مردم ہم مندوک ات۔ آگوں اید گہک سکتاں و چکاروک
انت بلے من زانت انت۔ ہما گت و کہ مہمان انت آئی و آہانی و چکار کت و
گشت کہ گوار و مردم انت۔ مہمان زبیل گوں من ہو و توار بیت انت۔ البت
چراہاں کیے بے شرک و توار شنگ آت۔ برے برے چکندت نے بلے گپ نے وچ
نہ جت۔ اول و غنی زانت نہ کت کہ چونیں مردم ہے۔ باریں نابود ہے و گپ
زانت یا بلا ہیں دانا ہے و گپ و حیر نے مان نیابت بلے رند ترا منا سا بوت کہ

144

72.jpg

دارء اہلس

300 تنگ (زن) جوڑکت۔

کندگ ء کوکار زست انت۔

’اے پکا نہیں ڈروگ یے۔‘ من اڑی کت۔ اے پمن نوکیں حالے ات۔

’ڈروگ نہ انت۔ راست یے۔ تو ڈشال ءے۔ ہیر ویک ء حال ءے زانے!

زانے ہائی ء کہ 300 تنگ جوڑکت کے چنگ؟‘

’ناں‘ من گشت۔

’تبی نرات صالح چنگ۔‘ آئی ء گشت ء درستاں پداہنگ دات۔

’گزار یک بولے ء سرا! پچوہنگ؟‘ منابا ورنہ بوت۔

’چوہنگ کہ بول شنگ مشکلی ہوئے ء پترتگ! دانکہ دومی ٹیم ء مردماں کوڈالے

آورتگ ء زمین کوڈتگ ء بول درتگ۔ اے نیمگا تنی نرات ء شنگ ء تنگ جوڑ

کتگ! 150 ء رندتگ دم ءے تنگ ء پداٹر وچنگ چنگ ء۔ وہرے تنگ 300 ء

زستگ انت گزار آئی ء تنگ بندتگ ء تنگ چودا گنہنگ چنگ۔ آترا ’’مین آف دا

تچ‘‘ ایش تنگ۔ اندکہ روچ ءے ’ورلڈ ریکارڈ‘ ء سرا صالح ء نیم ء کوکے شنگ

حیرات تنگ۔

147

دارء اہلس

درستاں پداہنگ دات۔ وہرے کندگ ء سیراش کت گزار من گشت۔

’تیلانک ایش ندانگ، کشان ایش تنگ۔ چوہنگ کہ ہے جرنیر ء بکت ترند چنگ۔

کیے ء چالوکت نہ تنگ۔ گزار بکت ء ساد ء سرا دگ سادے بکت ایش ء شش

مردم ء چنگ ء کشتگ۔ جرنیر چالو وچنگ بے داں گتوے ء گزارن چنگ۔‘

من پداہما نابودیں ورنہ نیمگا چارت۔ آمنی نیمگا چارگ ء پچندگا ات۔ من زانت

نکت کہ آہیر وکیانی سرا پچندگا ات، جرنیر ء سیرا منی سرا!

’ہیر ویک ء ناگمان ء نرات ء سیر چنگ۔ لادی یے برف ایش ڈرنگ ء چات ء تنگ

کہ بے آپ سارت بت۔‘ دگرے ء منی نیمگا چاران ء وتی دانک دور دات۔

’منی نرات ء سیر ء ناں۔ دگرے ء سیر ء برف ایش چات ء تنگ۔‘ من کنان ء

گشت۔ من دیت کہ دیوان لاپ لپٹی ورگا ات۔ بے آ نابودیں پچندگا ات۔

چوہنگ گزارن تب یے! کندگ ہم زانت!

’ہیر وکیاں ہے بیتاں دگرے جیے تنگ۔ شمشاہی ات؟‘ دگرے ء جارجت۔ ذراہ

دلگوش بیت انت۔ آ نابود ہم۔

’آئی 1996 ء ورلڈ کپ کرکٹ کہ بوت تہ اے ہوپ ء دگرے جاہاں ابید ہیر ویک ہم

مان پتات ء اودا ہم کرکٹ شرو بوت۔ یک لپی یے ء اولی over ء اولی بول ء سرا

146

73.jpg

دارء اہلس

آفرین انت کہ تو مٹکی جاگہ ء اسچنگ ویک۔ من وتی گپ ء سک پشومان!‘

تنگ ء پچندت ء تنگ ء وڈا سررہنت۔

’اے پیش ء تنگ نہ چنگ۔‘ تنگ ء دگر ہمراہ ء دیم کوں من کت۔ ’ایشی ء

شہزائی ء ایم اے تنگ ء رند وتی لنگ بڑ تنگ!‘

چہرانی ء منی دپ تنگ بوت۔ من کوں ڈرگٹیں پچاں تنگ ء نیمگا چارت.....

آ پچندگا ات!

149

دارء اہلس

ذراہ کندگ ء لاپ لپٹی ورگا انت۔ من کنان ء آ نابود ء نیمگا چارت۔ ایوکا پچندگا

انت۔ منی مناکوز ہر ایک کہ اے بے حیریں نابود ء پچار! چشیں ویش دیوانے ء

تنگ۔ انگت ناں گپے جنت ناں کنیت۔ بُت ء بُت انت تنگ۔ ایشی ء ہمراہ

انگت تنگ ہیر وکیاں کلاگ زینت۔ وتی نابودیں ہمراہ ء نہ گندت! منی اود پار ء

بند پدشت۔ من دیم کوں نابود ء کت بے کنان ء گشت۔

’اڑے، تو نہ گپے جتنے، نہ کندگے۔‘ لکین بنیاد ء ہیر وکی یے؟‘

نابود ء تنگ نہ گشت بے من ویت کہ ذرستانی کندگ یکدم اوشتا انت ء کیے دومی ء

نیمگا چارت ایش۔ منی کندگ ہم اوشتا۔ من حیران بیتاں کہ چہ گپے بوت۔

’اے تنگ یے۔‘ مہمان داریں تنگ ء دڑا بیت ء من پشومان بیتاں کہ مپت ء

بڑگ ء رانا نابود ء باریں چہ چہ کشتگ۔

’مئے ہند ء واندہ ترین مردماں یکت یے۔ ایشی ء شہزائی (فلسفہ) ء ایم اے

تنگ۔‘ چہ تنگ ء ہمراہاں کیے ء گشت ء من دل ء پشومان بیتاں۔ چوہنگ لائیں

مردم یے۔ چہ من گیشتر ءے تنگ۔ نابود آ نہ انت۔ نابود ء مناں کہ دانایاں پچاہ

نیاراں۔

’منابہ بخش یارا!‘ من تنگ ء دست گپت انت۔ ’من ترا پچاہ نیارنگ۔ ترا ہزار

148

74.jpg

دارع اہلس

چٹوٹ

گر ماگی بیگہ ہے۔ من ہاٹل وئی کوئی ایکاں۔ کتاب منی دیا انت۔ وئی مٹاں
وانگا یاں۔ بے حیاں بہت دمان ٹکیت۔ دور وچ بیت کہ منی سگتے گاڑی دمان
تنگ ٹکیت۔ ہا انت کہ اے سگت مٹک من یک پیہا ہے حیا لانا کہ زندگی ہے
یے؟ پر چا دمان بلیت؟ زندہ منزل مدام مرگ انت پر چا؟

من ڈاکڑی وانگا یاں۔ MBBS و گڈی سال یاں۔ انسان و زندہ، آئی و
زندگیں جان و راہ و رہندہ آئی و ناجوڑیانی بابت و بازیں کتابے دیگ۔ چہ
استاداں بازیں گپ غوڑا نے اٹلگ۔ وٹ ہم حیاں تنگ بے اگت زندہ بابت و
منی بخت بے ہوا انت۔

اے جاور برے برے مناد پھروش کنت۔ دل گھیت ملن اے ڈاکڑی و زندہ
مرک ہریم پر انت۔ مٹ وئی چمائی ایرڈگاں پر چا سچے؟ سوچ اے کتاب و
درمانا دینا و بروجکل و ٹیبا بنے و۔ ستیں کوش و لڈ وکیں و رچکانی ساہک و بہ
ندہ آہانی ژامب ژامب و گوش دار۔ بہ کش امز و ز و شیں کوش! ماہکانیں شپاں

150

دارع اہلس

بڑیں کو ہے وئل و نہندہ ماہ و بچار۔ بگرد، میل کن۔ پرے جنگل، پراکوہستان۔
زندہ چاریں روچاں چہ دنیا کی گم و گرتیاں ویر ولسریں ابرم و ہمسائیگی و ٹو ازین۔
منی چم الماری و جٹیں چٹوٹ (sticker) و نیمگا رونت۔ زردیں کا گد و سرا
گوں سہریں لہزاں نوشتہ انت:

Don't take life too seriously. It isn't permanent.

منی کوئی و گد کہ چ آکس، سالڈر یا دگر جی لٹوک نہ انت۔ بس ہے یکیں چٹوٹ
انت کہ من چہ بازار ویک روچے آورت و جت۔ اے منی ولسندیں کشتیاں یک ہے۔ من
بہے ٹشتیں و پد و زندہ ہاں بے فکری و ٹو ازینک لوٹاں.....

ٹرانیں توارے منی گوٹاں کپان انت۔ گشتے جمر گرندگا انت یا بالی گراہے ٹو زگا
انت۔ من پردہ و کنزیناں و ڈریگ و ڈن چاراں..... ڈن و ہور انت۔

منی کوئی سر ویک انت۔ چہ ڈریگ و ویر ویر و ندرارگ گندگ بیت۔ ہاٹل و
نزیکیں کور و کور و آدست و ملک و ڈگار، بان و ماڑی، ویر بڑیں "کوہ مدار" و پدا
آزمان۔ بے آئی اے ندرارگ کئی انت۔ ہور و آزمان و کوہ اندیم تنگ انت۔

ہور تیز بیان انت۔ آدمردم انت۔ ہور ویک انت۔ تپان و دیم و پدا و بڑیں
ڈریگ و روگا انت کہ آئی و چیرا پے پیرا اوشتا تنگ..... گندے و چیک ہم پوان و پناہ و بہ

151

75.jpg

دارع اہلس

تجبت گز الیب بیت اے نہ تجبت۔ گرم بیت یا سرد، ٹوات بیت یا ہور، ٹو وچ
بیت یا لو و، تجرت بیت یا ہرگ..... اے اوشتا تنگ انت۔ مرت یا زندگ بنت بے نہ
تجبت کہ بے دس انت۔ ایثانی ہم زندہ ہے۔ ڈریکٹیں من ڈریکے چیتاں! کم چہ کم منی
تہارک و دیا اوشتک و ہمت یا مجبوری و چیک انت۔

یکے دروازگ و بچار وکیں و ڈے و ٹکیت۔ من گٹاں بیا و آہریت۔ اے کنٹین و
کماشیں نوکرا انت کہ آپ و چاہ و بخت و اٹلگ۔

'ڈاکٹر صاحب، چاہ ہاراں؟' آجست کنت۔

من سر و پو ہور یں و آدر کیت..... اے ہم مردم ہے! زندہ باروا ایثی و ہم
حیا لے ہست۔ وڈوڑیں گپ دل و کاریت۔ زاناں چٹیں موسم و آہنی وڈا زندہ
مرک و حیا لانا انت یا چوڈر چک و چٹیں چیزاں بے حاجت انت!

سیکے و رند آگند چاہ و کتیت۔

'ناکو! من چاہ و ڈرگران و گٹاں۔

ہاں جی'

'اداگرشی و سراہند۔ من چوٹوختے کتاں۔' آندیت۔

152

دارع اہلس

'آئی اے موسم و کہ ہور ٹو اراں انت، گردک چیلک و ران انت، جمر گرندان
انت، وراہیں و ڈن و ڈگار آپ انت۔ اے وڈیں و ہداں تہی دل و چوٹیں حیاں
کیت؟'

منی جبت و آجیران انت! گشتے من انچیں گے جنگ کہ ایوکا ٹوٹ ویاں یا گٹوکاں
نراہیت۔ آہنی گپ و سر پد بیک و جہد و انت و من پٹو ماناں کہ پر چا اے جت
کت۔ کہ حیاں تنگ و رند آگھیت۔

'من گٹاں ہور مد بیت!'

'چیا؟' منی من حیراناں۔

'اگن ہوریں مہ کت منی حاک و گل و لوگ کیت!'

من ناکو و چاراں..... و پدا منی چم چٹوٹ و رونت بے من چچ نہ گٹاں۔ دانکہ
چاہ و ہلپتاں۔

دیر انت کہ ناکو و چاہ و حلیکیں ٹوپ و رنگ و چہ کوئی و ڈرائنگ۔ ڈن و اگت
ہور انت۔ گرد و گروک انت۔ ڈریک و ہاٹ اگت اوشتا تنگ انت و چٹوٹ
.....! چٹوٹ و ویریں ٹکڑ وچ دان و تہا کچک انت!

153

76.jpg

دارع اہلس

ٹنگ

من چہ ذریگہ چہ شاک دات اُنت۔ اُنت ہو رات۔ بے واکیں ہو رے اُنت۔
نہ گوات، نہ گزوک، نہ گزند..... بس رچان اُنت۔ من چہ ذریگہ چہ کم کنزینت
اُنت وئی جن ماہکان و نیمگا چارت کہ گوانزگ و نیک و جل و سرائنگ اُنت و
ٹنگ و میچنگ اُنت۔ لوگ و تھا، دُلت و ہر چیز پہ اُجام اُنت، بے توار اُنت و من ہزار
بیان اتان۔ ہو رے آپ مہبتیں من ٹنگ اتان بازار وئی دکان بیچ کنگ اُنت۔

گر ماگی ہر وچاں ہشتیں بے تواریں ہو رندا دوست بیت بے مریچی زاناں جیادل
لوٹا اُنت کہ ہو رے چچی و انجیں ٹرندیں کواتے بہ کفیت کہ خرپ چو تیر و بہ بنت۔
گزوک و انچو چنگ بہ جنت کہ آ زمان بہ دریت۔ جمر انچو بہ گردیت کہ گوش کز بہ
بنت۔ ٹنگ بہ گزویت و ٹریوگ و شرویکنت و ماہکان پر آئی و سہوینگ و زورائ
نازیک بہ جنت۔ ہر نیمگا کوکار بہ بیت۔ جگا بہ بیت۔

’مرچی سُب و ابا و فون کت۔ ترا سلام ے‘ کت۔ گشت ے دیم و آدیگ و
کایاں۔‘

154

دارع اہلس

ماہکان و بے تواریں پُروشت۔ من آئی و نیمگا چارت بے تیج و گشت۔ مناوش تب و
مکرابازیں ناکو و گپے گیر اُنت۔ و ہرے سیر و رندا دوسے ماہ و تھا ماہکان و لاپ پُرو
بوت گزانا کو و گوں من مکر اُنت۔ ’ٹنگ اُتو چنگ و شراک و زبرے بے اے چنگ
کہ پیداگ بیت تئی جن و چہ توارت وئی مات کت و تئی دپ کوش و بیت، ٹنگ و
مندے..... و اگن اولی چنگ بہ بیت۔ ٹنگے گزرا پت و ہر و پُرو و درونت!‘

و مریچی کہ مے پچکو و کم و گشت دو ماہ بیگات منا سبوت کہ ناکو و مکر اداں حدے و
راست اُنت۔ ہا اُنت کہ چنگ پیدا چنگ ماہکان منی حیاں و نہ اُنت۔ ہر و ہر گوں
ہائی و گپ جنت۔ کندیت گوں ہائی و۔ و پنگ گوں ہائی و۔ بس نان گوں من
وارت۔

’من پت و راکشت ٹنگ و واستا بندگی گاڑی یے بیار گوں۔‘ ماہکان و پچکیں
ٹنگ و نیمگا پہ مہر چاران و گشت۔

پیش و اے وڑیں متیں موساں چے چے نہ بوت..... بے آ شہدیں گپ و بھلسانی
جاگہ ٹنگ و مندگی گاڑی و گپنگ اُنت۔ من ٹنگ و نیمگا چارت۔ آ انچو آرام و شیر
چنگا اُنت گشتے منا و کوکودیکا اُنت کہ ہچار! من چوں تئی نہر و دردا ٹنگ!

’ٹنگ و چیا چوڑ وک وک وک و چارے؟‘ ماہکان و پے دا بے گشت۔

155

77.jpg

دارع اہلس

’تو انچو گپ وے گشتے ٹنگ ایو کا ٹنگ اُنت و من آئی و گزگ و اٹنگاں۔‘ من
پچکنت۔

’تو واڈے!‘ انچو چارگ چارگ و منی دل و ڈت و غمت!‘

چنگ و نیمگہ پے ادا ولی رندا اُنت کہ آ گوں من و شیں و شیں گپ جنگ اُنت۔ من چہ
نہت و سراپا و اٹنگاں و شتاں من و آئی و کش و بھتاں۔

’مرچی شیر کیں گپ جنگ وے۔ دگر تیکے لوٹے زانا؟‘ من پچکان و آئی و چمانی تھا
چارت۔

’ویرا! آئی و بے بوت۔ من کنداں و گوں ٹنگ و گشت۔‘

’اڈے اوہیتان! اے ساری و منی جن اُنت۔ رندا تئی مات اُنت۔ سر پدے؟ ہا
اُنت کہ تو اٹنگ وے، اے مارا و پی جتے ہم نہ کت۔ شاباش! بی وئی جماں وٹ۔
من وئی جن و پچکاں!‘

من گوں ٹنگ و ہو ر آگائیش کت۔ ٹنگ وئی وئی مات و سرا چرے ناگتیں اُرش و
ولوارگ بوت و پے و کشت۔ ماہکان و گھادی و تارا چہ من کیفیت و ٹنگ و
سہوینگ و گت و آرا پنگ و و شکر میں واکہ منی لٹاں سوچان بوت..... منا پدا
ناکو و گپ گیر اُنت!

156

دارع اہلس

ہے شپ و کہ ہو راکت گواران اُنت۔ ٹنگ و بیگ و پدا ولی رندا من و ماہکان یکجاہ
بیتیں..... بے ہے و ہر و ٹنگ و و ستر اوت و چیت گتے جت۔ ماہکان و ٹنگی نہ بوت۔
گھادی و پادا کت و گوانزگ و پند بیک و لکت۔ چنڈ بیک و ٹنگ و بس نہ کت
گزا ماہکان و میچیت۔ ٹنگ و ٹریوگ بس کت و اب کت بے و ہرے ماپدا یکجاہ
بیتیں نہ ٹنگ پدا وٹ و اے رندا ناں چنڈ بیک و بس وے کت ناں میچینگ و۔
من ٹرنگ و لکتاں۔

’مات کس! دگر و ہر و تیج نہ کفیت۔ بس ہے سہت و دپ و تیج کفیت۔ آشی مردم
کورے و گت بیتیں شرت اُنت!‘

’اللہ! پچکیش ٹنگ و!‘ ماہکان و تورت۔

’ہونہ.....‘ من و زان و دووی کوئی و عشت و وپاں۔ بی ٹنگ و تیج لٹ و ٹریوگ
تیج لٹ و بے توار بوت۔ ہرے ماہکان و نازیکانی توار اُنت و ہرے پنگانی۔ یک
رندے آئی و ٹنگ و کت و منی کز اُنت۔

’ٹنگ و باریں چن اُنت۔ زاناں چن کتاں؟! آئی و لٹ لٹاں اُنت۔ من تملہ
دات۔‘

’تیج کن۔ اے امبر و نکانی کارٹر یوگ اُنت و بس۔‘

157

78.jpg

دارء آپس
'بلے پیش ۽ چو نہ ٹریگ ۽۔' کلیس و ش نہ انت۔ ڈاکٹر ۽ نیارے؟' آئی ۽
بڑگ بڑگ ۽ منا چارت۔ من ٹیب چارت ۽ گشت۔

'نی شپ ۽ دو انت۔ میگ ۽ ڈاکٹر واپ بنت ۽ پداہو رانت۔'

آگوں و لگرائی شت۔ تنک ۽ جیو لگ ۽ چہانف کم نہ بیت انت۔ ماہکان پدا
انتک۔ اے زردی گریوان ات۔

'ڈاکٹر ۽ نیارے؟' آئی ۽ بس ہینچک گشت ۽ ہر لگ ۽ لکت۔

من ٹوکل کت۔ پد پٹ زرت۔ ہو ۽ رہنچان ۽ شتاں۔ میگ ۽ اسپتال ۽ دو ڈاکٹر
انتت کہ مہیشاں کی مئی کو نہیں سگتے ات ۽ اسکول ۽ زماگ ۽ مئی ہم سبق چنگ
ات۔ من و جیرہ ۽ رندوانک لیدات ۽ پت ۽ دوئیں دکاناں کیے زرت ۽ شتاں
بلے آئی ۽ وفت ۽ ڈاکٹر بوت۔ من آچہ واپ ۽ پادکت ۽ آورت۔ آئی ۽ دوا ۽
درمان کت۔ سگتی ۽ چارگ ۽ کت ۽ سترے ہم نہ زرت ۽ گشت ۽ کہ باند
سب ۽ تنک ۽ اسپتال ۽ بیاردانک ۽ آئی ۽ شتری ۽ علاج بہ بیت۔ ڈاکٹر ۽ رہینگ ۽ پد
وہدے انتکاں تنک ۽ مات ہر دو واپ انتت۔ من شت ۽ دوئی کوئی ۽ وپتاں۔

سب ۽ نہلہ ماہکان ۽ منا پادکت۔ منا واپ سرات۔ شتند اثر نہخت کت۔

'ہاں! نی چے پیے؟'

دارء آپس
آئی ۽ گریوان ۽ پتودات۔
'تنک مرنگ!'

'تنک مرنگ؟' مئی واپ ۽ بال کت۔ من ٹران ۽ دیم پد کو انزگ ۽ شتاں۔ گوں
لرزدکیں دستاں گو انزگ ۽ دیمدر لہیت ۽ بے ساین تنک چارت۔ گشتے آئی ۽ بے
نوریں دیم کشکا ات۔ ابا! نی من پد نہ گریوان۔

مئی جہاں ارس شپ گپت انت۔

ہے شپ ۽ من واپے دیت۔ گنداں کہ تنک زندگی انت۔ من ۽ ماہکان تنک ۽ دیم
اوشتا نگیں۔ من تنک ۽ کشاں بیا۔ آتی چنچیں پاد ۽ چنکی لنگ ۽ بندیت ۽ مئی نیمکا
چنگل دنت۔ ۽ دت مات ۽ نیمکا زوت!

من چہ واپ ۽ گڑتاں۔ ایگو آگو چارت۔ ماہکان نیادانی سرا نہ ات۔ آ
گو انزگ ۽ دیم تنک ۽ گریوگا ات! من پاد تنک ۽ آئی ۽ کرکشاں۔ آئی ۽ ارس
پہک کت انت۔ تسلا دات ۽ آورت ۽ واپنت۔

چیزے روج ۽ رند دکان ۽ کارے ۽ من کراچی ۽ شتاں۔ دوسے چنگل ہما گرت۔
وہدے پدا انتکاں تنک ۽ مرگ ۽ ماہے نیک ات۔ سرزائر ۽ ماہکان ۽ اولی
تنک ۽ بیرانی ۽ گم وارنگ ات ۽ ایڈگرانی وڈازند ۽ کاروان ۽ گون ات۔ منا ہم آنچہ
159

79.jpg

دارء آپس
سماوت گشتے ہر چیز سرجم انت۔ چ ۽ کئی نہ انت۔ گشتے تنک ۽ حاجت نہ چنگ۔ گشتے
آئی ۽ چند پد نہ چنگ!

ہے شپ ۽ وہدے من ۽ ماہکان یکجاہ نہیں تانا گے آگشتے گوت۔ پاد تنک ۽
شت ۽ چاریں نیگاں چارتے۔ من حیران بیتاں بلے گوں نرمی جت کت۔

'چہ گپ یے، ماہکان؟'

آئی ۽ گوں آرکیں چے جواب دات۔

'مئی گوشتاں تنک ۽ ٹریوگانی توار تنک!'

دارء آپس

گوات

شپ ۽ باریں چہ وہد ات کہ دین آباد ۽ مردماں چہ گرائیں واپ ۽ نکت کت۔ سک
گرم ات۔ ہرکس چہ ہید ۽ جان خود ات۔ چہ شق ۽ آہانی نکت ہنک ات ۽ دل
ٹکات۔ شپ سک تہار ات۔ استار گارات۔ گشتے آزمان مہراں یا مجھے ۽ پوشتک
ات۔ پوہام ات ۽ گرم ۽ ایرداتک ات۔

واپ سربیں مردم نر چنگ انتت کہ یک انا گراے چہ کھرے کپک، چہ کز ایے انگل۔
کے پیش تر شپ ۽ وہد ۽ آزمان ساپ ات۔ استار ورا انتت۔ شپ زوٹا زوٹا
ات ۽ گوات ہم کشکا ات۔

گرماگ ۽ موسم ۽ بے آسراتیں دین آباد ۽ مردمانی اُمیت بس ہے کوش ات کہ آہانی
دل ۽ سارت کت۔ اے حدائی گوات کہ چہ آزمان ۽ اتک آنچہ پد کف ات کہ
آہانی دل ۽ لگت ۽ آہر وہد ۽ واپ ۽ نیم واپ انتت۔ اگن برے برے آزمان ۽
گوات سست بوت آہاں چہ پیش ۽ جوڑنگیں گواتو زرت انت ۽ دتا گوات کت
بلے انشیکیں پوہام گواتو ۽ وس ۽ ڈن ات۔ دین آباد ۽ مردماں وتی بات ۽ شیں

80.jpg

دارع آپس

گرم نہ دینگ ات۔ جھٹیں شپ گھنے دوزہ وٹرا نک و کچنگ ات!

گرم جتیں مردماں گرم و تو جیل چوکت کہ آہاں آپ وارت۔ وتی چُک کشت و دوز
دات ات۔ جان آپ جت۔ ٹو اتو ڈرت و وٹا ٹو ات کت۔ جے پٹی و آہانی
جاؤر کے گہتر بوت بلے جبال امیش ات کہ دہرے آہاں ٹو اتو ایر کت ات پدا
گرم و ایر دات۔ پدا آہانی ہیر تک ات وٹک بھک بیت ات۔

آہاں باز براں آپ وارت، جان وٹا ٹو ات کت۔ زیادہیں آپ وگ و
آہانی لاپ خرنگی بیت ات۔ دم پہ سہت و جان شوگ و لوگانی آپ بلاں بیت
ات۔ یک کھیں ٹو ات کنگ و آہانی دست بھک بیت ات۔ نی گھنے کیشتر گرم
ات۔ چک و جتیں کر یوگا ات۔ مردین پریشان ات۔ ہر نیگ کوکارات۔ آہ و
زاری ات۔ آہاں زانت کہ اے گرم داں سب و بازینے سارت کت!

گرم و آہاں و بُرت کہن و کہن و کز وٹلا وگ و سرت۔ دیر نہ ٹوست کہ دین
آباد و تو امیں مردم..... جتیں داں مردین، کسان داں مزین، کہن و آپ و اتنت۔
کہن و سارتیں آپ و آہانی گرم وٹا۔ نی آہانی ہوش کے بر جاہ بوت و وتی سرا
کھٹیں جبال و بار و چار و پچا راں کت۔ وڈ وڈیں گپ جگ بوت۔

دین آباد و شیب وٹک ات کہ ٹو ات نا ذراہ انت پیشا کشت نہ کت!

سائنس و سیاست و ہندو دین و وٹا یے و خیال ات کہ چاگی و ٹیکیں ایٹمی وٹرا کانی

162

دارع آپس

تا بکاری و گوات بند انت!

موسم و بار واکے باز واکو بین وچکان کارے و اندازہ ات کہ ٹو ات و بندی
آو کھیں ٹو پانے وٹا نی انت۔ انجیں نیہ ٹو اتے گوں و ہور وکیت کہ نہ لوگ کلیت،
ناں ڈر چک ودار!

دین آباد و جتیں امام و یقین ات کہ آزمانی ٹو ات و بندی بنی آدم و گناہانی
بر وڈر انت و ہتر وٹا نیان یک ہے۔ دیر نہ کنت اسرافیل کیت پہ صور و وٹک و!

کے حاموش بوت۔ پدا چد وٹر سنا کیں حالاں گردش کت۔ ایٹانی اٹھنگ و ہر یکے
دل پٹ بوت بلے کس و زانت کہ اے گپاں کے جنت، اے حالاں کے کاریت!
چٹے شگلاں کیے امیش ات کہ ملک و ٹو کیں بادشاہ وٹو ات و سرا پابندی جگ!
بادشاہ وٹھنگ مردم کہ مٹی گلام ات، ٹو ات چیا آرات پہ بیت! اٹھنگ و بادشاہ و
دوشی مہتر سلیمان واپ و دینگ و اے پابندی ہے واپ و مانا انت!

دکھ حالے امیش ات کہ ٹو ات و تہا مردی حون و بوہوار چنگ پیشا ٹو ات بند
انت۔ نی ہور کہ بیت آپ و بدل و حون رچیت و مردم آپ و بدل و حون ورت!

ایٹنی و رند و دکھ حالے رست کہ حد اچہ انسان و نافرمانیاں نہ وٹا انت و آئی و ارادہ
کنگ کہ ٹو ات و چست کناں، جہان و دکھ کڈے و براں! ہودا و دکھ و رند و
رند ہانی سروری (اشرف المخلوقات) جوڑ کناں و اٹھنگ و ٹو ات و رند و اچہ حد

163

81.jpg

دارع آپس

آپ و ہم بارت!

تو امیں شپ و وڈ وڈیں شگ و حال خرت۔ یک چیک و نیم ناک۔ یک چیک و
ہوش بر۔ کس و زانت کہ اے احوالاں کے کاریت بلے ڈرستاں ایٹانی سرا بادور
کت۔

یک بھنگے دوز ہیں گرم، دوی نیگا اے وڈیں تر سنا کیں گپ و حال۔ دین آباد و
مردمانی دل چنگ ات۔ ذراہ وٹا زاری و اتنت۔ چہد و دعا و پیا و اتنت۔
تو بے کز و دعا و اتنت۔

اے ہتریں شپ پہ ہزار آزادی ٹوست وٹا۔ سب و سرا آہاں انجیں ندر گے
دیت..... ڈر چکانی ناک سرگا اتنت۔ ٹو ات کنگا ات! ٹو ات کنگا و آواز ہم
گوشتاں کپت۔ ٹو ات کنگا ات بلے آہانی جان و نگت..... وٹس و زانت کہ اے
چہ اسرا یے، چہ سزا یے۔ آدگ گپے ہم جبران اتنت کہ اے ٹو ات چہ آزمان و
آیگے و نہ ات۔ اے زینٹی ٹو اتے ات و چہ و برکت و کنگا ات۔

اے گپ و زمانے ٹو سگ۔ دین آباد و موسم بدل نہ چنگ۔ انگت ہما و گرم انت۔
چہ ہمار وچ و آزمانی ٹو ات بند انت و چہ و برکت و کھو کیں ٹو ات آہانی بدن و نہ
لکیت۔ پیشا وٹا شپ داں روچ کہن و آپ و ٹھکانی وڈا وٹک ات..... یہ ہے
امیت و کہ یک روچے کیت آزمانی ٹو ات پدا کھیت!

164

دارع آپس

دارع آپس

اے آئی و اولی بانی سرفاٹ..... زند و پست لاپ وٹیں سالانی اولی بال ات!
آکونہ بانی پٹ و ڈیپار چ لا وٹا وٹھنگ ات و دارع ات کہ کدی تربت و بانی
گراب و سوار بیک و جار بیک بیت۔ آئی و دل و دوشی و جہراں بنگ ات بلے یک
ٹو رتیں حیا لے ہم زم زم و سرگا ات۔ آگور تھیں حیاں امیش ات کہ چو میت بال
کنگ و رند بانی گراب و کیت و ٹھنگر بہ بیت! وٹی و جہر و ترس و گورچ دیم پہ دیم
انت و آصوقا و سرا وٹھنگ ات گھنے اندا و اند و پاد کیت۔

یک دیسے گرمی و کٹ، دوی دیما و انگ و حرق۔ بانی سفر پرانی و والے ات۔
آئی و مدام بس و سفر کت۔ تربت کوئد و کچا کیں وگ و دز و دیت کناں، جپ و
جول جتان، جہر و ایر لاک بیان، ہوٹل و مسیحاں داران و جہز کیں بس 800 میل و
ہند 40 کلک و بُرت۔ مسزین تماشاں و تہا ات۔ تو امیں راہ و دز، مگریت و
دیت، وڈنیں باڈی و کھڈیں ٹپ و شور و شار، مسافرانی چنگ، ٹھنگ، ہنوکار و
شاگم..... سفرے نہ ات سزا یے ات۔ گھٹیں ننگ و پاد ٹو ات گپت ات۔

165

82.jpg

مند جاہ سنک اُنت۔ شور، دُز، دِست و بے دانی و سرچہ درد و غم و شکر لگی بوت بلے منزل
گارات۔

ہر وہم و گمان کی آئی و اے ہاں سفر کت آئی و عیال ایک کہ من مردے نیاں کرے
 آں غلاپ موٹاں روگاں! اکی کہی کہ آئی و قوتی سکتانی یک و غنائی سرا بالی
 سفر و ٹیک و پتہ دیت آئی و دل و چو کس و بندیں مرگ ٹیک و پتہ کی
 جت۔ آئی و دل و لوت جت اہاں جت کہ بال گنگ چون انت و چنکے دوش
 انت و بلے آئی و ہمت نہ بوت۔ چو نیں تھلی حسرت انت ہر کسی سرا کندیت۔
 مٹت و شک ہاں و غریب و امانا نہ انت کہ چو قتی نظراں ہم بکپاں!

چشیں۔ ہتھال آئی ء و قی غریبی ء گور جیک ء گیت۔ آخر من دال کدین ء چو کرم ء
لاپ موش باں ء منی قسمت ء زاناں چو شاہین ء بال لنگ نیست؟ بے زبانیں
غریبی ء غلٹ ہشک ء چم آپ بیت انت..... پوئے واکئی ات۔

یک روپے آئی ودا میں قسمت پادائیک۔ سرکارء گلجانی حقدار میں ملکتیانی ودا سچہ
زکات و کمو زردیگ و جارجت۔ آئی و ہم غم ہزار رست۔ آئی و زرائی نیم
چکاس و فیسان دات و نیم زرت و بالی گراب و عکث کت!

آئی غلیمب چارت۔ اگت و ہدء ہست ات۔ آئی غزیک غ ایریں حالتاک
وست غ کت غ چارت۔ حالتاک غ سر حال ات: امریکہ غ مسافر بالی گر اے

کپتنگ و سواریں ذرا ہیں مردم مُرتگ اُنت۔

چہ ترس ء گھسے آئی ء دل چیر ء پیٹاں ٹھٹ۔ چد ء دیم آئی ء ونت نہ کت۔ دیناء
شہر ور ء نوکیں بالی گراب کھیت گڑا پاکستان ء اے کلنڈ ء حال باریں جے بیت!
آئی ء حال اک ید ابرکت۔

’یا اللہ، حتیٰ لک ٹکڑا انت‘، کیے گلوں برزیں آوازے اللہ ع ٹکڑا گیت۔ آئی ء چکت جت ء ٹکڑا گرد ء نیمگا چارت۔ یک کاشے کر آئی ء پوشاک، ریش ء ٹھاہ ذراہ اسپت انت، نزیک ء صوفے ء سرانٹیک ات ء غو بل جیک ات..... لک ٹکڑا؟ کیے ناں، دو ناں، پورا لک ٹکڑا؟..... ہوں، سر پد بیتاں۔ ایس ء منی وڑا بالی گراب ء بگ ء تر انت۔

گوں اے حیا! ء گھنے آئی ء دل کے سبک تر بوت ء یہ تھوڑی دلی خُرس ء ہمراہ ء
چارا بوت لے چے کاش ء دیم ء سچ ء وٹیں خُرس یا پریشانی ء راحہ ات۔ آ آرام ء
خُشک ات ء خز بی کلینکا ات۔ گھنے ء حُکمر گرگ آئی ء حُرس نہ ات۔ جیل ات،
خُشک ات، و بد تلی ات۔

آئی عجمانی ہمدردی پداگار بوت۔ آئی دلِ غائب کہ پیر مردِ یکشاں مُلّا! حواء
 شکرِ ہما و بدعہ مگر مردمِ غمہ گشت! یکیں دمانِ غباریں جنتِ گشتِ غم تو انگشت
 بختیں شکر گرنے پدا شکرِ کئی گز سے؟ کشوکِ جندہ..... مُلّا! ابادیں تو اے

167

گپ بہ زانے کہ کشوک و شکر و گرگ تا بہتے نہ انت۔ کاسگ چٹی یے، بز دلی یے۔

[illegible]

نی آپد اے آرام بیان ات۔ آپد ایوک ات۔ پدوتی پریشانیسی جیلانی تاجپینگ
آئی ء گوں ناگلوشی پدا ماہا حاتاک دست ء کت بلے گوں سرحال ء گند ء
حاتاک ء ءور دات ء چ کیسک ء بالی ٹراب ء کت ء کت ء بلے مقعد ء
پنگ ء کت۔ ودرے کت ء پنگ ء دم ء مروت گزائشیں ایدرگ مسافرانی نیگا
چاراں بوت۔ مردم آنچو آرام ء کت ء کپ ء رب ء انت گئے آلد ء جوم انت
کہ اے بالی ٹراب نہ کیبت۔ آئی ء دل ء لونت کہ بالی ٹراب ء کپ ء حال ء گوں
گلوکارو باناں! دانکہ ذراہہ اعلکت ء چرس ء برلزن ء آنچولد پف بیت کہ
دگر براہی سز ء تو ریکت!

چیزے ملتے رہند باقی عساکر جنگ بوت۔ دیم پہ ہاتھ روان آئی ع
چم باقی کرباب عساکر است۔ آولی رہند انچونیک باقی لیے گندا ت۔ چم انہیں
دروگ بندت کدب لگ بیت! ہاکہ کہ زمان و دیما رہے عقد غزات عساکر جو

کوہء آت! اے بلاہ بال بکت نہ کپیت؟ ترس و گورچ و شیلے جت بے آنی بالی
مگر اب و پند اک و سر کیا ن آت۔

آنچہ کہ آئی ء بانی ء دروازگ ء پادارکت چہ نرک ء جنینی توارے آئی ء گوشاں
کپت۔

’سلام علیکم‘

آئی ہے ہمیں گناہ چارٹ۔ ڈولداریں بالی جنک دروازگہ ذیکہ ادشتانگ
 اُتہ ہر یک مسافرے گوں پکنکہ سلام دیکہ اُت! آسے ہ چری نیں، چلی نیں
 کلینڈر مٹھانی خراگہ عکت کہ نالہ وقی عزت اشن زانت ناں مسافرانی۔ دوی
 دیمائے جلوه ناکیں جنک اُتہ گوں مسافراں پیش سلام اُت۔ اگر چہ آئی ہے پکنکہ
 دل نہ ات ایوانکنا نیک اُت بلے آئی پٹنیں لغانی چارگ وش اُت۔ شہدیں
 آوازے گوش دارگ وش اُت۔ چہ بس عتق ولس بے عزتی ہ بالی مگر اب
 رسا چیں عزت دیمات اُت۔

وہرے بالی گراب نگراہ سرا تیزی ۽ تھان ۽ بال گیت نہ آئی ۽ آنچنگان بوت ک
من و ت گوں و قی جند ۽ پادان تھان تھان ۽ بال سنگ ۽ آ زمان ۽ روان ۽ و ستر
وت آئی ۽ حیل ۽ آنک کہ بکند ۽ یک زما نگے زرد ۽ حادہم زمین ۽ سرا ادا پدنگ ۽
بک روے آنچمالی گراب ۽ تھان تھان ۽ بال ۽ سنگ ۽ فی آنچور ۽ شیک گمگند

دار و آہیں

نہایت۔

بالی گراب چہ زمین و در بیان است غدا گنگ است غدا زمان چہ چار گاہ ات۔ گھٹے اولی زندہ گنگا ات غدا و قی زندہ اولی بر آئی غدا سبوت کہ آ زمان چہ زمین غدا بوز تر انت! اسے فرق فاصلہ گنگ ات یا جانی؟ آئی غدا زانت نہکت بلے آئی غدا پھر مت کہ نہیں آ زمان ہے واستا و ش انت کہ حداء لوگ انت غدا مانی غدا رشتے دت غدا زمین گوں دتی بے شماریں رنگاں اے واستا دل غدا ان انت کہ ادا کبرستان آباد انت..... غدا آئی غدا زانت کہ حداء پیا زمین غدا نہایت!

وہدے بالی گراب بال کنان چہ جہراں مژد بوت انت غدا دیت کہ زمین غدا سرا اوٹھک غدا جہراں چارگ اسچک و ش نہ انت چو کہ جہراں سرا اوٹھک غدا آہانی سیل کنگ۔ جہراں آ زمان غدا دیمائے پٹے غدا پٹھک انت چو کہ آہاریں زمینے آپ غدا ہٹک بیک غدا رند تل بیت۔ پٹے نہیں جہراں کہ آپ بے غدا ٹککاریں زمین کہ حاک بے۔ یکے آ زمان انت دوی زمین بے ہر دو ہر گ انت۔ آپ غدا حاک غدا نیام اے ہر گئی بس نظر بیک ات غدا گوں عرش غدا فرش، ایک کنگ غدا آئی غدا زانت کہ چم ڈروگ بندگا انت بے آہراں ات کہ چم غدا بٹکیں ڈروگ غدا دل چیا باور کنت؟

نی بالی گراب غدا دتی مژد پٹنگ ات۔ آ زمان غدا دیمائے مژد بال بیک غدا مارشت غدا آئی غدا جان غدا پٹ پٹنرت انت۔ گمان غدا یقین غدا نیام غدا آئی غدا انچہ 170

دار و آہیں

سبوت کہ من ابدی داستان غدا شہزادگان غدا بالی گراب دار و جوتھیں جادوی آہیں! انت کہ راستیں گوش غدا تاب دیک غدا بال کت غدا چپیں گوش غدا تاب دیک غدا کوہ قاف غدا شترنگ تریں پر بیک غدا مازی غدا سر نہایت۔

excuse me... بالی جیک غدا توار غدا آچہ حیالاں کشت۔ زیبا کیں جیک گوں دلکشیں بچکندے آئی غدا کز اوٹھک انت غدا درگانی چوس آئی غدا دست غدا ات..... کوہ قاف غدا پر بیک شہزادگ غدا سرا مہربان بچک انت غدا دار و آہیں مژد بال ات! آئی غدا پری رنگیں جیک غدا نیمگا چار ان غدا شہزادگیں حیال غدا سرا بچکندت۔

وہدے آئی غدا چہ درگاں اولی پار زرت غدا پکت انت غدا گمان بوت کہ زمین غدا ورون اگن آ زمان غدا دیمائے درگ بہ بیت نہ انجیں تا سے کار بیت کہ جنت غدا کنگ بچک! ہما دشا تیں گنگہ کہ پرائی غدا آدم غدا حواء غدا پابندی پڑ دشت غدا شہدیں زندہ غدا مرک غدا جو ریں تام سبب غدا دات۔

درگاں رند بالی جیک غدا شربت غدا چاہ آدورت۔ آئی غدا شربت گچین کت۔ و ش تائیں شربتائیں آڑا زرد پ غدا خرا گنگ غدا پڑت..... غدا آئی غدا دل غدا کنگیں غدا عاے لوت کہ اے سہت ابدان بات۔ من دامن ہے بیم آ زمان غدا بیاتاں۔ خوراں شترنگ تریں اے جیک گوں پڑ لوتیں درگاں بے بیم مٹی دیمائے..... بلے اے تمانی تہا جنت غدا گنگہ مان بہت غدا کنگہ مٹے تہا آدم غدا حواء غدا دوزخیں نافرمانی۔ 171

85.jpg

دار و آہیں

درگ غدا چرگ غدا رند آئی غدا کنگ دات غدا گنگ کنت۔ بیت غدا کنگ غدا کتا بے مان بچک ات۔ آئی غدا زرت غدا پٹ۔ کتا بک غدا جہراں امیر جہراں سر غدا سوج بیت انت۔ لائف بیکٹ غدا ٹورا کنگ غدا وڑ غدا بیم نوشتہ انت..... آپا بالی گراب غدا کپک غدا حیال غدا کپت۔

سوار بیک غدا پیش آڑا ہے غدا بے دار کنگ ات بلے نی اے بڑکیں ساہتاں کہ آ زمان غدا دیمائے بال ات آئی غدا حیال کنگ کہ بالی گراب غدا کپک..... زمین زندہ اے آ زمانی آکت..... چمرگ غدا دیراں ڈروشاں ڈولدار تر انت! ناڈ راہی، گاڑی، تیر، آس، آپ، زہر، پاہو..... شہلاں جتا! چہ درستاں مژد!

ہے وہدہ اتانکہ بالی گراب لڑت غدا آٹھکل زت۔ آئی غدا مرین غدا گھٹے چیزے تیزی غدا ٹھک۔ اے غدا مرشت ات! آئی غدا ایڈ کہ مردمانی نیمگا چارت۔ درستانی زنگ بر کنگ ات۔ ہے وہدہ چار بچک بوت کہ بالی گراب غدا کوہے غدا سرا ٹوڑک غدا سبب غدا کنگ جگ۔ پریشان مدہت..... غدا مردماں سار تیں گھٹے کنت۔

گوں ہے بٹکیں سبک غدا آئی غدا جتا مژدیں مرگ غدا نشا اے اٹک ات غدا آگوں سار تیں دے حیال کنگ ات کہ مرگ ہر ڈروٹ غدا بہ بیت ترناک انت۔ نہ مژد زانت نہ پت۔ مرگ بس مرگ انت۔ زمین زندہ آ زمانی آسر..... اے بٹکیں کتہ انت۔ کتہانی و شیں رد غدا بند انت۔ مرگ غدا ہداریں بیان مرگ غدا ہدار نہ کنت!

172

دار و آہیں

'یا اللہ! اتی لکت شکر انت، پروردگارا! چہریں ملا غدا توار غدا آڑا پدا چہ حیالاں کشت۔ آئی غدا چک جت غدا چارت۔ ملا نیک غدا سینے غدا سرا ٹھک ات غدا دتی دتی بیک غدا تہا چیزے پٹکا ات۔ ملا غدا چہ بیک غدا دو پٹا گولی درکت۔ چہ ہر بیک پٹا بے ایک غدا ایک گولی بے زرت غدا گوں گلا سے آپ غدا وار انت۔ ذرا جیں گھٹے کنت۔ چہ پریشاں پٹکیں آپ بے بیک کت انت۔ یک برے پدا اللہ غدا شکرے گپت غدا شربوت توبی بچک غدا۔

اے ہیر مردہ چہ ناڈ راہی غدا تربیت..... آئی غدا دل غدا پرے کما شیں ملا غدا پدا ہمدردی بے پید بوت۔ ترس ناسلامتی غدا بہ بیت یا بالی گراب غدا کپک غدا۔ مانا بیک انت۔ ہر دوئیں راہانی منزل بیک انت! مرگ غدا منزل غدا چہ مرگ غدا ہر کس تجیت۔ ذراہ زندہ غدا لونوک انت۔ ہما زندہ کہ آئی غدا مرگ پر مدہت۔ بے مرگیں زندہ کدانی چیز بے، ہر کسی دل غدا رمان انت۔ ذراہ چو حداء دانی زندہ لوت۔ حدائی لوت۔ حدائی!

پدا اتانکہ آئی غدا آ زمانیں دل غدا رگڑکیں حیا لے غدا شہم کت..... حداء چو نایا دار و آہیں بے کہ مرد غدا تراشک..... بٹکیں دار و آہیں مرچکیں بالی گراب انت..... غدا مرچکیں حداء غدا دات غدا انسان انت!

گوں اے حیال غدا آگ غدا آئی غدا جان غدا پٹ پٹنرت انت غدا آسرداں پاد لڑاں بوت۔ آ انچہ جوش غدا ات، انچہ گل ات گھٹے ہنگے دست غدا کپک۔ آئی غدا دل غدا 173

86.jpg

دارو آپس

لوٹت کہ کوکار بنکناں غبکشاں اودنیاں مردماں! من خدا زاناں۔ شریٰ و سراپکاہے
کاراں۔ وئی دوتیں خدا۔ مہربانیں خدا۔ خدا یک داب بے کہ انسان دل و
آگہیں جتاں دیگ! اے داب روپے نہ روپے دتا ہم مانا دنت غم مردم بے
مانائیں زندہ ہم! چوں وش انت منی زندہ اے دمان! چوئیں ابدی رنگے اے
سہت مان! چوں وش انت خدا سر پدیگ و مارشت! فی من بہ مراں ہم متارنج
نہ بیت۔ من وئی خدا زانگ۔ وئی مراہ غنگتیں خدا!

آئی و سینگ و زگریں وشی و بے ٹو ازیں ز رے چول جتاں آت غمگ و ترس چو
پیشکیں بوجیک وشی و اے متیں زرع اید بڈنگ آت۔ وشی..... زگریں، نگدیں
وشی۔ ہما وشی کہ آئی و تھاچ ترس، چچ بندش، چچ کی نیست ات! انجیں آزات،
سرجم و ابدی وشی کہ جہنا باوند و نیب و بیت کہ مرگ و ترس و نیست! وشی و
ٹو پانے آئی و دل و چست آت۔ آئی و انچ گمان بوت کہ وشی و اے مست و
زور مندیں ٹو پان آئی و دل و زان و سینگ و پڑ و شان و درکیت و توا میں جہان و
مان پتا نیست۔ چہ بے کسائیں وشی و آئی و چم خمار انت۔

’شما زان ات خدا چہ یے؟‘ انا گدے آئی و برزیں تو ارمایں بلی گراب و نکبت۔
آپا داتنگ و اوشانگ آت۔ ہر کیے و چک جت و آتکھی آئی و نیگا چارت۔

’من شمارا کشاں گوں خدا چہ یے آوتی جوش و گنگا آت۔‘ خدا دارو آپس یے کہ

174

دارو آپس

مردم و شراشک!

مردمانی گوش بیت آت و ولانی کر چک پیشانگ و اتک آت بے آچریشاں
بے ہاٹنگا آت۔

’مردم و اے دارو آپس اے و استا شراشک کہ آت کہ قاف و روگ لوبیت! کوہ
قاف و شزنگ ترین پر یک و گرگ لوبیت۔ زانے ’’قاف‘‘ و مانا چے انت؟
قاف و مانا انت: قدرت، قوت! کوہ قاف تو گپت گڑا براں تو ہر چیز و سرا قادر
بیت وے۔ کوہ قاف کرامتانی سر زمین انت۔ اودا چی ناٹوتی نہ انت۔ ہر چہ دل بہ
لوبیت بیت۔ موسیٰ و عصا، سلیمان و تہت روان، اللہ دین و حق..... ذراہ ہمودا
آت۔ شماسی نہ ات بے اے بلی گراب دیم کہ کوہ قاف و روان انت۔‘

شہزادگیں مسافر حیران و پریشانیں زمین زاتانی دیا کوہ قاف و کسہاں آران
آت و دارو آپس بزبال آت!

دارو آپس بزبال آت و فقارے ہم نیز ات بے ایسی و یک بلا ہیں چہ مان آت.....
بزبالیں دارو آپس و چیمیں گوش گار ات!..... و اے عیب و نیمگا نہ سر جوشیں گشتا تک
دیوک و حیاں گور ات و نکتہ و آگہیں گوش دارو کانی!

175